

UCHWAŁA NR VI/42/24
RADY GMINY SIEPRAW

z dnia 18 września 2024 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

Na podstawie art. 10 f ust. 4, w związku z art. 10 e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2024r. poz. 609 zm. poz. 721) oraz w związku z art. 3 pkt. 3, art. 4 ust. 1 i art. 9 pkt. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2024r. poz. 324 zm. poz. 862), Rada Gminy Siepraw uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku.

2. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku, o której mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siepraw.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Aleksander Suder



STRATEGIA ROZWOJU GMINY SIEPRAW DO 2030 ROKU



Dokument powstał na zlecenie Gminy Siepraw, a jego głównymi autorami są eksperci i interesariusze lokalni oraz konsultanci FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa, którzy prowadzili proces strategiczny.



SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Siepraw	6
Analiza strategiczna (SWOT) gminy Siepraw	32
Wizja i misja rozwoju gminy Siepraw	36
Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku oraz oczekiwane efekty jej realizacji	37
GOSPODARKA LOKALNA	39
INFRASTRUKTURA, KLIMAT I ŚRODOWISKO	50
JAKOŚĆ ŻYCIA	60
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Siepraw wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	75
Kwestie wodne a Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku	75
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Siepraw	79
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	92
Obszary strategicznej interwencji	95
Spójność założeń Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku z celami i kierunkami rozwoju zawartymi w strategii rozwoju województwa oraz w innych dokumentach wyższego rzędu	100
System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku	107
System wdrażania	107
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	109
Monitoring, ocena i aktualizacja dokumentu	112
Uprzednia ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii	116
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku	119
Ramy finansowe	119
Potencjalne źródła finansowania	126
Spisy	133

WPROWADZENIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, samorząd gminny jest jednym z podmiotów odpowiedzialnych za jej kreowanie na poziomie lokalnym. Politykę rozwoju realizuje się na podstawie strategii rozwoju. Dokument ten jest zatem kluczowy, a w perspektywie roku 2026 stanie się obowiązkowy dla każdej z gmin w Polsce.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku diagnozuje podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał Gminy, określa wizję i cele rozwoju oraz zestaw działań, które posłużą do ich realizacji, wreszcie kieruje wytyczne dla dokumentów wdrożeniowych i aktów planowania przestrzennego, integrując je w ramach spójnej, stabilnej i długofalowej polityki rozwoju. Dokument będzie służył jako podstawa w składanych wnioskach o dofinansowanie inwestycji na terenie Gminy i działań jako niezbędnych bądź istotnych z perspektywy realizacji długofalowej polityki rozwoju. Strategia pełni również funkcję komunikacyjną, integrującą i aktywizującą, poczynwszy od procesu jej opracowania, poprzez wspólną realizację, na ocenie i ciągłym doskonaleniu podejmowanych interwencji kończąc.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku stanowi naturalną kontynuację polityki rozwoju określonej w dotychczasowej strategii, obowiązującej w latach 2016-2022, a jednocześnie odpowiedź na nowe wyzwania rozwojowe. Poprzedni dokument wymagał aktualizacji, na co wpływ miały następujące czynniki:

- zmiany (społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenne itp.) zachodzące w Gminie i jej otoczeniu (także globalne),
- zmiany w ustawodawstwie (Ustawa z 15.07.2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, Ustawa z 7.07.2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw), dzięki którym strategia rozwoju gminy zyskała faktyczną podstawę prawną, a jej zakres i procedura sporządzania zostały szczegółowo zdefiniowane,
- postępujący proces wdrażania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 na szczeblu krajowym i regionalnym oraz powiązane z tym zmiany w dokumentach strategicznych i operacyjnych wyższego rzędu (m.in. Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” i program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027), które wymagają uwzględnienia w strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku, podobnie jak jej wcześniejsza wersja, definiuje 3 strategiczne cele rozwojowe:

- Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy, przekładający się na potencjał rozwojowy Gminy i generujący nowe, atrakcyjne miejsca pracy,
- Cel strategiczny 2: Komfort i bezpieczeństwo w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym,
- Cel strategiczny 3: Dostępność wysokiej jakości usług publicznych, warunkujących jakość życia i możliwości rozwoju mieszkańców.

Kluczowym jej założeniem jest zintegrowanie polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej, dla poprawy wielowymiarowo rozumianej jakości życia mieszkańców i innych interesariuszy lokalnych.

Procedura dotycząca opracowania Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dzięki zgodności z nowymi przepisami, dokument staje się elementem krajowego systemu zarządzania, a przede wszystkim skutecznym instrumentem wspierającym zrównoważony rozwój gminy. Zrównoważony rozwój to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie. W centrum strategii pozostają zatem (obecni i przyszli) mieszkańcy, ich problemy, potrzeby i oczekiwania.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku powstawała w formule partycypacyjno-eksperckiej. W prace nad nią zaangażowali się przedstawiciele władz lokalnych, urzędnicy samorządowi, reprezentanci sfery oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, przedsiębiorcy i liderzy lokalni, którzy byli wspierani przez konsultantów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa. W ramach warsztatów oraz konsultacji społecznych wspólnie wypracowano diagnozę sytuacji Gminy, a następnie cele i kierunki działań na kolejne lata wraz z ich oczekiwanymi rezultatami.

Szczegółowy zakres prac nad Strategią Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku obejmował:

- Podjęcie Uchwały nr XLVII/392/23 Rady Gminy Siepraw z dnia 28 września 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.
- Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Siepraw – przeprowadzenie analiz statystycznych w ujęciu dynamicznym i porównawczym, opracowanie i wdrożenie wniosków w ramach procesu planowania strategicznego.
- Partycypacyjno-eksperckie wypracowanie założeń dokumentu w ramach warsztatów i spotkań roboczych z udziałem interesariuszy lokalnych.
- Opracowanie projektu dokumentu strategii o zakresie i treści zgodnej z art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- Realizacja konsultacji społecznych dotyczących strategii w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wraz z ich podsumowaniem i wdrożeniem zmian w projekcie strategii.
- Realizacja procedury opiniowania dokumentu strategii przez zarząd województwa małopolskiego – uzyskanie opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.
- Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii, wraz z ich podsumowaniem i wdrożeniem zmian w projekcie dokumentu.

- Realizacja procedury w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.
- Opracowanie finalnej wersji Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku.

Władze samorządowe składają serdecznie podziękowania dla wszystkich zaangażowanych w proces opracowania niniejszego dokumentu – za poświęcony czas, rzetelność, merytoryczne podejście, profesjonalizm oraz odwagę w proponowaniu rozwiązań korzystnych dla Gminy i jej Mieszkańców, zapraszając jednocześnie wszystkich do współpracy w zakresie jego wdrażania, oceny i ewentualnej aktualizacji, zgodnie z nowymi uwarunkowaniami rozwojowymi.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY SIEPRAW

Celem realizowanej diagnozy było rozpoznanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów, problemów Gminy Siepraw i jej otoczenia – dla potrzeb planowania długofalowej polityki rozwoju. Prace obejmowały przeprowadzenie szeregu analiz statystycznych, zarówno w ujęciu dynamicznym (analizie zostały poddane dane i informacje z lat 2018-2022, gdzie było to możliwe, ujęto również rok 2023), jak i porównawczym (dane zestawiono z analogicznymi wskaźnikami dla czterech gmin o zbliżonym profilu rozwojowym, leżących w centralnej części województwa małopolskiego – Mogilany, Świątniki Górne, Biskupice oraz Sułkowice; jednostki porównywane charakteryzują się podobnym ukształtowaniem terenu, zbliżoną dostępnością transportową względem Krakowa oraz sposobem wykorzystania powierzchni, z trendem porzucania uprawy ziemi na rzecz zabudowy mieszkaniowej, w związku z dużą antropopresją ze strony dotychczasowych mieszkańców Krakowa; wartości wskaźników odniesiono także do średnich dla powiatu myślenickiego oraz całego województwa; Gmina jest także częścią utworzonego przez samorząd regionalny Innego Instrumentu Terytorialnego „Otulina Podkrakowska” – fakt ten również uwzględniono w analizach). Analizy zostały zrealizowane w kluczowych dla Gminy obszarach (położenie i dostępność komunikacyjna wraz z zagospodarowaniem i planowaniem przestrzennym, ludność i procesy demograficzne, gospodarka i rynek pracy, środowisko naturalne i infrastruktura techniczna, polityka społeczna, bezpieczeństwo publiczne, kultura i dziedzictwo, sport, rekreacja i wypoczynek, edukacja i wychowanie, kapitał społeczny oraz stan finansów samorządowych). Podstawowe źródło danych stanowiła statystyka publiczna (przede wszystkim materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego, zgromadzone w ramach Banku Danych Lokalnych, a także pozostające w dyspozycji Urzędu Gminy Siepraw i jednostek gminnych) oraz różne opracowania dotyczące Gminy. W strategii zamieszczono – uzgodnioną wspólnie przez ekspertów i przedstawicieli Gminy – syntezę wniosków z diagnozy, które posłużyły jako baza do podejmowania decyzji dotyczących wizji rozwoju, celów i zadań strategii.

Obraz Gminy

Najbliższe lata jawią się jako okres, który znacząco przemodeluje potencjał i zasoby Gminy Siepraw. Jednostka stoi w obliczu prawdziwej rewolucji transportowej, za sprawą budowy przez jej obszar bądź w jej pobliżu drogi szybkiego ruchu oraz linii kolejowej. Zaawansowanie prac przy obydwu inwestycjach każe zakładać, że nie zostaną one wstrzymane. Cały proces związany z określeniem ich szczegółowego przebiegu, wywłaszczeniami i przygotowaniem terenu, budową oraz uruchamianiem z pewnością przyniesie szereg niedogodności oraz napięć społecznych. Niemniej jednak, będzie to także nowe otwarcie dla Gminy, w szczególności za sprawą olbrzymiej poprawy dostępności komunikacyjnej względem Krakowa i Myślenic. Można przypuszczać, że bezpośrednią tego konsekwencją stanie się wzrost jej atrakcyjności osadniczej oraz inwestycyjnej. Chociaż oddanie do użytku obydwu wspomnianych inwestycji przed rokiem 2030 wydaje się mało realne, strategia już teraz powinna stworzyć podwaliny dla procesów, które wystąpią w przyszłości.

Nawet bez wspomnianych inwestycji Gmina Siepraw posiada dobrą „pozycję wyjściową” do pełnienia roli miejsca atrakcyjnego do życia, w wolniejszym tempie niż w dużym mieście i jego bezpośrednim sąsiedztwie. Dopytywanie nowych mieszkańców oznacza wiele korzyści dla samorządu gminnego, w tym wzmocnienie budżetu lokalnego czy optymalizację organizacyjno-finansową systemu świadczenia usług publicznych, jednocześnie wiąże się z szeregiem wyzwań dotyczących utrzymania ładu przestrzennego, zachowania w odpowiednim stanie zasobów środowiskowych i krajobrazu, zapewnienia wydolności infrastruktury sieciowej i transportowej oraz społecznej, czy też integracji i aktywizacji mieszkańców. Odpowiednie pokierowanie tym procesem to strategiczna kwestia dla Gminy w najbliższych latach.

Dodatkowym potencjałem, który samorząd lokalny rozwijał w ostatnim okresie i którego umiejętne wykorzystywanie wydaje się być kluczowe, pozostaje także baza rekreacyjno-sportowa, bazująca na ukształtowaniu terenu oraz dostępie do części Jeziora Dobczyckiego. Atrakcyjna oferta czasu wolnego może stanowić jeden z ważnych wyróżników Gminy Siepraw, wpływających na jej atrakcyjność dla mieszkańców, jak również turystów i gości.

Jednostka pierwotnie znajdowała się we wskazanym w strategii regionalnej Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Krakowa, który finalnie został zawężony, ale dla Gminy Siepraw i podobnych, znajdujących się w bezpośrednim oddziaływaniu miasta Krakowa, utworzono Inny Instrument Terytorialny „Otulina Podkrakowska”, który potwierdza związki funkcjonalne i gwarantuje wsparcie samorządu regionalnego. Sprawna i efektywna współpraca, nie tylko w zakresie międzysamorządowym, oraz skuteczne wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych na rozwój, to kolejne z wyzwań w perspektywie roku 2030.

W ujęciu bardziej szczegółowym, dla Gminy Siepraw za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na rozwój jednostki, można uznać następujące czynniki:

a) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy położenia i zagospodarowania terenu Gminy oraz jej dostępności komunikacyjnej:

Gmina wiejska Siepraw leży w centralnej części województwa małopolskiego, w powiecie myślenickim. Tworzą ją cztery miejscowości – Siepraw, Czechówka, Łyczanka oraz Zakliczyn. Liczba sołectw wynosi 6 – miejscowość Siepraw, z racji swojej wielkości, podzielona jest na trzy odrębne sołectwa. Gmina w całości położona jest na obszarze Pogórza Wielickiego. Krajobraz jest charakterystyczny dla tego mezoregionu i składa się z łańcuchów rozległych wzgórz o łagodnych wierzchołkach, poprzedzielanych licznymi dolinami rzek, potoków i strumieni. Warunki geologiczne sprzyjają występowaniu licznych osuwisk, utrudniając także prowadzenie większych inwestycji. Gmina posiada bezpośredni dostęp do Jeziora Dobczyckiego (w jego części zwanej Zatoką Zakliczyńską), które – z racji funkcji rezerwuaru wody pitnej dla Krakowa – jest wykorzystywane w celach rekreacyjnych w bardzo ograniczonym zakresie.

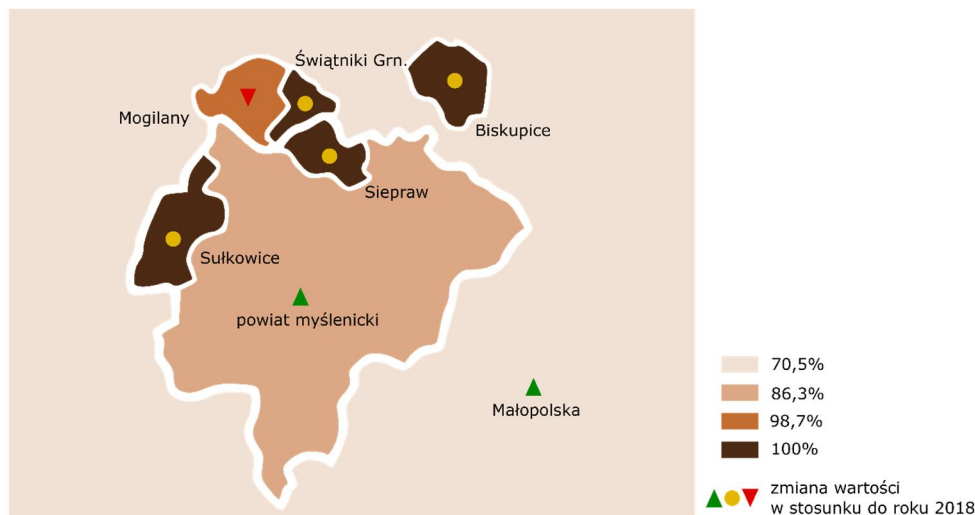
Funkcję podstawowych ośrodków usługowych i gospodarczych dla mieszkańców Gminy pełni Siepraw oraz pobliskie Świątniki Górne. Istotne ciężenia występują także w stosunku do Myślenic, Dobczyc i Wieliczki, natomiast ośrodkiem nadrzędnym, zwłaszcza w zakresie pracy, edukacji oraz realizacji usług wyższego rzędu pozostaje Kraków, do którego dotarcie z centrum Sieprawia w normalnych warunkach zabiera około 30 minut jazdy. Przez stulecia podstawowym źródłem utrzymania ludności, zamieszkującej tereny dzisiejszej Gminy Siepraw, była uprawa roli. W Sieprawiu oraz najbliższej okolicy rozwinęło się także rzemiosło, na czele z produkcją szczotek, z którą miejscowość do dziś bywa kojarzona. Siepraw swoją rozpoznawalność zawdzięcza także Anieli Salawie, błogosławionej Kościoła katolickiego, wyniesionej na ołtarze przez papieża Jana Pawła II. W miejscowości znajduje się sanktuarium bł. Anieli.

Sieć drogowa Gminy Siepraw opiera się przede wszystkim o drogi powiatowe oraz gminne. Jednostka nie posiada bezpośredniego dostępu do dróg krajowych oraz linii kolejowej, co ma się jednak zmienić za sprawą budowy drogi S7 oraz linii kolejowej, łączących południe Krakowa z Myślenicami. Obecnie przebieg obydwu tras nie jest jeszcze w pełni ukształtowany (trwają prace nad studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowym), jednak poprowadzenie kolei w pobliżu jednostki jest wysoce prawdopodobne, a trasy S7 możliwe. Komunikacja zbiorowa (głównie połączenia z Krakowem i Myślenicami) opiera się o kursy autobusów oraz mikrobusów, realizowane przede wszystkim przez podmioty prywatne. Przez Gminę kursują także autobusy linii dowozowych relacji Wieliczka – Myślenice, uruchamianych przez samorządową spółkę Koleje Małopolskie, mające w założeniu dowozić pasażerów na przesiadki do pociągów aglomeracyjnych. Od 1 stycznia 2024 r. rozpoczęły

również działanie dwie gminne linie przewozowe na trasie S1 Zakliczyn OSP – Łyczanka Woźniczówka oraz S2 Zakliczyn Kościelna – Siepraw Królewska.

Gmina Siepraw znajduje się w korzystnej sytuacji pod względem uwarunkowań prawnych dotyczących zagospodarowania przestrzennego – 100% powierzchni Gminy posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 1. Odsetek powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wybranych jednostek w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

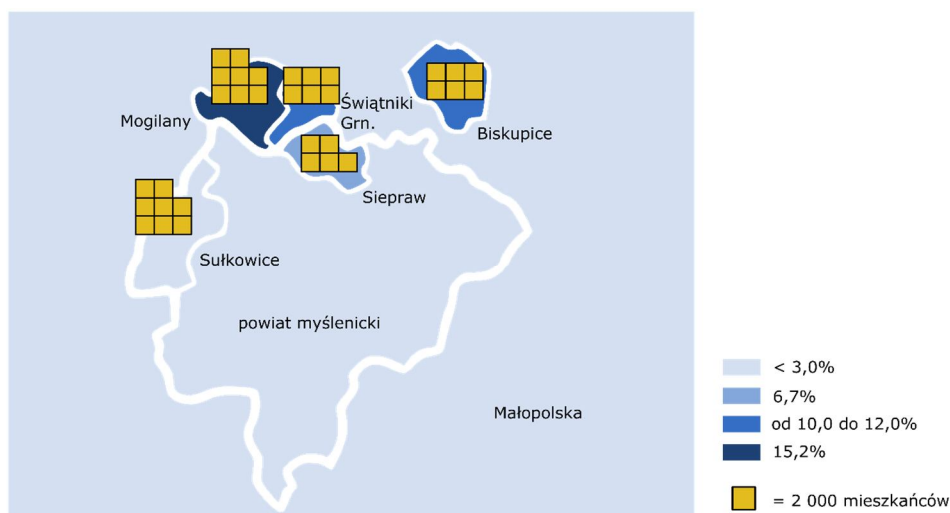
Konsekwencje i wyzwania:

- Olbrzymim – a przy tym nie do końca zależnym od władz samorządowych – wyzwaniem na najbliższe lata jest aktywne uczestnictwo w procesie projektowo-inwestycyjnym dotyczącym budowy nowych szlaków komunikacyjnych, zmierzające do zabezpieczenia interesów Gminy, włącznie z łagodzeniem napięć społecznych;
- Powstanie w pobliżu Gminy drogi szybkiego ruchu oraz linii kolejowej łączących Kraków z Myślenicami znacząco podniesie atrakcyjność osadniczą (i inwestycyjną) Gminy, co może przynieść daleko idące zmiany w jej strukturze demograficznej, strukturze ruchu na lokalnych drogach oraz zapotrzebowaniu na rozmaite usługi publiczne. Chociaż proces ten uwidoczni się dopiero po 2030 roku, potrzebne jest odpowiednie przygotowanie się do spodziewanych zmian;
- Większość mieszkańców Gminy korzysta z indywidualnych środków transportu. Wyzwaniem na kolejne lata jest dalsze zwiększanie dostępności i jakości transportu zbiorowego, z uwzględnieniem osób starszych, chorych i innych ze szczególnymi potrzebami;
- Atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną Gminy Siepraw, wynikającą przede wszystkim z położenia względem aglomeracji krakowskiej, podnosi całkowite pokrycie obszaru jednostki miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Podstawowe wyzwania w tym zakresie sprowadzają się do opracowania i dostosowania aktów planowania przestrzennego do nowych wymogów prawa i ich aktualizacji pod kątem zgłaszanych przez interesariuszy i prognozowanych potrzeb, przy nadrzędnej dbałości o ład przestrzenny – co ma znaczenie szczególnie w kontekście spodziewanego wzrostu zainteresowania terenami mieszkaniowymi i inwestycyjnymi Gminy po zrealizowaniu planowanych inwestycji transportowych.

b) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy procesów demograficznych:

Na koniec 2022 r. Gminę Siepraw zamieszkiwało nieco ponad 9 tys. mieszkańców. Zarówno GUS, jak i UG raportują wzrost liczby mieszkańców pomiędzy rokiem 2018 a 2022, wynoszący +6,4% (GUS) lub +3,0% (UG).

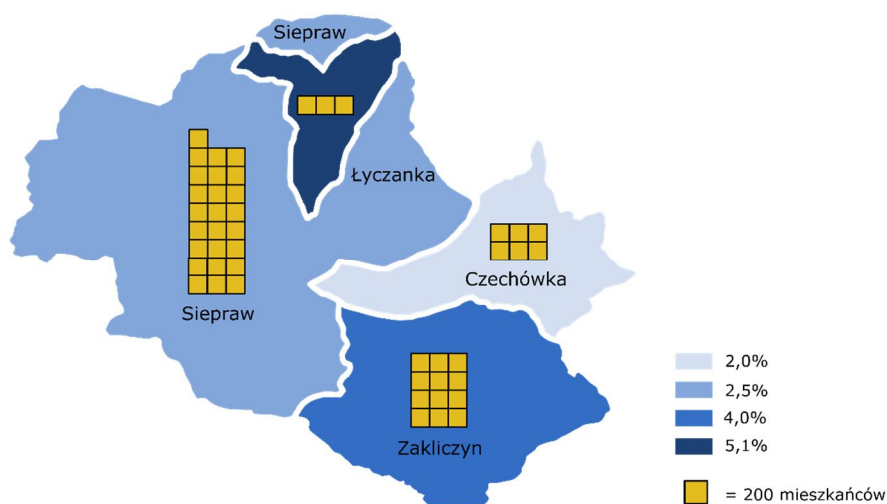
Rysunek 2. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w jednostkach porównywalnych



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Spośród czterech miejscowości w Gminie, największą liczbę mieszkańców posiada Siepraw. Na koniec 2022 r., według danych UG, zamieszkiwały go 4 952 osoby. Każda z wsi odnotowała wzrost liczby mieszkańców pomiędzy 2018 a 2022 rokiem, najwyższy wystąpił w Łyczance (+5,1%) oraz Zakliczynie (+4,0%).

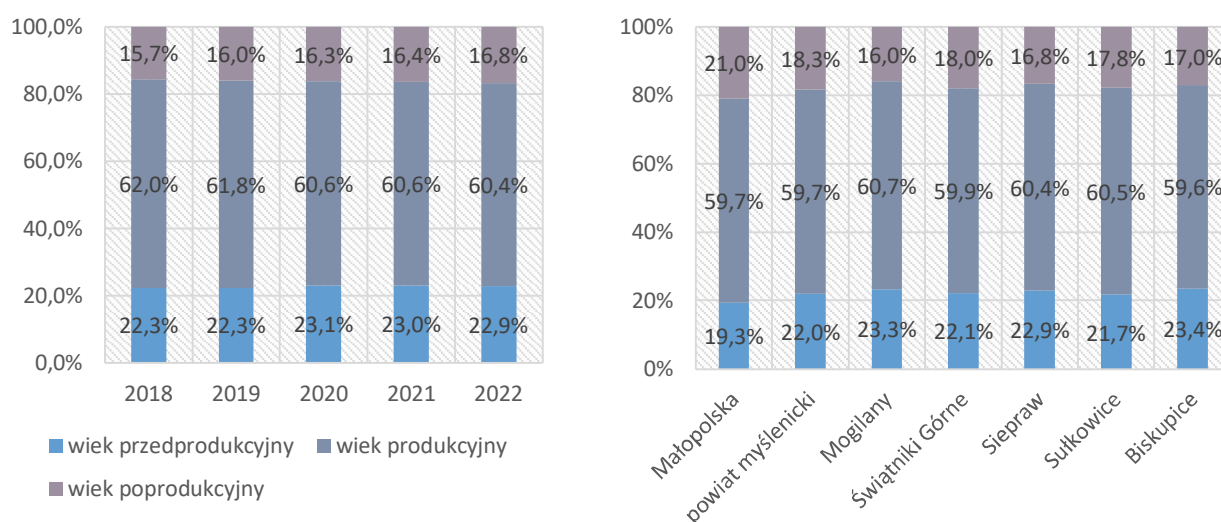
Rysunek 3. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w poszczególnych miejscowościach Gminy Siepraw



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Siepraw

W strukturze demograficznej Gminy Siepraw rozpatrywanej ze względu na grupy wiekowe, zwraca uwagę przede wszystkim utrzymująca się przewaga osób najmłodszych (22,9% ogółu w 2022 r.) nad najstarszymi (16,8% w 2022 r.). Pomimo to, rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – jeszcze w 2018 r. stanowiły one 15,7% ogółu, w 2022 r. wartość ta była wyższa o 1,1 punktu procentowego – wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, choć jego dynamika jest znacznie niższa niż w przypadku województwa czy całego kraju.

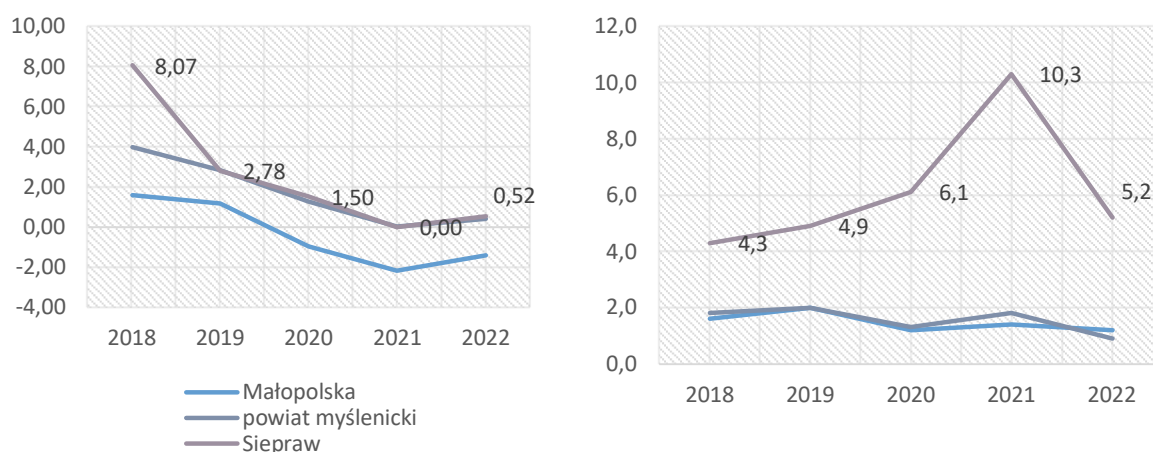
Wykres 1. Struktura demograficzna Gminy Siepraw w latach 2018-2022 (po lewej) oraz struktura demograficzna jednostek porównywanych w 2022 r. (po prawej)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Gmina Siepraw przez niemalże cały okres 2018-2022 charakteryzowała się przewagą urodzeń nad zgonami – wyjątek stanowił jedynie rok 2021 z rezultatem 0,00‰. Wartość ta, najniższa w całym analizowanym pięcioleciu, przypuszczalnie ma swoje źródło w pandemii COVID-19, co potwierdzają także rezultaty osiągnięte przez jednostki tła porównawczego. Obok przyrostu naturalnego na wzrost liczby ludności, obserwowany w ostatnich latach w Gminie Siepraw, w znaczący sposób wpływają migracje. Analizowana jednostka w całym okresie 2018-2022 notowała dodatnie saldo migracji, z największą przewagą osiedleń nad wyjazdami w 2021 roku (+10,3‰). Zjawisko to jest typowe dla gmin położonych w obszarze oddziaływania dużego miasta – jakim w tym przypadku jest Kraków.

Wykres 2. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 osób (po lewej) oraz saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1000 osób w jednostkach porównywanych w okresie 2018-2022 (po prawej)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W zakresie atrakcyjności osadniczej, mierzonej odsetkiem oddanych budynków mieszkalnych w skali całego powiatu, Gmina Siepraw w okresie 2018-2022 mieściła się w czołówce, z rezultatem ok. 10% ogółu. Wśród gmin przekraczających ten rezultat (Myślenice, Dobczyce, Sułkowice), Gmina Siepraw jest jedyną gminą wiejską.

Gęstość zaludnienia Gminy Siepraw (300 os./km² w 2022 r.) jest wyższa niż w przypadku większości jednostek porównywanych – różnica widoczna jest szczególnie w porównaniu z powiatem myślenickim (193 os./km²) oraz całym regionem (226 os.). W zestawieniu zdecydowanie przodują gminy Mogilany i Świątniki Górne, graniczące z Krakowem.

Na moment tworzenia niniejszej strategii nie są dostępne prognozy dotyczące liczby ludności dla poziomu poszczególnych gmin. GUS, interpretując wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2021, podaje jedynie przewidywania dla poszczególnych powiatów. Według nich liczba ludności w powiecie myślenickim w 2030 r. w stosunku do roku 2023 ma wzrosnąć o 1,5%. Można przypuszczać, że podobne zjawisko zajdzie także na terenie Gminy Siepraw. W przypadku wzrostu dostępności komunikacyjnej jednostki dynamika ta będzie jeszcze wyższa.

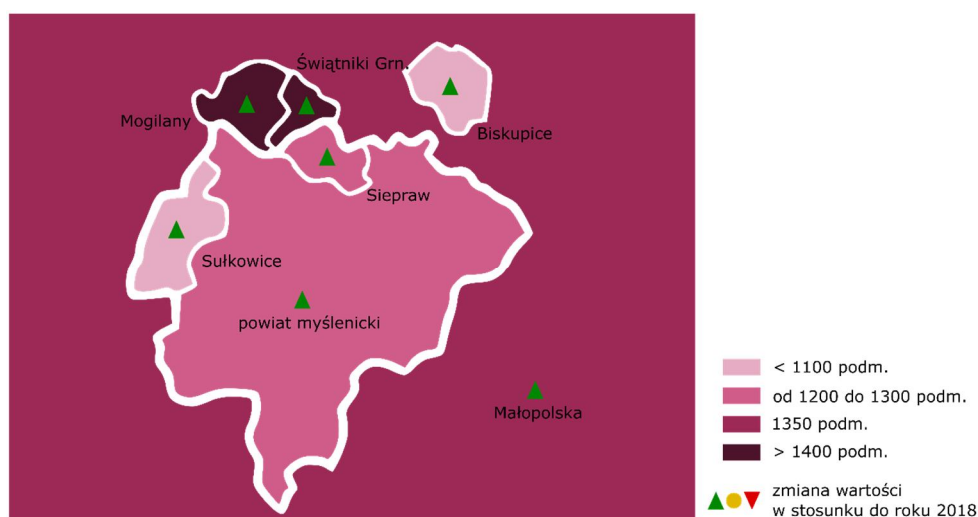
Konsekwencje i wyzwania:

- Sytuacja demograficzna Gminy Siepraw jest względnie korzystna – liczba mieszkańców zwiększa się, jednak nie jest to wzrost gwałtowny, co często ma swoje negatywne przełożenie zarówno na rozwój przestrzenny jednostek dotkniętych tym zjawiskiem, jak i na więzi społeczne;
- Prognozy GUS pozwalają przypuszczać, że liczba mieszkańców Gminy Siepraw w najbliższej dekadzie będzie rosła – niezależnie od wzrostu jej atrakcyjności osadniczej warunkowanej inwestycjami w infrastrukturę transportową. Można przypuszczać, że takie czynniki jak niższe ceny działek budowlanych oraz większa ich dostępność w porównaniu z gminami bezpośrednio graniczącymi z Krakowem (Wieliczka, Świątniki Górne) spowodują intensyfikację tego procesu, co będzie wymagać odpowiednich działań ze strony samorządu, przede wszystkim w zakresie dostarczania usług publicznych na odpowiednim poziomie;
- Jedną z konsekwencji znaczącego napływu ludności i przekształcenia Gminy w „sypialnię” dużego miasta może być stopniowe zatracenie jej tożsamości i osłabienie więzi społecznych, a w skrajnych przypadkach występowanie konfliktów, których osią podział jest na „starych” oraz „nowych” mieszkańców. W planowaniu rozwoju jednostki na najbliższą dekadę należy uwzględnić działania, które pomogą zapobiec bądź ograniczyć to zjawisko (na rzecz integracji, aktywizacji i partycypacji społecznej);
- Zaistniałe zjawisko starzenia się społeczeństwa będzie wymuszać reorientację działań samorządu gminnego na rzecz osób starszych, czy chorych, zwłaszcza w zakresie zapewniania dostępności odpowiednio dopasowanych usług publicznych (zdrowotnych, opiekuńczych, aktywizacyjnych itp.);

c) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy sytuacji gospodarczej i na rynku pracy:

Na koniec 2022 r. w Gminie Siepraw funkcjonowało 1 195 podmiotów gospodarczych, o 178 więcej niż w roku 2018. Zdecydowaną większość (97,7%) ogółu stanowiły podmioty zatrudniające nie więcej niż 9 osób – przypuszczalnie dominują w tej grupie jednoosobowe działalności gospodarcze oraz niewielkie, nierzadko rodzinne przedsiębiorstwa, zatrudniające 1-2 pracowników. O tym, że Gmina Siepraw stanowi przede wszystkim przestrzeń drobnej działalności gospodarczej świadczy także fakt braku przedsiębiorstw o zatrudnieniu powyżej 250 osób. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Siepraw wynosiła w 2022 r. 1 250 podmiotów. Wartość ta plasowała się pomiędzy średnimi notowanymi dla gmin powiatu myślenickiego (1 203) oraz całego regionu (1 350), nie wyróżniając się przy tym wśród jednostek stanowiących tło porównawcze.

Rysunek 4. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2022 r.

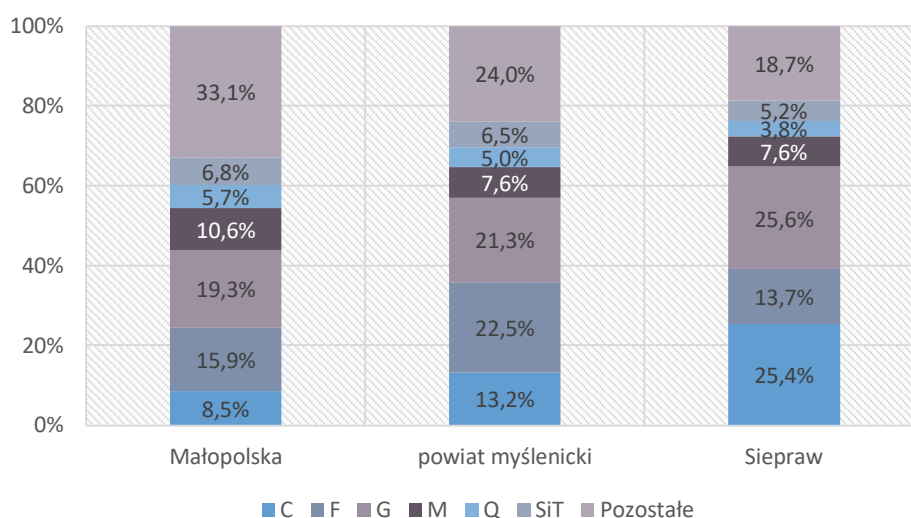


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W strukturze gospodarczej Gminy Siepraw, rozpatrywanej pod kątem przynależności poszczególnych przedsiębiorstw do sekcji PKD, w 2022 r. dominowały te skupione w sekcjach C (przetwórstwo przemysłowe) oraz G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów), stanowiąc łącznie 51% ogółu. Struktura ta dość wyraźnie odróżnia się od obserwowanej w skali całego regionu oraz powiatu myślenickiego poprzez wysoki udział podmiotów skupionych w sekcji C (przetwórstwo przemysłowe). W 2022 r. wynosił on 25,4%, o wiele więcej niż w przypadku powiatu (13,2%) i całego województwa (zaledwie 8,5%). Druga różnica pomiędzy gminą a powiatem i regionem wiąże się z dość niewielką różnorodnością działalności gospodarczych – podmioty z sekcji C, F, G, M, Q oraz SiT w przypadku Gminy Siepraw stanowią łącznie ok. 80% ogółu. W porównywanym jednostkach odsetek przypadający na pozostałe sekcje jest zauważalnie wyższy.

Analiza liczebności podmiotów przypisanych do danej sekcji PKD w roku 2018 i 2022 wskazuje na przyrost ich liczby w większości sekcji, przy czym w przypadku sekcji F (budownictwo), G oraz M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) był on najbardziej widoczny, co stanowi reakcję na zapotrzebowanie zgłaszane przez rynek oraz konsekwencję procesów migracyjnych, włącznie z przenoszeniem własnych działalności gospodarczych na obszar Gminy.

Wykres 3. Struktura gospodarcza jednostek porównywanych w roku 2022



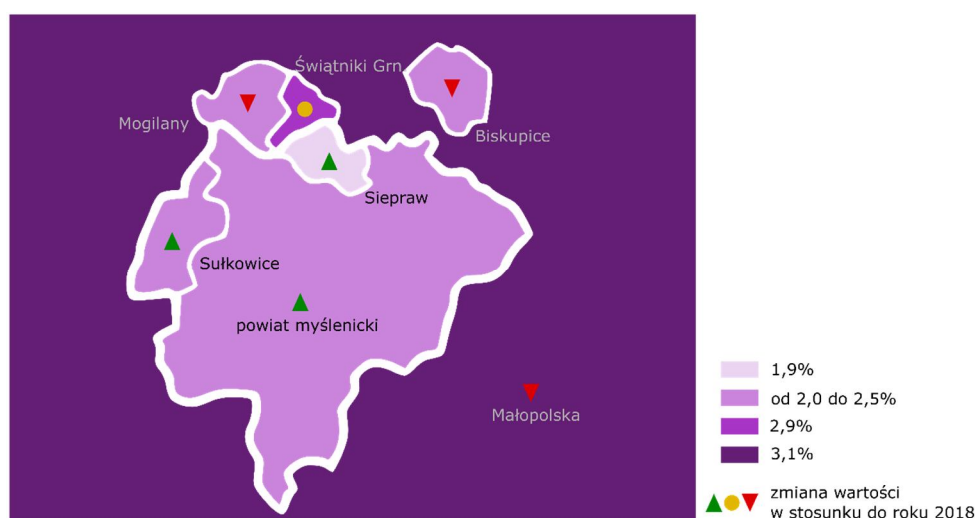
C – przetwórstwo przemysłowe, F – Budownictwo, G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa samochodów, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna, SiT – pozostała działalność usługowa, produkcja własna gospodarstw domowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Warunki środowiskowe, na czele z ukształtowaniem terenu oraz jakością gleb (dominacja gruntów klasy III oraz IV), w połączeniu z przemianami społeczno-gospodarczymi ostatnich dekad przyczyniają się do zaniku rolnictwa tradycyjnego na terenie Gminy Siepraw i ograniczenia jego znaczenia jako źródła utrzymania gospodarstw domowych. Analiza rezultatów Powszechnych Spisów Rolnych z lat 2010 i 2020 wskazuje na spadek liczby gospodarstw rolnych, niewielki odsetek wśród nich (14,7%) tych, które przeznaczają przynajmniej część swojej produkcji na sprzedaż oraz równie niewielki udział (9%) osób pracujących w gospodarstwach rolnych (także niezarobkowo, np. w formie pomocy udzielanej przez domowników) w liczbie osób w wieku produkcyjnym.

Na koniec 2022 r. wartość wskaźnika obrazującego odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Siepraw wynosiła 1,9% i wśród jednostek porównywanych, włączywszy w to także średnią gmin powiatu oraz regionu, była najniższa.

Rysunek 5. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W połowie 2023 r. Gminę Siepraw zamieszkiwało 103 zarejestrowanych bezrobotnych. W trendzie dotyczącym liczby bezrobotnych dostrzegalny był wzrost w roku 2020 w stosunku do poprzedniego – podobne zjawisko wystąpiło w każdej z porównywanych gmin i należy je łączyć z gospodarczymi konsekwencjami pandemii COVID-19. Kolejne lata przyniosły ustabilizowanie się liczby bezrobotnych na stałym poziomie. Struktura bezrobocia rejestrowanego w Gminie Siepraw w ostatnich latach również charakteryzowała się względną stabilnością. Niepokoić może ciągły wzrost odsetka bezrobotnych w wieku 50+, obserwowany począwszy od 2020 r.

Konsekwencje i wyzwania:

- Z uwagi na strukturę gospodarczą, podstawowym kierunkiem działań samorządu gminnego w zakresie pobudzania rozwoju gospodarczego wydaje się być wspieranie działalności małych oraz mikroprzedsiębiorstw, w zakresie zgodnym z kompetencjami oraz przepisami prawa. Szczególnie cennym – także z punktu widzenia promocji Gminy i podnoszenia jej atrakcyjności turystycznej – może być podtrzymanie i rozwój tradycji rzemieślniczych. Jednocześnie nie powinno to wykluczać prób kreowania małych stref aktywności gospodarczej, szczególnie w sąsiedztwie kluczowych ciągów i węzłów komunikacyjnych, przy zachowaniu naczelnej zasady braku uciążliwości dla środowiska i otoczenia;
- Miejscem pracy dla znaczącej części mieszkańców Gminy są okoliczne miasta, na czele z aglomeracją krakowską oraz Myślenicami i Dobczycami. Wydaje się zatem, że w przypadku jednostki zjawisko odpływu ludzi młodych w poszukiwaniu atrakcyjnej, dobrze płatnej pracy do wielkich miast oraz za granicę nie będzie mieć znaczących rozmiarów – co jest dobrą wiadomością przede wszystkim z punktu widzenia demografii;
- Z uwagi na walory środowiskowe Gminy Siepraw (ukształtowanie terenu, Jezioro Dobczyckie), potencjał w zakresie rozwoju usług związanych z szeroko pojętym zagospodarowaniem czasu wolnego – sportem, rekreacją, aktywnym wypoczynkiem należy ocenić jako znaczący. Działalność taka może stanowić główne bądź dodatkowe źródło utrzymania mieszkańców, a jednocześnie sposób na szeroko pojętą promocję;
- Ze względu na ogólnokrajowy trend rozwoju mechanizmu pracy zdalnej, istotne dla utrzymania potencjału Gminy Siepraw staje się zapewnienie bezawaryjnego dostępu do szybkiego Internetu, w czym samorząd gminny może uczestniczyć, współpracując w zakresie swoich kompetencji z podmiotami prywatnymi;
- W strukturze gospodarczej Gminy Siepraw rolnictwo odgrywa obecnie znacznie mniejszą rolę niż jeszcze kilka dekad temu i przewidywane jest raczej dalsze ograniczanie się jego zasięgu i wygaszanie działalności rolniczej, przede wszystkim z uwagi na niską jakość gleb oraz niewielką opłacalność małoobszarowych upraw. Za kierunek o największym potencjale w tym zakresie można uznać produkcję żywności o wyróżniających się walorach smakowych. Jednocześnie warto zadbać o utrzymanie powiązanych z tym elementów kulturowych (dożynki, targi, zespoły itp.), które mogą stanowić ważny element tożsamości Gminy i jej mieszkańców;
- Pomimo dość korzystnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, charakteryzującej się w ostatnim pięcioleciu stabilnością i przewidywalnością procesów, konieczna jest współpraca z Powiatem Myślenickim i podległymi mu jednostkami w zakresie zapobiegania bezrobociu i aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia, szczególnie z grup o najtrudniejszej sytuacji rynkowej.

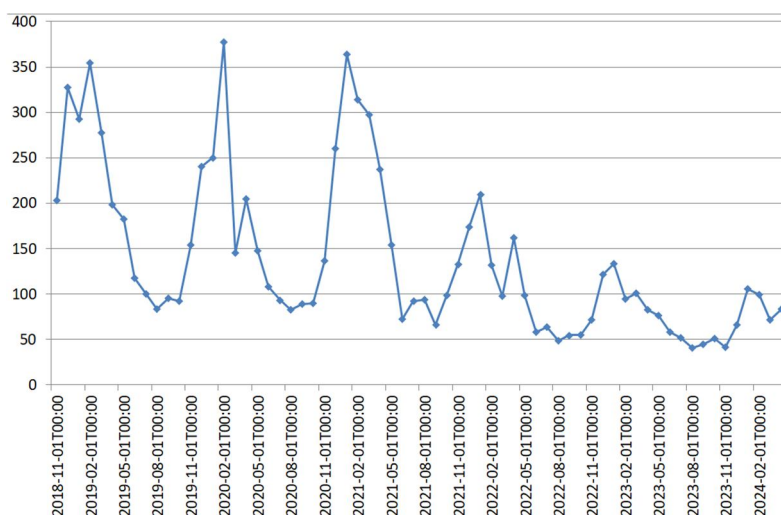
d) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy stanu i potencjału środowiska naturalnego, w tym również odnoszące się do rozwoju infrastruktury sieciowej:

Pomimo dużej atrakcyjności krajobrazowej Gminy Siepraw, na jej obszarze nie występują obszary chronione. Jedynymi formami ochrony przyrody jest 6 pomników przyrody – drzew wyróżniających się swoim wiekiem oraz obwodem. Szczególne walory posiada Zatoka Zakliczyńska (i całe Jezioro Dobczyckie), co może stanowić bazę dla rozwoju edukacji ekologicznej, jak również turystyki przyrodniczej.

Duży i wciąż nierozwiązany problem stanowi tzw. „niska emisja”, związana z ogrzewaniem budynków mieszkalnych paliwami stałymi (głównie węgiel, nierzadko niskiej jakości) oraz ciągle jeszcze zdarzającym się spalaniem odpadów. Na terenie Gminy nie ma stacji pomiarowych powietrza, nadzorowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, możliwy jest jedynie monitoring aktualnego stanu powietrza za pośrednictwem 5 czujników i aplikacji Airly.

Niemniej jednak sytuacja w tym obszarze, w ostatnich latach uległa znaczącej poprawie. Przyczyniły się do tego dwa projekty pozyskane przez Gminę Siepraw z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, a także Sieprawy Program Wymiany Pieców funkcjonujący w 2023 r. Ponadto na terenie Gminy działa Punkt informacyjny rządowego programu Czyste Powietrze w ramach którego świadczona jest wszelka pomoc doradcza dla mieszkańców w zakresie ogólnie rozumianej energoefektywności budynków i korzystania z dofinansowań programu. Poprawę sytuacji z jakością powietrza na terenie Gminy można zaobserwować dzięki czujnikom Airly – poniżej poglądowy wykres zmiany stężenia pyłu PM_{2,5} w latach 2018-2024 z wszystkich 5 czujników w Gminie Siepraw (2 w Sieprawiu, 1 w Zakliczynie, Czechówce i Łyczance).

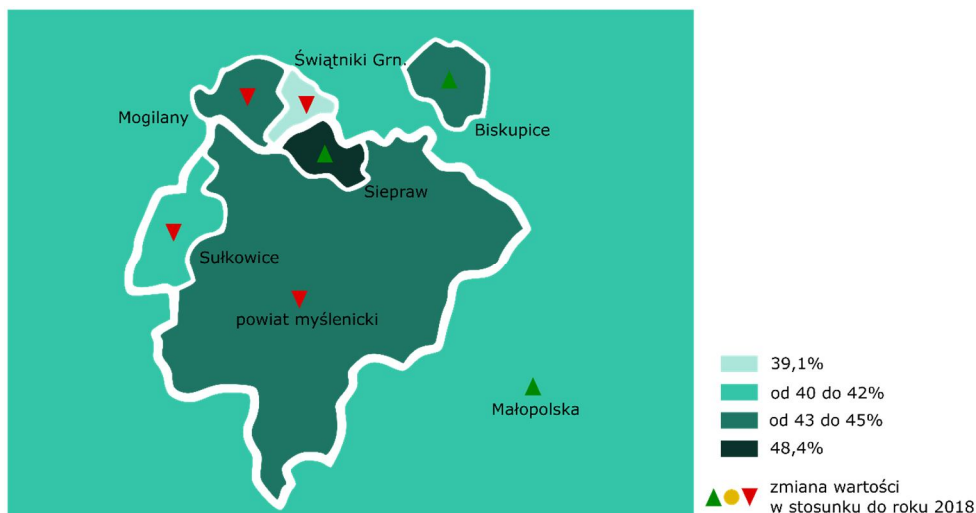
Wykres 4. Średniomiesięczne stężenie pyłu PM_{2,5} z wszystkich 5 czujników w Gminie Siepraw w latach 2018-2024



Źródło: Dane UG Siepraw

W zakresie gospodarki odpadami Gmina Siepraw pozostaje liderem wśród jednostek tła porównawczego pod względem odsetka odpadów zebranych selektywnie w całkowitej masie odpadów. W roku 2022 wartość ta wynosiła 48,4%, o blisko 4 punkty procentowe więcej niż w przypadku średniej wszystkich gmin powiatu myślenickiego. Gminę charakteryzuje także najniższy poziom odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wśród wszystkich jednostek tła porównawczego (w 2022 r. jeden mieszkaniec gminy Siepraw wyprodukował średnio 231 kg odpadów).

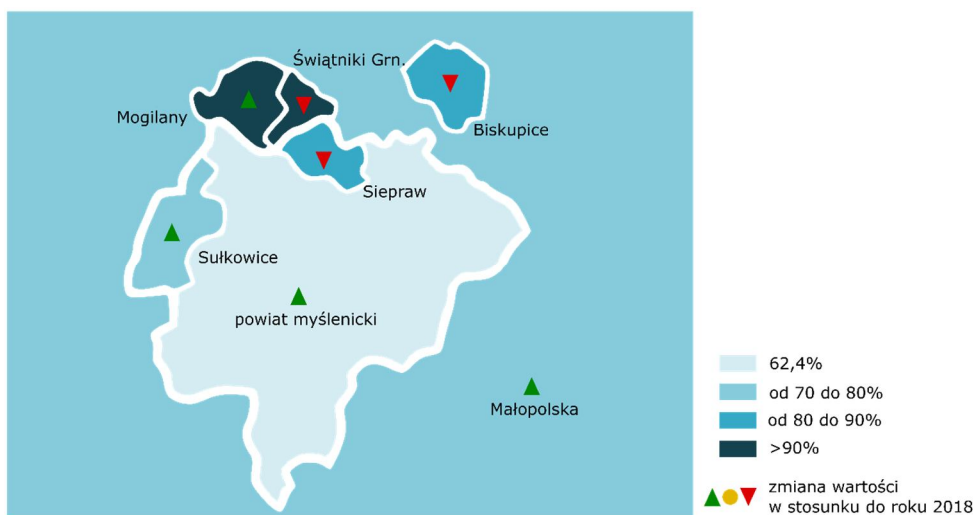
Rysunek 6. Odsetek [%] odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów zebranych w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

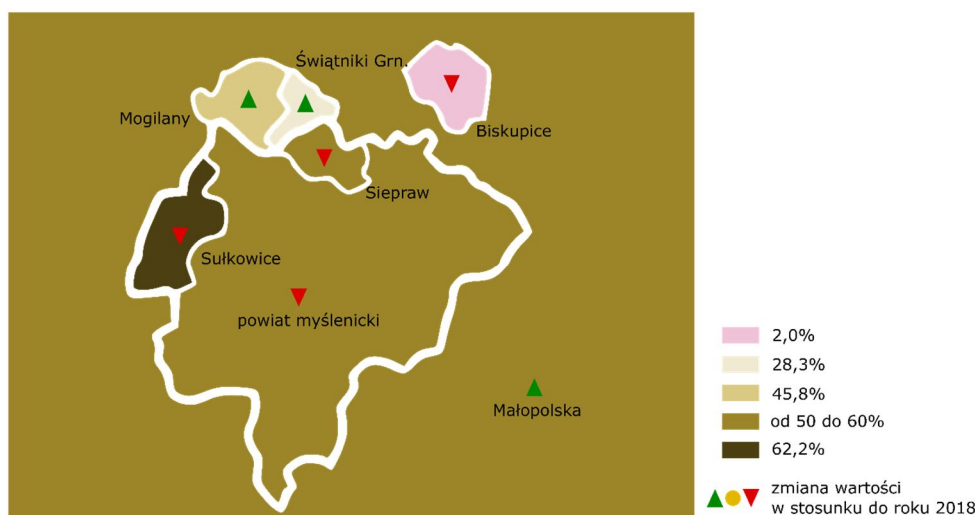
Poziom wyposażenia Gminy Siepraw w infrastrukturę wodociągową jest zadowalający. Według GUS na koniec 2022 r. dostęp do wodociągu posiadało 87,8% ogółu budynków mieszkalnych, więcej od średnich notowanych dla powiatu myślenickiego (62,4%) oraz całej Małopolski (72,5%). Część gospodarstw korzysta ze studni. Nieco gorzej prezentuje się kwestia dostępu do sieci kanalizacyjnej. Na koniec 2022 r. dostęp miało 53,9% ogółu budynków mieszkalnych, co stanowiło wartość porównywalną ze średnimi dla regionu (52,0%) oraz powiatu myślenickiego (51,6%). Według aktualnych danych UG za 2024 r. skanalizowanych jest 60,54% domostw, a po podłączeniu się mieszkańców do aktualnie kończonych inwestycji wartość wzrośnie do 66,27%. W nieco większym stopniu skanalizowana jest południowo-wschodnia część Gminy, położona bliżej Jeziora Dobczyckiego.

Rysunek 7. Odsetek [%] budynków mieszkalnych posiadających dostęp do wodociągu w wybranych jednostkach w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 8. Odsetek [%] budynków mieszkalnych posiadających dostęp do kanalizacji w wybranych jednostkach w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Gmina Siepraw jest w zadowalającym stopniu zgazyfikowana. Według GUS dostęp do gazociągu na koniec 2022 r. posiadało 78,7% mieszkańców. Także i w tym przypadku rezultat ten był nieco lepszy od średnich dla powiatu i regionu (w obu przypadkach nieco ponad 67%).

Obszar jednostki jest terenem trudnym pod kątem rozbudowy i utrzymania infrastruktury sieciowej, przede wszystkim z uwagi na rozproszenie zabudowy mieszkaniowej oraz ukształtowanie terenu. W wielu przypadkach rozbudowa sieci jest nieuzasadniona ekonomicznie, co przekłada się na korzystanie przez mieszkańców ze studni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych na nieczystości.

Konsekwencje i wyzwania:

- Konieczna jest kontynuacja działań – zarówno na szczeblu gminnym, jak i wyższych oraz pozasamorządowych – zmierzających do poprawy stanu powietrza. Zjawisko „niskiej emisji” w dalszym ciągu negatywnie wpływa na jakość powietrza w okresie jesiennym i zimowym – tym bardziej, że część zabudowy mieszkalnej w Gminie Siepraw położona jest w zagłębieniach terenu, co sprzyja powstawaniu oraz utrzymywaniu się smogu;
- W zakresie dostępu do sieci wodociągowej wyzwaniem dla Gminy Siepraw na najbliższe lata jest nie tyle jej rozbudowa, co utrzymywanie wysokiej jakości działania – w tym modernizacja dostosowująca usługi do rosnącego zapotrzebowania, dbanie o jakość dostarczanej wody oraz zapobieganie awariom i przerwom w funkcjonowaniu;
- Dużym wyzwaniem jest uporządkowanie gospodarki kanalizacyjnej. Dostęp do sieci kanalizacyjnej jest jednym z kluczowych czynników, podnoszących atrakcyjność osadniczą oraz szeroko rozumianą jakość życia, wpływającym na jakość środowiska, ale niezwykle istotna jest także ekonomiczna zasadność poszczególnych inwestycji – zwłaszcza w przypadku tych obszarów jednostki, które charakteryzuje rozproszona zabudowa oraz niesprzyjające ukształtowanie terenu;
- Coraz częstszym problemem są okresowe niedobory wody, powodowane wydłużającymi się okresami bezopadowymi. Należy przypuszczać, że wskutek zmian klimatycznych susze – zwłaszcza w okresie wiosennym i letnim – będą zdarzać się częściej. Obok rozbudowy i utrzymywania mechanizmów zabezpieczających dostęp do wody na potrzeby bytowe (co

ważne szczególnie w przypadku gospodarstw domowych korzystających ze studni), istotne wydaje się prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców, dotyczących rozsądnego gospodarowania wodą;

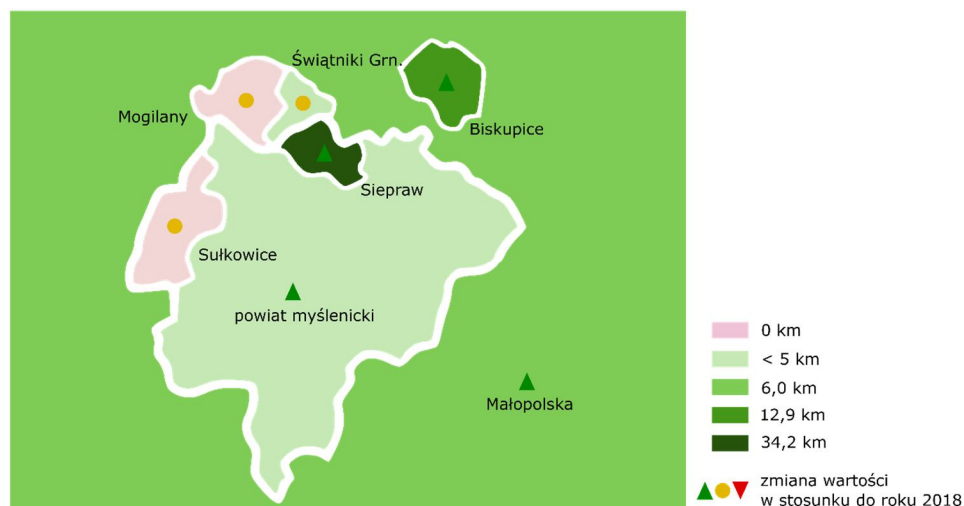
- W obliczu demografii Gminy zapotrzebowanie na usługi związane z odbiorem i utylizacją odpadów nie będzie maleć, co będzie wiązać się także z wzrostem nakładów z budżetu Gminy na ten cel. Duże znaczenie dla gospodarki odpadami, poza działaniami inwestycyjnymi, może mieć także prowadzenie akcji edukacyjnych i aktywizujących lokalnych społeczność (np. sprzątanie wsi), które będą miały dodatkowo wymiar integracyjny;
- Zarówno zasada zrównoważonego rozwoju, jak i zmiany społeczno-gospodarcze, jakie zajądą w gminie i jej otoczeniu (np. związane z demografią oraz atrakcyjnością rekreacyjno-sportową) wymuszają będą utrzymanie dotychczasowych oraz zakładanie nowych przestrzeni publicznych (głównie zieleni urządzonej), położonych w sąsiedztwie największych skupisk zabudowy oraz lokalnych atrakcji.

e) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy zasobów dziedzictwa kulturowego i tzw. oferty spędzania wolnego czasu:

Głównym animatorem życia kulturalnego na terenie Gminy Siepraw są podmioty prowadzone przez samorząd gminny – Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Sieprawiu. Wydarzenia kulturalne, które są realizowane w Gminie Siepraw to przede wszystkim imprezy kierowane do społeczności lokalnych, nierzadko o charakterze amatorskim bądź półamatorskim, jednakże bardzo istotne, zwłaszcza w zakresie kultywowania tradycji czy upowszechniania wiedzy historycznej związanej bezpośrednio z miejscem zamieszkania. W Rejestrze Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego znajdują się łącznie cztery obiekty (lub ich zespoły) z terenu Gminy – trzy kościoły (Siepraw x 2, Zakliczyn) oraz zespół zabudowań dworskich (Zakliczyn). Dodatkowo, na terenie jednostki znajdują się obiekty nieujęte w Rejestrze, posiadające dużą wartość historyczną i kulturową, na czele z licznymi kapliczkami i krzyżami przydrożnymi. Wśród zasobów Gminy Siepraw, największy ruch turystyczny, związany z turystyką pielgrzymkową, generuje Sanktuarium bł. Anieli Salawy.

Gmina Siepraw nie posiada tradycji sportowych, które wyróżniałyby ją na skalę ponadlokalną. Godna uwagi jest natomiast baza infrastrukturalna, na którą składają się przede wszystkim stacja narciarska „Siepraw-Ski”, kompleks sportowo-rekreacyjny „Słoneczny Park” oraz hala widowiskowo-sportowa. Atrakcyjność rekreacyjną podnoszą zasoby środowiskowe – ukształtowanie terenu wraz z jego malowniczością i walorami widokowymi oraz bezpośredni dostęp do Jeziora Dobczyckiego – oraz ich wykorzystanie. W 2022 r. oddano do użytku trasę pieszo-rowerową biegnącą przez niespełna 10 kilometrów w sąsiedztwie Zatoki Zakliczyńskiej. Także dla jazdy rowerowej, tylko o innym charakterze, powstała trasa rowerowa MTB Siepraw Rusinki – miejsce odbywania treningów oraz zawodów w kolarstwie górskim, głównie w młodszych kategoriach wiekowych. Inwestycje te pozwoliły Gminie Siepraw znacząco wyróżnić się na tle powiatu i województwa pod względem długości oraz gęstości dróg dla rowerów.

Rysunek 9. Długość dróg dla rowerów w przeliczeniu na 100 km² powierzchni jednostek porównywanych w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Konsekwencje i wyzwania:

- Dostęp do usług kulturalnych w Gminie zapewniają przede wszystkim jednostki prowadzone przez samorząd. Deficyty w tym zakresie mogą ujawniać głównie poprzez ewentualną niezadowalającą ich działalność. Stąd konieczność jej weryfikowania, monitorowania zapotrzebowania zgłaszanego przez potencjalnych odbiorców oraz dbałości o odpowiednie wyposażenie, stan infrastruktury czy kompetencje kadr odpowiadających za funkcjonowanie tych instytucji;
- Oddziaływanie zabytków nieruchomych Gminy Siepraw na ruch turystyczny wydaje się być niewielkie – stanowią one raczej uzupełnienie oferty, zamiast jej trzonu. W tej sytuacji zasadne wydaje się eksponowanie posiadanych walorów przede wszystkim poprzez włączenie się w projekty o zasięgu międzygminnym (np. szlaki kulturowe i tematyczne skupiające obiekty sakralne) i wspólną ich promocję;
- Szczególny potencjał w tym zakresie posiada sieprawskie Sanktuarium bł. Anieli Salawy, zwłaszcza biorąc pod uwagę niewielką odległość od Krakowa, Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej – centrów pielgrzymkowych o zasięgu międzynarodowym;
- Zasoby infrastrukturalne, jakie posiada Gmina Siepraw, predestynują ją do potraktowania sportu oraz aktywnego wypoczynku jako jednego z filarów jej dalszego rozwoju oraz promocji, pod warunkiem umiejętnego jej wykorzystania do budowy atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. Można zakładać, że odbiorcami takich usług – poza mieszkańcami samej gminy - będą osoby z aglomeracji krakowskiej (zwłaszcza jej południowej części, nie wyłączając także samego Krakowa), a Gmina ma szansę stać się popularnym celem turystycznym;
- Jednym z najbardziej widocznych deficytów w zakresie infrastruktury turystycznej w znacznej części gmin jest słabo rozwinięta sieć dróg dla rowerów. Na tym tle gmina Siepraw wypada dość korzystnie. Dalszy rozwój tej sieci należy rozpatrywać nie tylko pod kątem umożliwienia wypoczynku, rekreacji czy alternatywnego dotarcia do miejsc najbardziej atrakcyjnych turystycznie, ale także jako sposób skomunikowania poszczególnych miejscowości jednostki z kluczowymi punktami (np. instytucje publiczne, szkoły, punkty przesiadkowe), między sobą i z otoczeniem.

f) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy poziomu bezpieczeństwa publicznego i polityki społecznej:

Podstawowymi podmiotami z zakresu bezpieczeństwa publicznego, jakie funkcjonują na terenie Gminy Siepraw, są ochotnicze straże pożarne – obecnie funkcjonują 4 OSP (po jednej w każdej wsi), z czego OSP Siepraw, OSP Zakliczyn i OSP Łyczanka są zaliczone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W latach 2018-2022 Gmina Siepraw była jedną z bezpieczniejszych jednostek spośród całego tła porównawczego – liczba zdarzeń wymagających zadysponowania jednostek ochrony przeciwpożarowej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była w tym gronie jedną z niższych, także w odniesieniu do całego regionu oraz powiatu.

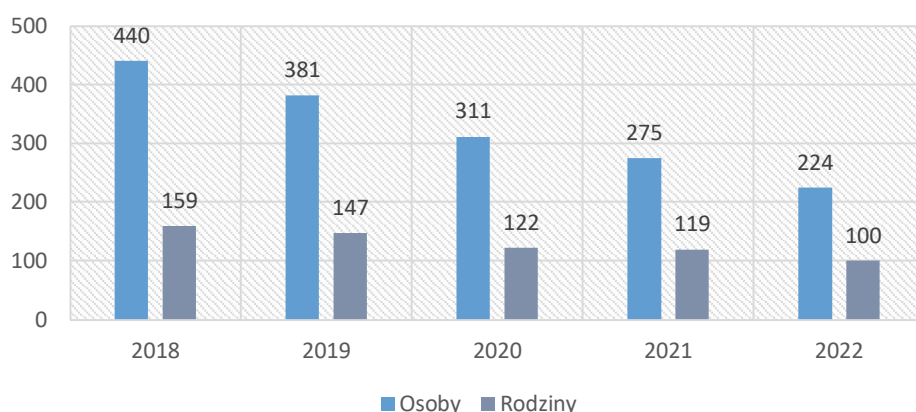
Gmina Siepraw podlega pod rejon działania Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach. Ze statystyk wynika, że Gmina jest miejscem względnie bezpiecznym, o utrzymującym się niższym poziomie przestępczości w zestawieniu z całym powiatem oraz Małopolską.

Zagrożenia naturalne, na jakie narażona jest Gmina Siepraw, w dużej mierze wiążą się z występowaniem zjawisk pogodowych – huraganowych wiatrów oraz krótkotrwałych, ale gwałtownych ulew, powodujących powodzie błyskawiczne. Chociaż obowiązujące obecnie mapy, dostępne na Hydroportalu PGW Wody Polskie, nie wskazują na występowanie na terenie gminy obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego, należy przyjąć, że na podtopienia szczególnie zagrożone są obszary położone w zagłębieniach terenu, w tym w sąsiedztwie rzek, potoków i strumieni, do których spływają wody opadowe z terenów położonych wyżej, a w niektórych przypadkach także z odwodnień przy ciągach komunikacyjnych.

Znacznie poważniejsze zagrożenie, jakie występuje na terenie Gminy Siepraw, wiąże się z możliwością występowania masowych ruchów ziemi, czemu sprzyja ukształtowanie terenu oraz budowa geologiczna Pogórza Wielickiego. System Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO) Państwowego Instytutu Geologicznego wskazuje na istnienie na obszarze analizowanej jednostki 346 osuwisk oraz 5 terenów zagrożonych wystąpieniem takich zjawisk. Część z nich bezpośrednio zagraża infrastrukturze mieszkalnej bądź komunikacyjnej, znajdującej się na ich obszarze bądź w bezpośrednim sąsiedztwie.

Samorządowym podmiotem, odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu. Statystyka dotycząca pomocy społecznej, jaką dysponuje GOPS jednoznacznie wskazuje na spadek liczby osób i rodzin, korzystających ze wsparcia. Jednocześnie w strukturze osób, korzystających ze świadczeń, zwraca uwagę utrzymujący się – pomimo spadku – wysoki odsetek wspieranych w wieku poniżej 18 lat (ok. 35% przez cały analizowany okres). Nieznacznie, choć zauważalnie, wzrósł także odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – na koniec 2022 r. stanowiły one blisko 16% ogółu. Jeszcze innym niepokojącym zjawiskiem jest utrzymujący się, wysoki poziom (około 80%) osób, które korzystają z pomocy społecznej długotrwale.

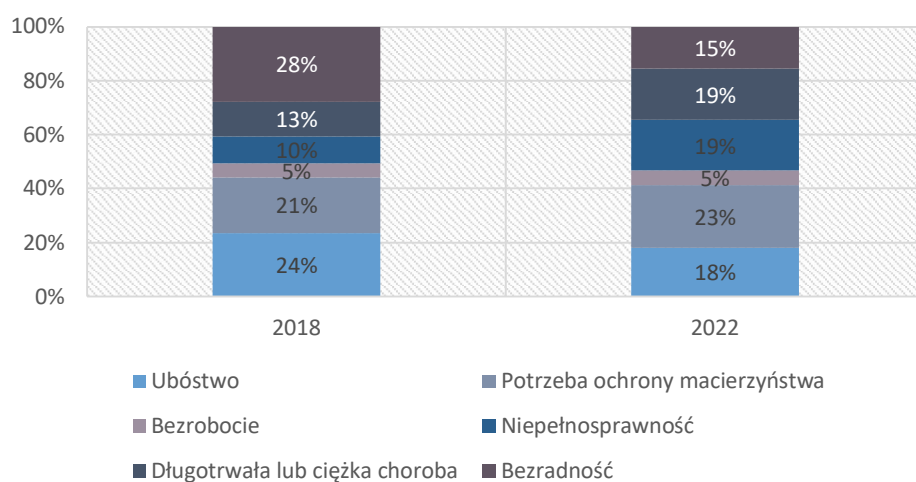
Wykres 5. Liczba osób i rodzin korzystających z wsparcia społecznego w gminie Siepraw w latach 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Siepraw

Wśród powodów udzielania świadczeń pomocy społecznej w 2022 r., dominowały: „potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność” (23%) oraz „ubóstwo”, „niepełnosprawność” i „długotrwała lub ciężka choroba” (po 18-19%). W stosunku do roku 2018 struktura uległa spłaszczeniu.

Wykres 6. Struktura świadczeń pomocy społecznej w gminie Siepraw w latach 2018 i 2022, ze względu na powody ich udzielania



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Siepraw

Wyliczany przez GUS wskaźnik, obrazujący beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców na koniec 2022 r. dla Gminy Siepraw wyniósł 239 osób. Wśród jednostek porównywanych rezultat ten był dość przeciętny, choć niższy od średniej dla gmin powiatu (259 os.) oraz regionu (304 os.). Zwraca uwagę także spadek wartości parametru dla Gminy Siepraw, jaki wystąpił pomiędzy 2018 a 2022 rokiem – o 50%, co częściowo było spowodowane pozostawieniem wskaźnika dochodowego na niezmiennym poziomie i jednocześnie rosnącą w tym czasie inflacją i poziomem wynagrodzeń.

Samorząd gminny nie prowadzi żadnej placówki ochrony zdrowia. Ofertę dla mieszkańców gminy Siepraw stanowi kilka podmiotów niepublicznych, działających na terenie jednostki oraz poza jej granicami. Z racji niewielkiej odległości do Myślenic, Wieliczki oraz Krakowa dostęp do leczenia podstawowego oraz specjalistycznego należy ocenić jako zadowalający. Gmina Siepraw stanowi rejon działania trzech Zespołów Ratownictwa Medycznego (ZRM), z których dwa stacjonują w Myślenicach, trzeci w Dobczycach. W praktyce, w normalnych warunkach, oznacza to dojazd służb do miejsca zdarzenia w czasie nie dłuższym niż kilkanaście minut.

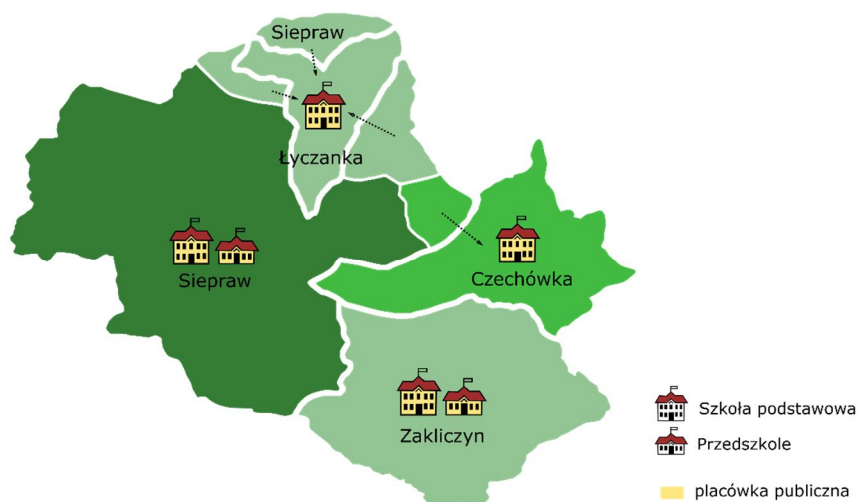
Konsekwencje i wyzwania:

- Jednostki OSP stanowią ważne ogniwo w systemie zabezpieczenia mieszkańców Gminy oraz ich mienia, także z racji braku na terenie Gminy zawodowej straży pożarnej. Nie do przecenienia jest także kulturotwórcza rola tych podmiotów oraz ich wkład w zacieśnianie integracji międzypokoleniowej na szczeblu lokalnym. Skłania to samorząd gminny do podejmowania działań zmierzających do utrzymania obecnego stanu oraz wspierania dalszego rozwoju i profesjonalizacji służb, na ile umożliwiają to jego kompetencje i możliwości budżetowe;
- Zagrożenia naturalne na terenie Gminy Siepraw w dużej mierze warunkowane są pogodą (podtopienia, zalania, uaktywnienie się osuwisk). Niektórym z nich można zapobiec – tym bardziej, że wiele rozwiązań (jak chociażby utrzymywanie drożności rowów i przepustów czy utrzymywanie magazynów ze sprzętem przeciwpowodziowym) jest relatywnie niskonakładowych;
- Jednocześnie, w kontekście zabezpieczenia przeciwpowodziowego kluczowego znaczenia nabierają inwestycje realizowane poza kompetencjami miejscowego samorządu. Mogą one być jednak wspierane, np. poprzez nawiązywanie partnerstw międzysamorządowych i lobbowanie;
- Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie Siepraw stanowi niezaprzeczalny atut jednostki, konieczne jest zatem jego utrzymywanie, m.in. za sprawą inwestycji infrastrukturalnych (głównie w zakresie infrastruktury drogowej) i pozainfrastrukturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem działań edukacyjnych i profilaktycznych;
- Duże wyzwanie w zakresie pomocy społecznej wiąże się z wskazanymi wcześniej zmianami w strukturze demograficznej jednostki – w najbliższych latach liczba osób starszych i chorych, a zatem wymagających rozmaitych form wsparcia będzie rosła. Należy przez to rozumieć nie tylko działania typowe dla ośrodków pomocy społecznej, ale także wszelkie formy aktywizacji, budowania oferty spędzania czasu wolnego, przeciwdziałania wykluczeniu, animacji poprzez kulturę itd.;
- Zmiany w strukturze demograficznej wymuszają także dodatkowe działania w obszarze ochrony zdrowia. Przy braku gminnych placówek ochrony zdrowia podstawowym kierunkiem podejmowanych aktywności wydaje się być profilaktyka i szeroko rozumiana promocja zdrowego trybu życia;
- Dużym, a przy tym stosunkowo nowym problemem społecznym, z jakim będą musiały zmierzyć się samorządy, są problemy wynikłe z pandemii COVID-19. Można zakładać, że w najbliższym czasie, poza „standardowym” zestawem problemów społecznych, samorząd gminny czeka szereg wyzwań związanych z łagodzeniem skutków pandemii rozciągniętych w czasie – w tym drugim przypadku przede wszystkim wśród osób młodych (m.in. uzależnienia, w tym behawioralne, problemy zdrowotne, w tym w zakresie zdrowia psychicznego).

g) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy lokalnego kapitału społecznego, w tym sfery edukacji i wychowania:

Wychowanie przedszkolne oraz edukację na poziomie podstawowym na terenie Gminy Siepraw w całości realizują placówki prowadzone przez samorząd gminny – dwa przedszkola (Siepraw, Zakliczyn), cztery szkoły podstawowe (w każdej miejscowości) oraz dwa oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (Czechówka, Łyczanka). Dostęp do usług należy uznać za zadowalający.

Rysunek 10. Rozmieszczenie przedszkoli, szkół podstawowych i obwody szkolne w gminie Siepraw w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Siepraw

W ostatnich pięciu latach liczba dzieci w przedszkolach Gminy pozostawała na zbliżonym poziomie, zauważalny jest natomiast wzrost liczby uczniów w szkołach podstawowych. Największą część uczniów (blisko 50%) skupia SP w Sieprawiu. Pomimo ogólnego wzrostu liczby uczniów zauważalna jest duża dysproporcja w koszcie utrzymania placówki w przeliczeniu na jednego ucznia pomiędzy poszczególnymi szkołami. Najmniej korzystnie pod tym względem prezentują się te, do których uczęszcza najmniej uczniów (SP w Łyczance).

Z porównania średnich punktowych wynika, że poziom edukacji w szkołach podstawowych na terenie Gminy Siepraw jest bardzo wysoki. Każdorazowo, niezależnie od egzaminowanego przedmiotu oraz roku, średnia punktów w szkołach z terenu Gminy była wyższa od średnich w skali całego powiatu i regionu, a do incydentalnych przypadków należało osiągnięcie rezultatów gorszych od którejkolwiek z pozostałych porównywanych gmin – najczęściej nieco lepszymi okazywali się uczniowie ze szkół położonych na terenie sąsiedniej Gminy Mogilany.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

**Tabela 1. Średnie procentowe wyniki uczniów wybranych jednostek z egzaminu ósmoklasisty
(j. polski, matematyka, j. angielski) w latach 2019-2023**

	2019	2020	2021	2022	2023
język polski					
Małopolska	67,00	62,03	63,96	63,56	69,47
powiat myślenicki	67,26	63,21	62,86	63,21	69,94
Mogilany	67,34	65,35	66,54	65,48	72,17
Świątniki Górne	64,27	61,72	62,10	66,22	71,14
Siepraw	70,06	65,71	67,44	66,09	73,47
Sułkowice	65,22	62,11	63,31	60,72	67,13
Biskupice	64,71	59,97	61,69	66,57	73,68
matematyka					
Małopolska	50,18	50,92	52,43	63,17	59,69
powiat myślenicki	50,74	50,90	52,12	64,76	60,57
Mogilany	54,16	57,43	54,50	67,37	70,11
Świątniki Górne	51,42	53,96	54,30	66,51	65,34
Siepraw	54,17	54,44	58,89	70,05	61,45
Sułkowice	47,97	51,26	49,34	58,94	56,25
Biskupice	53,97	51,61	53,25	59,92	65,89
język angielski					
Małopolska	61,51	56,90	68,86	69,18	68,96
powiat myślenicki	61,72	56,11	68,17	67,12	67,65
Mogilany	65,16	62,84	73,75	75,50	78,76
Świątniki Górne	61,80	58,56	68,89	74,25	76,05
Siepraw	64,13	60,23	77,35	70,67	73,52
Sułkowice	59,20	56,14	64,84	62,56	65,35
Biskupice	59,64	56,09	63,85	66,44	72,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Kraków

Na koniec 2023 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym figurowało 20 podmiotów – stowarzyszeń, fundacji oraz innych organizacji społecznych i zawodowych, zarejestrowanych na terenie Gminy Siepraw. Największa ich liczba w ujęciu bezwzględnym przypada na miejscowość Siepraw, co stanowi odbicie struktury demograficznej jednostki. Wśród organizacji, zarejestrowanych na obszarze Gminy, wyróżnia się kilka nakierunkowanych na wielowymiarowy rozwój społeczności lokalnych – pojedynczych miejscowości bądź całej jednostki. Według danych GUS, w roku 2022 liczba stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wynosiła w Gminie Siepraw 24. Był to rezultat znacznie niższy niż średnia dla powiatu (35) oraz województwa (42), a także najniższy wśród gmin porównywanych, co jednak nie świadczy bezpośrednio o skali partycypacji społecznej oraz skali i zasięgu działania.

Podstawową formą wspierania organizacji pozarządowych przez samorząd gminny jest organizacja otwartych konkursów ofert na wspieranie realizacji zadań publicznych. W przypadku Gminy Siepraw mechanizm ten nie wykazuje istotniejszych zmian w okresie ostatnich pięciu lat – stabilna jest zarówno liczba ogłaszanych konkursów, jak też liczba składanych oraz dotowanych ofert. W roku 2022 łączna wysokość dofinansowania przyznanego w trybie konkursowym wynosiła 14 400 zł i w stosunku do roku 2018 wzrosła o 500 zł.

Analiza frekwencji wyborczej w wybranych głosowaniach za okres 2014-2023 wskazuje na ciągły wzrost zaangażowania wyborczego mieszkańców. Ostatnie jak dotąd wybory, do Sejmu RP w 2023 r., zgromadziły przy urnach 77,64% uprawnionych osób, co było rezultatem nieznacznie wyższym od powiatowego i regionalnego.

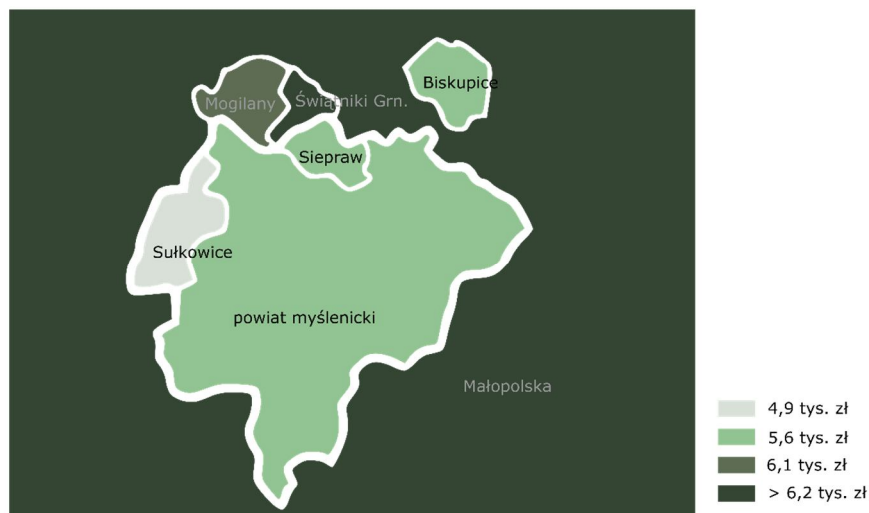
Konsekwencje i wyzwania:

- Statystyka może sugerować, że poziom aktywności społeczności lokalnych, rozumiany jako skłonność do oddolnego podejmowania spraw uważanych za słuszne i ważne, jest dość przeciętny. Zwraca jednak uwagę fakt, że wiele inicjatyw, głównie kulturalnych, mających oddziaływanie ponadlokalne, jest efektem działania w ramach stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich czy grup nieformalnych. Paradoksalnie, dużym impulsem, mogącym wyzwolić znaczącą aktywność społeczną, są planowane inwestycje drogowo-kolejowe na terenie gminy lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie;
- Wydaje się zatem, że podniesienie poziomu partycypacji społecznej – zwłaszcza w zakresie aktywizacji osób zamieszkujących gminę Siepraw od niedawna – będzie jednym z ważnych wyzwań, stojących przed samorządem na najbliższe lata. Tym bardziej, że kwestie związane z patriotyzmem lokalnym mogą przynieść również wymierne korzyści finansowe dla samorządu (m.in. zachęty do zameldowania i odprowadzania podatków na terenie gminy);
- Dużym atutem gminy Siepraw jest utrzymująca się póki co homogeniczność społeczności lokalnej, której brak doskwiera gminom przeżywającym duży napływ nowych mieszkańców. Daje to znaczący potencjał w zakresie działalności oddolnej, zwłaszcza nakierunkowanej na kultywowanie i rozwijanie społeczności lokalnych;
- Dostęp do edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym jest jednym z ważniejszych czynników, wpływających na atrakcyjność osadniczą jednostki. W przypadku Gminy Siepraw należy ocenić go jako zadowalający (każda miejscowość z przedszkolem/oddziałem przedszkolnym i szkołą podstawową), co jest bezpośrednią konsekwencją rozbudowanej sieci placówek;
- Gminie Siepraw nie grozi konieczność ograniczania sieci przedszkoli i szkół w związku ze zmniejszającą się liczbą uczniów. W perspektywie najbliższych kilku lat problemem o wyższym prawdopodobieństwie zaistnienia może stać się zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w placówkach na terenie jednostki. Wyzwania mogą się wiązać również z coraz powszechniejszym zjawiskiem w skali kraju, jakim są niedobory kadry nauczycielskiej;
- Ważną kwestią jest poziom nauczania – ten, co sugerują wyniki z egzaminu ósmoklasisty, jest bardzo wysoki, co podnosi konkurencyjność miejscowych szkół podstawowych w stosunku do placówek z okolicznych gmin, a jednocześnie pozytywnie wpływa na atrakcyjność osadniczą jednostki;
- W kontekście funkcjonowania szkół i przedszkoli w Gminie Siepraw znaczenie ma także odległość od Krakowa, Dobczyc, Myślenic, czy Wieliczki – dla wielu rodziców tamtejsze placówki mogą być bardziej atrakcyjne (np. przez nowoczesną bazę i wyposażenie czy ofertę zajęć pozalekcyjnych), a odwożenie dzieci do szkoły może być połączone z dojazdami do pracy. Przewagą konkurencyjną placówek sieprawskich, poza ich lokalizacją ograniczającą potrzebę dojazdów, jest wspomniany poziom nauczania;
- Jednym z warunków posiadania atrakcyjnej oferty edukacyjnej jest ponoszenie nakładów na utrzymanie infrastruktury szkolnej w odpowiednim stanie – dotyczy się to zarówno samych budynków szkół i ich wyposażenia, jak również infrastruktury przyszkolnej i okołoszkolnej, ułatwiającej codzienne funkcjonowanie.

h) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy sytuacji finansowej gminy:

W 2022 r. gmina Siepraw osiągnęła dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca na poziomie 6 167,11 zł, plasując się pomiędzy średnim rezultatem dla gmin powiatu (6 046,83 zł) a regionu (7 086,22 zł). Wartość uśredniona tego parametru dla okresu 2018-2022 wyniosła natomiast 5 561,89 zł i na tle porównawczym była jedną z niższych.

Rysunek 11. Dochody budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2022 r. w strukturze dochodów Gminy Siepraw dochody własne stanowiły 46,0%, co było jednym z wyższych rezultatów spośród wszystkich gmin stanowiących tło porównawcze. Warto podkreślić także, że wartość odnotowana w roku 2022 była najwyższa w całym analizowanym pięcioleciu.

Z kolei w przypadku wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gmina Siepraw w 2022 r. osiągnęła wynik 6 374,82 zł, co było rezultatem wyższym od średniej dla gmin powiatu (6 184,44 zł), ale odstającym od średniej regionalnej (7 497,21 zł). Podobnie, pomiędzy średnią powiatową i regionalną, lokuje się wartość uśredniona wydatków na 1 mieszkańca za okres 2018-2022.

Rysunek 12. Wydatki budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2018-2022



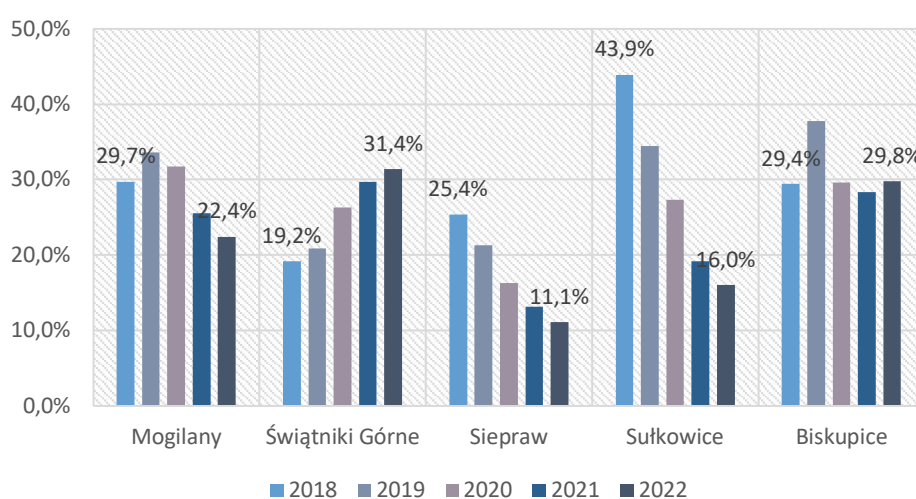
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dysproporcja pomiędzy wysokością dochodów oraz wydatków w przeliczeniu na 1 osobę pomiędzy Gminą Siepraw a średnią dla gmin powiatu oraz gmin województwa w każdym z lat okresu 2018-2022 widoczna była szczególnie w tym drugim przypadku (w przypadku dochodów w 2022 r. różnica wyniosła ponad 900 zł, a wydatków ponad 1 100 zł).

Ze struktury wydatków wynika natomiast, że największy ich odsetek (pomijając dział „Rodzina”, co ma związek z wypłatami świadczenia „Rodzina 500+”) przypada na dział „Oświata i wychowanie”, co jest związane z szeroko pojętym funkcjonowaniem placówek przedszkolnych i szkolnych. Struktura wydatków budżetu Gminy Siepraw z 2022 r. nie wyróżniała się znacząco na tle porównawczym.

Poziom zadłużenia Gminy Siepraw, rozumiany jako relacja zobowiązań do dochodów ogółem na przestrzeni lat 2018-2022 był sukcesywnie obniżany. Odnotowana w 2022 r. wartość 11,1% była najniższą spośród wszystkich gmin, stanowiących tło porównawcze.

Wykres 7. Zadłużenie jednostek porównywanych w okresie 2018-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RIO Kraków

Konsekwencje i wyzwania:

- Gospodarka finansowa Gminy Siepraw jest dość uporządkowana, z wysokim poziomem dochodów własnych, przesądzającym o możliwościach finansowych jednostki. Konieczna jest kontynuacja zrównoważonej polityki finansowej, na tyle, na ile to możliwe ze względu na uwarunkowania zewnętrzne (np. kryzysy gospodarcze, uwarunkowania prawne tworzone na szczeblu centralnym);
- Pomijając dział „Rodzina”, związany z transferami w ramach programu „Rodzina 500+”, największym obciążeniem dla budżetu gminy jest funkcjonowanie placówek oświatowych – szkół i przedszkoli. Kwestia ta winna być przedmiotem szczególnej uwagi, nie wyłączając działań optymalizacyjnych na tyle, na ile są one możliwe i zasadne przy obecnej i prognozowanej sytuacji demograficznej jednostki;
- Jednym z wyzwań na nadchodzącą dekadę jest podniesienie sprawności absorbowania środków zewnętrznych, w tym pochodzących z UE, przy jednoczesnej racjonalności i adekwatności w doborze inwestycji.

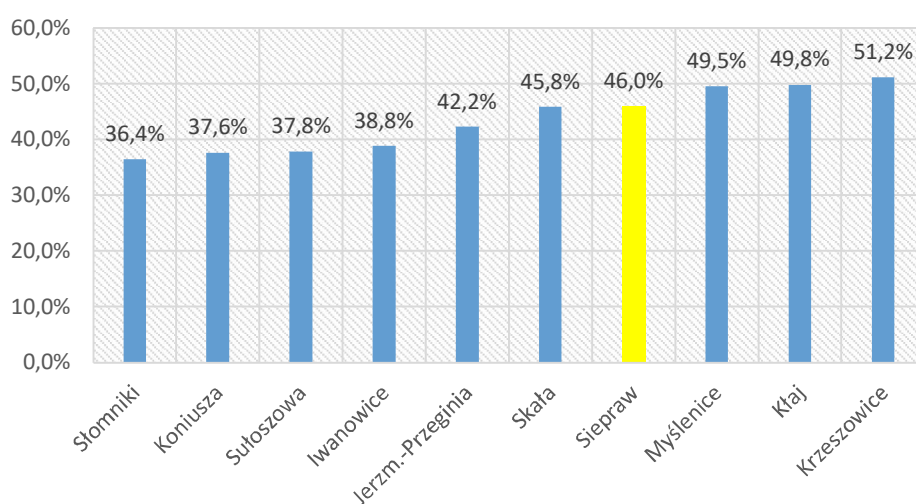
i) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy sytuacji Gminy Siepraw na tle IIT Otulina Podkrakowska:

Gmina Siepraw pierwotnie znajdowała się we wskazanym w strategii regionalnej Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Krakowa, który finalnie został zawężony, ale dla niej i podobnych gmin, znajdujących się w bezpośrednim oddziaływaniu miasta Krakowa, utworzono Inny Instrument Terytorialny „Otulina Podkrakowska”, który potwierdza związki funkcjonalne i gwarantuje wsparcie samorządu regionalnego w ich rozwoju.

Pomimo zbieżności interesów i zbliżonej skali oddziaływania względem Krakowa, z uwagi na rozległość terytorialną, gminy tworzące Stowarzyszenie Otulina Podkrakowska (SOP) różnią się między sobą potencjałami oraz możliwościami rozwojowymi. Kolejne różnice uwidacznia statystyka. Przykładowo, w zakresie demografii pomiędzy gminą o największej liczbie mieszkańców (Myślenice – 45,4 tys.) a najmniejszej (Sułoszowa – 5,7 tys.) w 2022 r. różnica wynosiła blisko 40 tys. osób. W gronie tym Gmina Siepraw wypada przeciętnie – na koniec 2022 r. spośród 10 jednostek tworzących SOP, aż 6 posiadało liczbę ludności w przedziale od 9 do 12 tys. osób.

Innym dowodem może być osiągnięty przez gminę Siepraw w 2022 r. poziom dochodów własnych w ogóle dochodów (46,0%), który był jednym z wyższych w tym gronie, ale odstawał od gmin Kłaj, Krzeszowice i Myślenice, dysponujących chociażby znacznie lepszą dostępnością transportową.

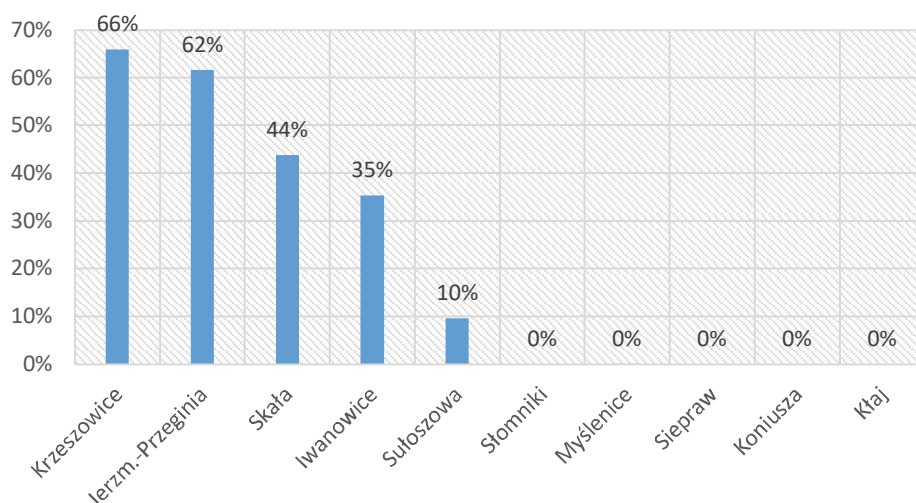
Wykres 8. Odsetek [%] dochodów własnych w ogóle dochodów gmin tworzących SOP w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Kolejnym, duże zróżnicowanie w zakresie atrakcyjności przyrodniczej, rozumianej jako odsetek powierzchni obszarów chronionych w całkowitej powierzchni każdej z jednostek tworzących SOP - Gmina Siepraw pozostaje jedną z 5 jednostek, które nie posiadają takich terenów, a w przypadku liderujących gmin: Krzeszowice i Jerzmanowice-Przebinie odsetek ten przekraczał 60% powierzchni. Trzeba przy tym zauważyć, że nie przesądza to o możliwościach kreowania oferty w zakresie spędzania czasu wolnego, która w przypadku Sieprawie bazuje na ukształtowaniu terenu i krajobrazie oraz systematycznie rozwijanej bazie rekreacyjno-sportowej.

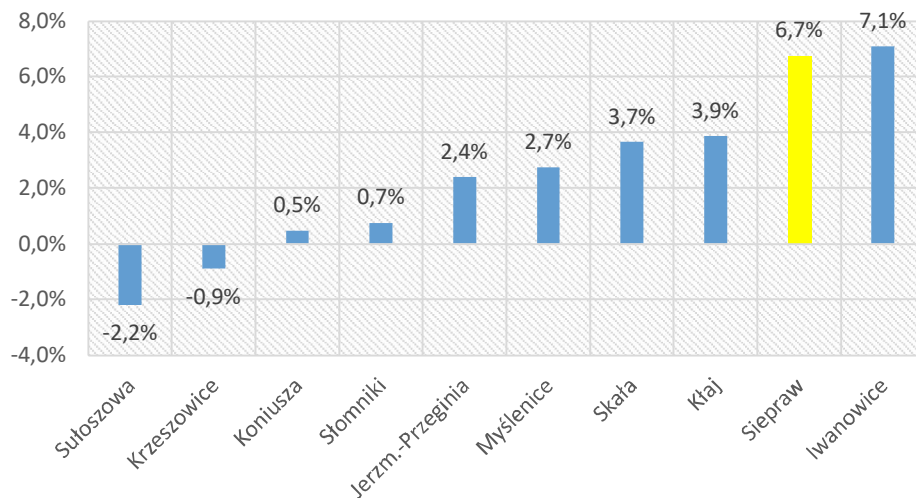
Wykres 9. Odsetek [%] powierzchni chronionej w ogólnej powierzchni gmin tworzących SOP w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

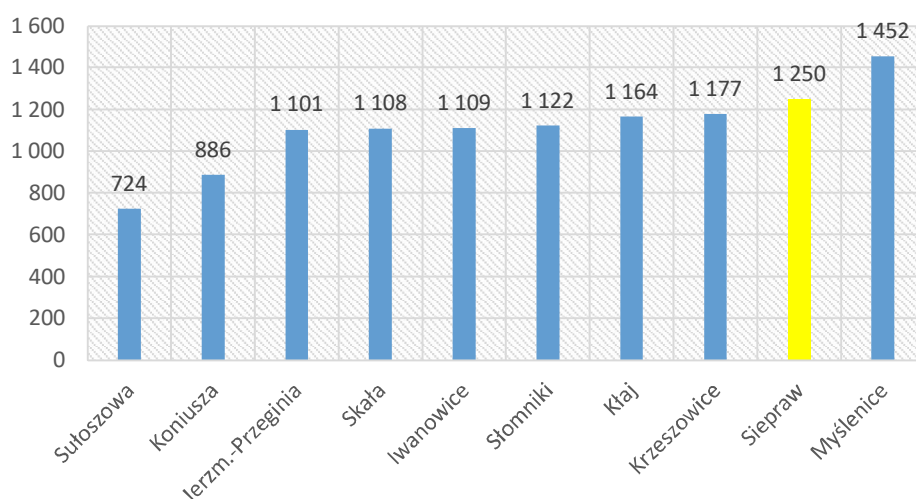
Jednocześnie w wielu aspektach Gmina Siepraw jest liderem wśród gmin Otuliny Podkrakowskiej – charakteryzuje się przede wszystkim jednym z wyższych przyrostów liczby mieszkańców w ostatnim pięcioleciu, najbardziej korzystną strukturą demograficzną (najniższy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców) a także wysokim poziomem przedsiębiorczości, mierzonym liczbą podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców.

Wykres 10. Zmiana [%] liczby ludności w gminach tworzących SOP pomiędzy 2018 a 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarczych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w gminach SOP w 2022 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Sprawna i efektywna współpraca w ramach SOP oraz skuteczne wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych na rozwój to jedno z kluczowych wyzwań dla gminy w perspektywie roku 2030.

Konsekwencje i wyzwania:

- Pomimo zróżnicowanego charakteru, dużej rozległości oraz braku ciągłości terytorialnej, Gminy tworzące SOP łączy szereg wspólnych interesów, na czele z poprawą dostępności komunikacyjnej Krakowa i wzajemnego skomunikowania swoich obszarów (w przypadku Gminy Siepraw naturalnym kierunkiem ciążenia są sąsiednie Myślenice), rozwój oferty spędzania wolnego czasu czy działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego;
- Gminy SOP łączy podobna odległość od Krakowa i zbliżona atrakcyjność osadnicza. Dzięki niższym cenom działek i większej ich dostępności stanowią one alternatywę dla jednostek graniczących z Krakowem, od co najmniej dekady mierzących się z konsekwencjami silnej antropopresji. Pozwala to na stworzenie i rozwijanie wspólnej strategii demograficznej, inwestycyjno-przestrzennej i usługowej, uwzględniającej także podstawowe kierunki zmian demograficznych, na czele ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa;
- Scenariusz, w którym gminy SOP będą się mierzyć z nasilonym procesem osadnictwa, wydaje się być całkiem realny, stąd konieczność szczególnego skupienia się na działaniach, umożliwiających harmonijny rozwój przestrzenny, nieprzekładający się na nadmierną degradację środowiska naturalnego czy krajobrazu – tym bardziej, że stanowią one cenny zasób każdej z jednostek;
- Obszarem wymagającym intensyfikacji działań, przy jednoczesnym ich skoordynowaniu na poziomie międzygminnym, jest rozwój transportu publicznego, w tym połączeń komunikacji zbiorowej, ich promocji i informacji, rozwoju sieci dróg rowerowych (możliwych do wykorzystywania zarówno pod kątem rekreacyjnym, jak i w codziennych dojazdach do miejsc pracy, nauki czy centrów przesiadkowych) oraz samej infrastruktury przesiadkowej. Ze względu na swoją specyfikę, większość zadań zmierzających do podniesienia potencjału komunikacji publicznej pomiędzy gminami SOP a Krakowem winno być realizowane z udziałem gmin pośrednich, bezpośrednio graniczących z Krakowem. Tym bardziej, że

niektóre z miejscowości (np. Wieliczka czy Świątniki Górne, w stosunku do których występuje ciążenie z terenu Gminy Siepraw) w części przejmują dotychczasowe funkcje Krakowa, stając się miejscami pracy, nauki czy usług;

- Walory środowiskowe stanowią przewagę konkurencyjną gmin SOP w zakresie budowania oferty spędzania wolnego czasu, zwłaszcza dla mieszkańców nieodległych ośrodków miejskich (głównie Krakowa). Ich odpowiednie wyeksponowanie i wypromowanie może wpisać się w zdobywający coraz większą popularność trend turystyki, sprowadzającej się do jednodniowych, niskokosztowych odwiedzin miejsc położonych w niewielkiej odległości od miejsca zamieszkania. Znacząca jest rola gminy Siepraw w tym procesie, która, pomimo braku obszarów o wyjątkowych walorach środowiskowych, dysponuje dobrze rozwiniętą bazą infrastrukturalną służącą uprawianiu sportów i rekreacji, jak również potencjałem do jej rozwijania;
- Najważniejszy problem w zakresie stanu środowiska naturalnego na terenie gmin SOP, związany z zanieczyszczeniem powietrza, wymaga nawiązania intensywnej, szeroko zakrojonej współpracy wykraczającej nawet poza ramy Stowarzyszenia. Podobnie można określić kwestie związane z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej, także w zakresie rozwijania systemów retencjonowania wód opadowych i przywracania bioróżnorodności. Przeprowadzenie takich działań jest konieczne dla podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy, subregionu i całej Małopolski.

ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY SIEPRAW

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu informacji, dokonywaniu oceny zasobów i czynników zewnętrznych, ułatwia też identyfikację wyzwań i określenie priorytetów rozwoju. W najbardziej podstawowym ujęciu, polega na grupowaniu czynników odnoszących się do polityki rozwoju na cztery kategorie, nazwane z j. ang.: *strengths* – mocne strony, *weaknesses* – słabe strony, *opportunities* – szanse i *threats* – zagrożenia.

Tabela 2. Wyniki analizy SWOT dla gminy Siepraw

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
- Niewielka odległość od Krakowa (ośrodka administracyjnego, gospodarczego i usługowego o oddziaływaniu na skalę międzynarodową) oraz Wieliczki, Myślenic i Dobczyc (oddziaływanie ponadlokalne i lokalne) – dostęp do tamtejszego rynku pracy i usług, w tym o specjalistycznym charakterze; - Położenie Gminy na trasie Autobusowych Linii Dowozowych, komunikujących Myślenice z Wieliczką i centrum przesiadkowym z autobusu na pociąg – częściowe rozwiązanie problemu skomunikowania Gminy ze stolicą regionu; - Zadowalający poziom dostępności do sieci wodociągowej oraz gazociągu – czynniki zwiększające atrakcyjność osadniczą jednostki; - Wyróżniająca na skalę ponadlokalną oferta wypoczynkowo-rekreacyjna, wykorzystująca dostęp do Jeziora Dobczyckiego (na tyle, na ile to możliwe z uwagi na jego funkcję rezerwuaru wody pitnej) oraz infrastrukturę sportową (m.in. stok narciarski, drogi i trasy dla rowerów) – większa atrakcyjność osadnicza i turystyczna; - Wieloletnie tradycje rzemieślnicze, stanowiące podstawę do rozwoju drobnej przedsiębiorczości oraz oferty turystycznej; - Funkcjonowanie Sanktuarium bł. Anieli Salawy, z pochodzenia sieprawianki, generującego ruch turystyczny (turystyka pielgrzymkowa) i podnoszącego rozpoznawalność Gminy w skali ponadlokalnej; - Uporządkowana gospodarka przestrzenna wskutek pokrycia 100% obszaru Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – obniżenie ryzyka intensyfikacji negatywnych zjawisk związanych z rozwojem przestrzennym, m.in. w zakresie „rozlewania się” zabudowy mieszkaniowej; - Stabilna sytuacja demograficzna wynikająca ze wzrostu liczby ludności, obserwowanego na	- Ukształtowanie terenu generujące zagrożenie osuwiskowe, powodziowe, utrudniające rozwój i utrzymanie infrastruktury sieciowej oraz przemieszczanie się po drogach na obszarze Gminy w warunkach zimowych; - Typowa dla znacznej części pogórzy karpaccich rozproszona zabudowa mieszkalna, generująca dodatkowe koszty rozbudowy i utrzymania infrastruktury komunikacyjnej oraz sieciowej; - Brak bezpośredniego dostępu Gminy do dróg kategorii krajowej, w tym brak połączenia taką drogą z Krakowem – rozprowadzenie ruchu lokalnego po drogach gminnych i powiatowych, o znacznie gorszych parametrach, bariera spowalniająca osadnictwo oraz rozwój przedsiębiorczości; - Brak zorganizowanych terenów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej, jako bariera dla biznesu, szczególnie dla rozwoju i lokowania się większych firm, niewielki areał ziemi do zagospodarowania na te cele, - Zaistnienie, pomimo korzystnej sytuacji demograficznej, zjawiska starzenia się społeczeństwa, konieczność dostosowania bądź uruchomienia pakietu usług publicznych kierowanych do osób starszych, wraz z ryzykiem konieczności ograniczenia innych działań w przyszłości; - Brak możliwości szerszego wykorzystania Jeziora Dobczyckiego na cele rekreacyjne – korzystanie ze zbiornika ograniczone do atrakcyjności środowiskowej i wizualnej; - Niewielka liczba oraz słaba rozpoznawalność zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Siepraw – nieznaczny potencjał do budowy oferty turystycznej, przekładającej się na realne przychody budżetu gminy; - Trudności w korzystaniu z połączeń autobusowej i busowej komunikacji zbiorowej przez osoby

przestrzeni ostatnich lat oraz z utrzymującym się na stałym poziomie odsetkiem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym – wpływ na stabilność funkcjonowania Gminy i usług zapewnianych przez samorząd; • Równomierny przyrost ludnościowy w podziale na poszczególne miejscowości Gminy – niewielkie ryzyko pojawienia się dysproporcji rozwojowych pomiędzy poszczególnymi częściami jednostki, wynikającymi z dynamicznego wzrostu lub spadku liczby ludności; • Duża liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, świadcząca o zaradności i przedsiębiorczości lokalnej; • Korzystna sytuacja na lokalnym rynku pracy, przede wszystkim w zakresie bezrobocia wśród najmłodszej grupy wiekowej; • Wysoki, wyróżniający Gminę na skalę ponadlokalną poziom segregowania odpadów – wysoka świadomość ekologiczna wśród mieszkańców, skutkująca poszanowaniem środowiska naturalnego; • Dobra dostępność do podstawowych usług publicznych na terenie Gminy (oświata i wychowanie, kultura), wynikająca m.in. z rozbudowanej bazy infrastrukturalnej – kolejny czynnik podnoszący atrakcyjność osadniczą jednostki; • Bardzo wysoki poziom nauczania w szkołach podstawowych z terenu Gminy, wpływający na ich renomę, a pośrednio także na atrakcyjność osadniczą jednostki; • Duży poziom bezpieczeństwa publicznego (incydentalny charakter poważniejszych przestępstw i zagrożeń), zapewniany m.in. przez homogeniczną strukturę społeczną oraz bliskość ośrodków miejskich, wpływającą na szybki czas reagowania w sytuacjach kryzysowych; • Wysoki odsetek dochodów własnych Gminy w dochodach ogółem oraz sukcesy w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na inwestycje i działania rozwojowe; • Procesy współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej, m.in. w ramach Stowarzyszenia Otulina Podkrakowska, wzmacniające potencjał rozwojowy Gminy.	o dodatkowych potrzebach, wynikające z nieprzystosowania infrastruktury (przystanki) oraz taboru użytkowanego przez przewoźników prywatnych – ryzyko wykluczenia komunikacyjnego w odniesieniu do wybranych grup społecznych; • Nerozwieszony problem z „niską emisją”, skutkującą pogorszeniem stanu powietrza w okresie jesiennym i zimowym, brak możliwości samodzielnego rozwiązania problemu (powodzenie zależne od działań podejmowanych przez inne jednostki) – wpływ na zdrowie i komfort życia mieszkańców; • Przeciętny poziom rozwoju sieci kanalizacyjnej oraz trudności w jej rozbudowie, wynikające z ukształtowania terenu oraz rozproszenia zabudowy mieszkalnej – czynnik negatywnie wpływający na stan środowiska naturalnego i atrakcyjność osadniczą; • Niepokojąca sytuacja w zakresie pomocy społecznej – utrzymujący się, pomimo spadku liczby jej beneficjentów, wysoki odsetek osób wspieranych długotrwale; • Brak wykształcenia w procesach urbanistycznych zachodzących na przestrzeni dekad ścisłego centrum Sieprawia – miejsca koncentracji usług, wypoczynku, spotkań i różnorodnej aktywności społecznej, posiadającego przy tym duże walory estetyczne i reprezentacyjne.
---	---

Szanse	Zagrożenia
• Rozbudowa sieci komunikacyjnej (drogowej i kolejowej) pomiędzy Krakowem a Myślenicami, w znaczący sposób podnosząca dostępność komunikacyjną Gminy i w zasadniczy sposób zmieniająca jej atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną; • Wykorzystanie obecnych trendów i rozwój Gminy jako miejsca do spokojnego życia zgodnie z filozofią „slow life”, przy jednoczesnym dobrym dojeździe do okolicznych miast – ośrodków gospodarczych i usługowych o ugruntowanej pozycji w skali regionu; • Wzrost atrakcyjności osadniczej warunkowany dostępnością działek budowlanych i niższymi ich cenami w porównaniu do gmin bezpośrednio graniczących z Krakowem – potencjał w kierunku niwelowania różnic w tym zakresie względem wiodących gmin w regionie; • Łagodniejsze niż w przypadku wielu innych gmin Małopolski następstwa zmian demograficznych, związanych ze spadkiem liczby ludności oraz starzeniem się społeczeństwa, wskutek dopływu nowych mieszkańców osiedlających się na terenie jednostki; • Rosnące zainteresowanie niskokosztową turystyką w wydaniu lokalnym, sprowadzającą się do jednodniowych odwiedzin w lokalizacjach oddalonych o 1-2 godziny drogi od miejsca zamieszkania – wykorzystanie bliskości Krakowa i gęsto zaludnionych gmin graniczących z miastem od południa oraz możliwość rozwoju usług związanych z turystyką i branżami pokrewnymi; • Włączenie gminy, wraz z jej posiadanymi zasobami w sieć współpracy z innymi samorządami w kierunku budowy wspólnej oferty wypoczynkowo-rekreacyjnej lub turystycznej (ze szczególnym uwzględnieniem turystyki pielgrzymkowej i popularności pobliskich Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej); • Wykorzystanie posiadanej bazy infrastrukturalnej do organizacji zawodów sportowych (głównie biegi i sporty rowerowe) o randze regionalnej, krajowej i międzynarodowej – podniesienie rozpoznawalności gminy, możliwość rozwoju usług towarzyszących; • Większa świadomość w zakresie ochrony środowiska naturalnego i zachowań	• Dewastacja środowiska naturalnego, całkowite i głębokie przekształcenie krajobrazu i długotrwałe niedogodności dla mieszkańców Gminy w związku z realizacją planowanych inwestycji drogowych oraz kolejowych pomiędzy Krakowem a Myślenicami; • Daleko idące przekształcenie struktury ruchu samochodowego na drogach lokalnych, wskutek dojazdów do nowych węzłów drogowych przy projektowanej drodze ekspresowej – pogorszenie komfortu życia (hałas, spaliny) oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego; • Konsekwencja skokowego wzrostu dostępności komunikacyjnej i atrakcyjności osadniczej Gminy – dynamiczny rozrost zabudowy mieszkaniowej, skutkujący chaosem przestrzennym (szczególnie w odniesieniu do miejsc o walorach historycznych i krajobrazowych), degradacją środowiska naturalnego oraz wzrostem kosztów utrzymania infrastruktury transportowej i sieciowej; • Bezpośrednie następstwa związane z rosnącą liczbą mieszkańców – obniżenie poziomu bezpieczeństwa publicznego, rozbieżność pod kątem oczekiwań pomiędzy „nowymi” a „starymi” mieszkańcami gminy, trudności w zintegrowaniu obu grup i ryzyko występowania napięć społecznych; • Ryzyka związane ze zmianami klimatu – występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych (np. deszcze nawalne, długookresowe susze) oraz konieczność ponoszenia kosztów przeciwdziałania i adaptacji do ich skutków; • Korelacja występujących w skali całego kraju, pogłębiających się trudności w dostępie do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych z procesem starzenia się społeczeństwa gminy i wzrostem zapotrzebowania na takie usługi; • Rosnące obciążenie dla budżetu Gminy z tytułu utrzymania infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej, m.in. poprzez wzrost kosztów mediów – konieczność dokonywania priorytetyzacji wydatków, skutkująca pogorszeniem się oferty bądź wzrostem poziomu opłat za korzystanie z niej; • Niska jakość polityki centralnej i stanowionego prawa oraz utrwalająca się biurokracja – brak

proekologicznych wśród młodszych pokoleń – szansa na zdynamizowanie procesu poprawy stanu środowiska przy jednoczesnym obniżeniu nakładów finansowych ponoszonych przez samorząd gminny (np. na likwidację nieekologicznych kotłów, likwidację dzikich wysypisk); • Polityczny i społeczny priorytet związany z ochroną środowiska oraz ograniczaniem zmian klimatu i adaptacją do nich, dostęp do wiedzy, sprawdzonych rozwiązań oraz zewnętrznych środków finansowych; • Programy rządowe i systemy finansowe ukierunkowane na politykę prorodziną, ofertę dla młodzieży i młodych dorosłych, kompleksową politykę senioralną i społeczną, dostępność funduszy krajowych i unijnych (w ramach perspektywy na lata 2021-2027); • Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i/lub chorych w odpowiedzi na sytuację demograficzną w całym regionie – szansa na stworzenie miejsc pracy dla mieszkańców Gminy Siepraw przy jednoczesnym rozwiązaniu problemu opieki nad osobami tego wymagającymi; • Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych, skutkujący wzrostem partycypacji społecznej oraz możliwościami pracy zdalnej; • Współpraca międzysamorządowa w obrębie Stowarzyszenia Otulina Krakowska – zagwarantowane środki na wybrane inwestycje rozwojowe, realizacja zadań (w tym infrastrukturalnych) o zasięgu i oddziaływaniu na kilka powiązanych funkcjonalnie gmin.	wzorca prowadzenia długofalowej i profesjonalnej polityki rozwoju, nieporządek prawny oraz rosnące koszty realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego przy jednoczesnym braku rekompensat; • Ryzyko wyhamowania poziomu inwestycji oraz rozwoju Gminy ze względu na kryzys gospodarczy, inflację i skalę zmian w systemie finansów publicznych w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego; • Nasilenie problemów społecznych wskutek czynników zewnętrznych (np. pandemia COVID-19, sytuacja gospodarcza kraju, kryzys migracyjny), szczególnie wśród najmłodszych i najstarszych grup wiekowych – konieczność intensyfikacji działań pomocowych, przekładające się na większe zapotrzebowanie na finanse oraz specjalistyczną kadrę; • Niepewna sytuacja na lokalnych rynkach pracy wskutek społeczno-gospodarczych skutków pandemii koronawirusa, kwestiach migracyjnych oraz regulacji prawnych wprowadzanych na szczeblu centralnym.
---	--

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie wniosków z diagnozy oraz dyskusji warsztatowej

WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY SIEPRAW

WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu Gminy Siepraw w perspektywie roku 2030. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

GMINA SIEPRAW 2030:

- Gmina inwestująca w mieszkańców, jakość ich życia i możliwości rozwoju,
- Gmina mądrze i nowocześnie zarządzana, współtworzona przez mieszkańców, stawiająca na współpracę,
- Gmina dobrze skomunikowana, dbająca o przestrzeń i środowisko,
- Gmina z dobrym klimatem dla biznesu, sprzyjająca przedsiębiorcom i inwestorom, generującym nowe możliwości zatrudnieniowe dla mieszkańców,
- Gmina o wyjątkowej ofercie spędzania czasu wolnego, bazującej na lokalnych zasobach środowiskowych i kulturowych oraz ciągle rozwijanej infrastrukturze sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej.

MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju Gminy Siepraw, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku (współ)działania na szczeblu lokalnym.

Mądra, nowoczesna, konsekwentna i zintegrowana polityka społeczna, gospodarcza, środowiskowa i przestrzenna – dla poprawy wielowymiarowo rozumianej jakości życia oraz możliwości samorealizacji mieszkańców, zapewnienia odpowiedniego klimatu dla prowadzenia biznesu i inwestowania na terenie Gminy, a także rozwoju różnorodnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, wykorzystującej lokalne walory i infrastrukturę.

OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY SIEPRAW DO 2030 ROKU ORAZ OCZEKIWANE EFEKTY JEJ REALIZACJI

Strukturę Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku tworzą **3 obszary rozwojowe (1. GOSPODARKA LOKALNA, 2. INFRASTRUKTURA, KLIMAT I ŚRODOWISKO, 3. JAKOŚĆ ŻYCIA)**, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W ramach tych obszarów dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju Gminy. **Cele operacyjne** dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii. **Kierunki działań** oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz silnie zintegrowane, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia. **Jednocześnie katalog zadań pozostaje przykładowy i otwarty, tzn. możliwa jest realizacja innych zadań zgodnych z danym kierunkiem działań.**

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

Schemat 1. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

GOSPODARKA LOKALNA	INFRASTRUKTURA, KLIMAT I ŚRODOWISKO	JAKOŚĆ ŻYCIA
Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy, przekładający się na potencjał rozwojowy Gminy i generujący nowe, atrakcyjne miejsca pracy.	Cel strategiczny 2: Komfort i bezpieczeństwo w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym.	Cel strategiczny 3: Dostępność wysokiej jakości usług publicznych, warunkujących jakość życia i możliwości rozwoju mieszkańców.
Cele operacyjne: 1.1. Poprawa klimatu dla biznesu oraz wsparcie i promocja rzemiosła oraz przedsiębiorczości lokalnej. 1.2. Rozwój zrównoważonej turystyki, bazującej na lokalnych walorach i infrastrukturze, jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej.	Cele operacyjne: 2.1. Eliminacja zanieczyszczeń oraz poprawa odporności Gminy na skutki zmian klimatu. 2.2. Wdrożenie skutecznej, zintegrowanej polityki środowiskowej i przestrzennej. 2.3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz rozwój bezpiecznych i zróżnicowanych opcji transportowych.	Cele operacyjne: 3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej Gminy i jej mieszkańców. 3.2. Rozwój oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku oraz wieloaspektowa aktywizacja mieszkańców. 3.3. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców. 3.4. Doskonalenie administracji i zarządzania oraz rozwój procesów współpracy na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

Źródło: Opracowanie własne

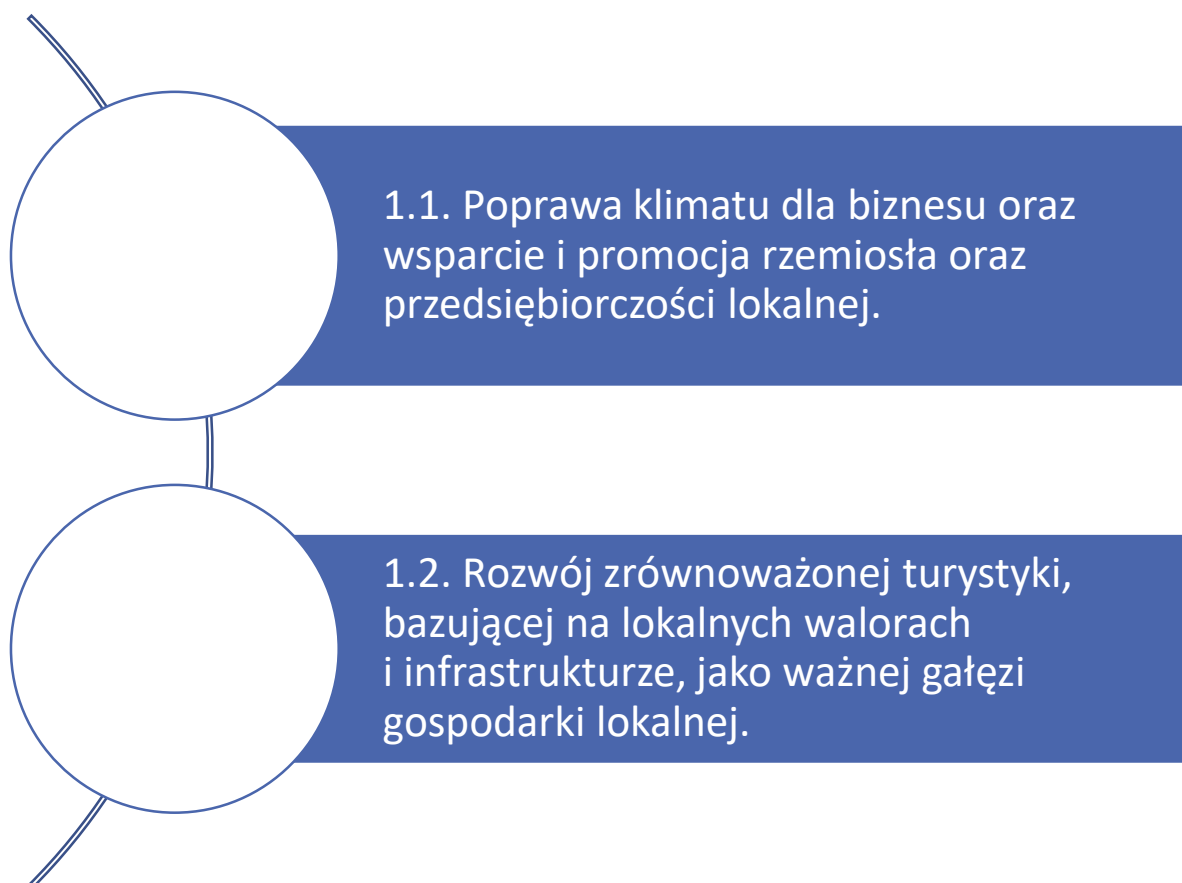
OBSZAR STRATEGICZNY 1.

GOSPODARKA LOKALNA

Cel strategiczny 1.

Rozwój gospodarczy, przekładający się na potencjał rozwojowy Gminy i generujący nowe, atrakcyjne miejsca pracy.

Cele operacyjne:



Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Gmina Siepraw, na co wskazuje chociażby analiza danych statystycznych za ostatnich kilka lat, stanowi centrum drobnej przedsiębiorczości z niewielkim udziałem rolnictwa, ze stopniowym zanikiem jego tradycyjnej formy upraw małoobszarowych, realizowanych na własne potrzeby. Działalność produkcyjna i usługowa, realizowana na obszarze Gminy ma wieloletnie i bogate, a przy tym w dużej mierze zapomniane tradycje, związane z rozwojem rzemiosła – głównie produkcji wyrobów użytkowych z drewna. Potencjał ten może stanowić jedną z podstaw do rozwoju biznesu, a także promocji Gminy i jej dziedzictwa. W przypadku rozwoju turystyki jako gałęzi gospodarki lokalnej na pierwszy plan wysuwają się przede wszystkim zasoby infrastrukturalne, w połączeniu z walorami środowiska naturalnego umożliwiające rekreację i aktywny wypoczynek na wolnym powietrzu. Obecność infrastruktury sportowej i atrakcyjność oferty tworzonej na jej podstawie pozytywnie wpływa na rozwój drobnej przedsiębiorczości, związanej z obsługą szeroko rozumianego ruchu turystycznego i wszelkich branż pokrewnych. Wspieranie wszystkich tych procesów, związanych z kreowaniem szeroko pojętego rozwoju gospodarczego, przekładającego się na potencjał rozwojowy Gminy i generującego nowe, atrakcyjne miejsca pracy zostało uznane za pierwszy cel strategiczny.

Cel ten dookreślają dwa cele operacyjne. Zadania zgrupowane w ramach pierwszego z nich (1.1.) mają bezpośrednio stymulować trwały rozwój przedsiębiorczości lokalnej. Pomimo dość ograniczonych kompetencji w tym zakresie, samorząd gminny posiada m.in. możliwości wprowadzania pożądaných zmian infrastrukturalnych czy administracyjno-prawnych, jak też inicjowania bądź prowadzenia procesów, które przyczyniają się do poprawy atrakcyjności gospodarczej obszaru. Przykładem może być udostępnianie odpowiednio skomunikowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych, wspieranie procesu scalania gruntów, czy poprawa stanu dróg dojazdowych do pól. Podobnie jak w wielu innych kwestiach, tak i w tej podejmowane działania już teraz winny uwzględniać całkowitą zmianę charakteru jednostki w wypadku zrealizowania inwestycji transportowych pomiędzy Krakowem a Myślenicami. Niezależnie bowiem od ostatecznego przebiegu drogi szybkiego ruchu i linii kolejowej oraz terminu realizacji obydwu zamierzeń, w perspektywie najbliższej dekady atrakcyjność inwestycyjna Gminy Siepraw skokowo wzrośnie. Pozostałe zadania w ramach niniejszego celu operacyjnego obejmują działania związane z nawiązywaniem i podtrzymywaniem współpracy z instytucjami otoczenia biznesu oraz rynku pracy, aktywizacją edukacyjną, zawodową i przedsiębiorczą mieszkańców, promowaniem produktów i usług, wytwarzanych bądź dostarczanych przez miejscowe firmy.

Drugi cel operacyjny (1.2.) skupia natomiast działania związane z rozwojem turystyki na terenie Gminy Siepraw. Kładzie nacisk na turystykę zrównoważoną, czyli zakładającą maksymalne zredukowanie negatywnego wpływu ruchu turystycznego na środowisko naturalne oraz dziedzictwo i kulturę lokalną, przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści społeczno-ekologicznych dla społeczności lokalnych, np. w postaci nowych miejsc pracy dla mieszkańców. Główną składową potencjału jednostki jest dobrze rozwinięta baza sportowa (m.in. stacja narciarska, drogi dla rowerów), ale swoich odbiorców ma także oferta pielgrzymkowa (Sanktuarium bł. Anieli Salawy w Sieprawiu) oraz zasób środowiskowy w postaci Zatoki Zakliczyńskiej (wraz z powstałą w ostatnich latach infrastrukturą), nawet pomimo daleko idących ograniczeń w jej użytkowaniu, wynikających z konieczności zabezpieczenia dostaw wody pitnej dla Krakowa i innych gmin. Zadania, zgrupowane w ramach niniejszego celu, w dużej mierze skupiają się na rozwijaniu tego potencjału, zarówno poprzez dalsze inwestycje w infrastrukturę okołoturystyczną punktową i liniową (m.in. drogi dla rowerów, szlaki kulturowe i turystyczne, miejsca wypoczynku i rekreacji, ścieżki edukacyjne, punkty obserwacyjne), jak też lobbowanie w zakresie utworzenia Zbiornika Dobczyckiego dla turystyki i rekreacji wodnej, działania edukacyjne, animacyjne,

informacyjne i promocyjne, w dużej mierze realizowane w oparciu o współpracę międzysamorządową. Wśród mankamentów, zdiagnozowanych w Gminie Siepraw, należy wskazać brak rozpoznawalnej marki od postaci wydarzenia kulturalnego i/lub sportowego o zasięgu co najmniej regionalnym oraz brak powiązania posiadanej infrastruktury (np. sieci ścieżek rowerowych) z podobną, znajdującą się na terenie sąsiednich gmin. Strategia zakłada likwidację tych deficytów.

Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA LOKALNA

Cel operacyjny 1.1. Poprawa klimatu dla biznesu oraz wsparcie i promocja rzemiosła oraz przedsiębiorczości lokalnej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy ²
1.1.1.	Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu poprawy struktury obszarowej gruntów pod wykorzystanie gospodarcze, a także mieszkaniowe (scalanie, wymiana działek, wykup itp.).	Wzrost atrakcyjności i funkcjonalności działek, w szczególności pod wykorzystanie gospodarcze Rozwój zwartych terenów pod wykorzystanie gospodarcze Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie Gminy	Średnia powierzchnia działki pod wykorzystanie gospodarcze w Gminie ↗	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Właściciele terenów, Sołtysi i rady sołeckie
1.1.2.	Realizacja inwestycji gminnych i współpraca z operatorami w kierunku wyposażenia w niezbędne media (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, gazowa, energetyczna, telekomunikacyjna) terenów pod wykorzystanie gospodarcze.	Doprowadzenie do terenów pod wykorzystanie gospodarcze wszystkich niezbędnych mediów Wzrost atrakcyjności i funkcjonalności terenów pod wykorzystanie gospodarcze	Udział działek pod wykorzystanie gospodarcze wyposażonych w przyłącza budowlane w ogóle działek pod wykorzystanie gospodarcze na terenie Gminy ↗	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Właściciele terenów, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Operatorzy, dostawcy mediów

¹ W wszystkich przypadkach oczekiwany trend wzrostowy należy rozumieć jako co najmniej utrzymanie aktualnego stanu, szczególnie jeśli chodzi o dostępność i jakość usług publicznych.

² Katalog partnerów stanowi każdorazowo pewną propozycję realizacyjną i ma charakter otwarty. Współpraca partnerów może przybierać zarówno formę finansową, jak i pozafinansową. Będzie to zależało m.in. od typu danego działania oraz rodzaju i możliwości poszczególnych partnerów.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

		Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy			
1.1.3.	Realizacja inwestycji gminnych w kierunku skomunikowania terenów dla działalności gospodarczej, w tym rolnictwa i przetwórstwa (drogi dojazdowe do gruntów rolnych), m.in. • budowa mostu i drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych pod Brzegiem w Sieprawiu.	Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów pod wykorzystanie gospodarcze Wzrost atrakcyjności i funkcjonalności terenów pod z wykorzystanie gospodarcze Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy	Długość nowych dróg zwiększających dostępność komunikacyjną terenów pod wykorzystanie gospodarcze 	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Myślenicach, Właściciele terenów
1.1.4.	Współpraca z wyspecjalizowanymi podmiotami w zakresie obsługi i wsparcia (doradztwo, szkolenia i inne usługi rozwojowe, pomoc w poszukiwaniu kandydatów do pracy i ich zatrudnieniu, informacja o możliwościach uzyskania dofinansowania oraz pomoc w procesie aplikowania o ośrodki itp.) lokalnego biznesu, w tym rolnictwa i przetwórstwa.	Poprawa dostępności i jakości usług dedykowanych przedsiębiorcom i inwestorom Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie Gminy Utrzymanie lokalnych firm, wzrost ich konkurencyjności i dochodowości oraz	Poziom zadowolenia przedsiębiorców i inwestorów z obsługi  Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców  Dochody Gminy z tytułu podatku CIT i/lub podatku od nieruchomości 	Urząd Gminy Siepraw	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Instytucje otoczenia biznesu, Punkty informacyjne funduszy europejskich, Ośrodki doradztwa rolniczego, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Rolnicy i zakłady przetwórcze

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

		pozyskanie nowych, zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych gminy			
1.1.5.	Wsparcie marketingu i sprzedaży produktów i usług lokalnych, w tym różnego rzemiosła (miejsca handlu, udostępnianie powierzchni reklamowych, promocja w sieci, organizacja wydarzeń itp.).	Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą produktów i usług lokalnych Wzrost konkurencyjności i dochodowości lokalnego biznesu, zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych Gminy	Liczba wydarzeń promujących produkty i usługi lokalne oraz liczba uczestników ↗ Dochody gminy z tytułu podatku PIT ↗	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Urząd Gminy Siepraw	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Rolnicy i zakłady przetwórcze, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Media
1.1.6.	Współpraca z urzędem pracy i placówkami kształcenia ustawicznego w zakresie aktywizacji edukacyjnej, zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców.	Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia dla osób bezrobotnych, zagrożonych zwolnieniem, zmieniających pracę, podnoszących lub zmieniających kwalifikacje lub chcących rozwinąć własną działalność gospodarczą Spadek bezrobocia oraz wzrost i poprawa jakości zatrudnienia Wzrost przedsiębiorczości lokalnej Wzrost aktywności edukacyjnej mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych ↘ Pracujący w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców ↗ Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w REGON na terenie gminy ↗ Odsetek osób w wieku 25–64 lata uczących się i dokształcających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej ↗	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach, Urząd Gminy Siepraw, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe

Cel operacyjny 1.2. Rozwój zrównoważonej turystyki, bazującej na lokalnych walorach i infrastrukturze, jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.2.1.	Rozwój zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie (współpraca z sąsiednimi gminami oraz samorządem regionalnym odpowiedzialnym m.in. za trasę VeloRaba) ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem najważniejszych miejsc i atrakcji turystycznych, animacja i promocja, m.in. • budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Sieprawiu i Zakliczynie oraz ich połączenie z już istniejącą siecią gminną i projektowaną ponadgminną (VeloRaba), wykonanie filmu promującego.	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury rowerowej Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty turystyki rowerowej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Wypromowanie i upowszechnienie najważniejszych miejsc i atrakcji turystycznych na terenie Gminy Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów	Długość dróg dla rowerów na terenie Gminy ↗ Liczba odcinków dróg dla rowerów posiadających swoją kontynuację za granicą Gminy ↗ Liczba wydarzeń rowerowych (wyścigów, rajdów itp.) w ciągu roku oraz liczba ich uczestników ↗	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Stowarzyszenie Otulina Podkrakowska, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Media
1.2.2.	Rozwój oferty turystyki pielgrzymkowej i promocja gminy w oparciu o postać bł. Anieli Salawy i Sanktuarium w Sieprawiu (współpraca z Parafią oraz ośrodkami turystycznymi i pielgrzymkowymi z terenu Małopolski, wydarzenia kulturalne i religijne, upowszechnienie przy okazji innych atrakcji turystycznych gminy itp.)	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty turystyki pielgrzymkowej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Turystyczne i promocyjne wykorzystanie postaci bł.	Liczba pielgrzymów odwiedzających gminę w skali roku ↗	Parafia	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym ośrodki turystyczne i pielgrzymkowe w regionie, Placówki oświatowe, Instytucje kultury,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

		Anieli Salawy i Sanktuarium w Sieprawiu Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów			Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Media
1.2.3.	Rozwój edukacji ekologicznej i turystyki przyrodniczej w oparciu o walory Zatoki Zakliczyńskiej i całego Jeziora Dobczyckiego (współpraca międzysamorządowa i międzysektorowa, ścieżki przyrodnicze, kładka przez Zatokę, kolejne platformy i punkty obserwacyjne, dedykowane zajęcia i wydarzenia, gry terenowe, oferta dla miłośników fotografowania przyrody itp.)	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacji ekologicznej i turystyki przyrodniczej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Edukacyjne i turystyczne wykorzystanie walorów Zatoki Zakliczyńskiej i całego Jeziora Dobczyckiego Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów	Liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury turystycznej w obrębie Zatoki Zakliczyńskiej Liczba wydarzeń bazujących na walorach Zatoki Zakliczyńskiej oraz liczba uczestników Liczba zajęć terenowych realizowanych przez placówki oświatowe, bazujących na walorach Zatoki Zakliczyńskiej oraz liczba uczestników	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Placówki oświatowe, Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Gminna Biblioteka Publiczna w Sieprawiu, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Media
1.2.4.	Rozwój oferty turystyki aktywnej i promocji Gminy w oparciu o sport i dostępną lokalnie infrastrukturę, z akcentem na funkcjonowanie w Sieprawiu najbliższej położonego względem Krakowa kompleksu narciarskiego (współpraca międzysamorządowa i międzysektorowa, inwestycje, wydarzenia, promocja gminnej bazy pod kątem jej szerszego wykorzystania komercyjnego,	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty turystyki aktywnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Turystyczne i promocyjne wykorzystanie zasobów i potencjałów sportowych Gminy	Liczba ponadlokalnych wydarzeń promocyjno-sportowych oraz liczba uczestników Liczba turystów odwiedzających gminę w sezonie zimowym	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	strategiczna promocja Gminy poprzez sport – dyscypliny, postaci, olimpijczycy, sukcesy, imprezy mogące stać się wizytówką gminy itp.).	Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów			Organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Media
1.2.5.	Inwestycje gminne (pola biwakowe, miejsca postoju kamperów, szlaki, strefy i inna infrastruktura turystyczna wraz z oznakowaniem itp.) oraz wsparcie rozwoju i promocja biznesu kreującego i obsługującego ruch turystyczny (szkolenia i doradztwo biznesowe, a jednocześnie informacja i edukacja dotyczące gminy, jej historii, walorów i oferty), z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego i środowiskowego (agroturystyka, turystyka wiejska, gastronomia, sport, rozrywka itp.)	Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Poprawa dostępności i jakości usług dedykowanych przedsiębiorcom turystycznym Poprawa warunków dla rozwoju branży noclegowej, gastronomicznej itp. Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania lokalną ofertą turystyczną Rozwój i profesjonalizacja biznesu obsługującego ruch turystyczny, zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych Gminy	Liczba osób które skorzystały z gminnej oferty wsparcia i rozpoczęły działalność związaną z obsługą ruchu turystycznego Liczba miejsc noclegowych i udzielonych noclegów na terenie Gminy Dochody gminy z tytułu podatku PIT	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów
1.2.6.	Promocja i zwiększanie rangi dużych i rozpoznawalnych w skali ponadlokalnej wydarzeń (kulturalnych, rozrywkowych, sportowych) na terenie Gminy – m.in. Odpust ku czci bł. Anieli Salawy w Sieprawiu z piknikiem w Słonecznym Parku, Sieprawska Piątka, Warsztaty Gospel.	Wzmocnienie turystycznego wizerunku Gminy Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów	Liczba dużych i rozpoznawalnych w skali ponadlokalnej wydarzeń na terenie Gminy oraz liczba ich uczestników	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Urząd Gminy Siepraw, Placówki oświatowe,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

			Liczba informacji na temat tych wydarzeń w mediach lokalnych i regionalnych ↗		Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe, Parafie, Media
1.2.7.	Rozwój promocji turystycznej, w szczególności we współpracy z innymi samorządami (tradycyjne i nowoczesne formy promocji, z naciskiem na Internet i nowoczesne technologie lokacyjne).	Wypromowanie i upowszechnienie najważniejszych miejsc i atrakcji turystycznych na terenie Gminy Wzmocnienie turystycznego wizerunku Gminy Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów	Liczba działań promocyjnych i ich zasięg ↗ Liczba partnerów, w tym w postaci innych JST, zaangażowanych we wspólne przedsięwzięcia promocyjne ↗ Liczba turystów odwiedzających poszczególne atrakcje turystyczne Gminy ↗	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Urząd Gminy Siepraw	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Jednostki organizacyjne, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Organizacje pozarządowe, Media
1.2.8.	Lobbowanie w zakresie otworzenia Zatoki Zakliczyńskiej dla turystyki i rekreacji wodnej (zgodnie z wynikami przeprowadzonych analiz i przykładami podobnych rozwiązań za granicą).	Rozwój oferty wypoczynku, rekreacji i sportów wodnych Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców	Rozszerzenie funkcji Jeziora Dobczyckiego i dopuszczenie jego wykorzystania na rzecz turystyki i rekreacji wodnej Liczba firm obsługujących ruch turystyczny wokół Zatoki Zakliczyńskiej ↗	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, PGW Wody Polskie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Wodociągi Miasta Krakowa SA, Przedsiębiorcy,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

		Stworzenie wyróżniającego gminę i subregion produktu turystycznego Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów			Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania
1.2.9.	Rozwój zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie (współpraca z innymi samorządami) szlaków kulturowych i turystycznych wraz z zapleczem, animacja i promocja (m.in. szlaku popularyzującego zabytkowe kościoły, kapliczki i krzyże przydrożne).	Rozwój infrastruktury i oferty szlaków kulturowych i turystycznych Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty turystyki kulturowej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Wypromowanie i upowszechnienie zasobów kulturowych, najważniejszych miejsc i atrakcji turystycznych na terenie Gminy Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów	Długość szlaków kulturowych i turystycznych na terenie gminy oraz obejmujących je obiektów Liczba wydarzeń zorganizowanych na bazie szlaków kulturowych i turystycznych w ciągu roku oraz liczba ich uczestników	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, Parafie, Media

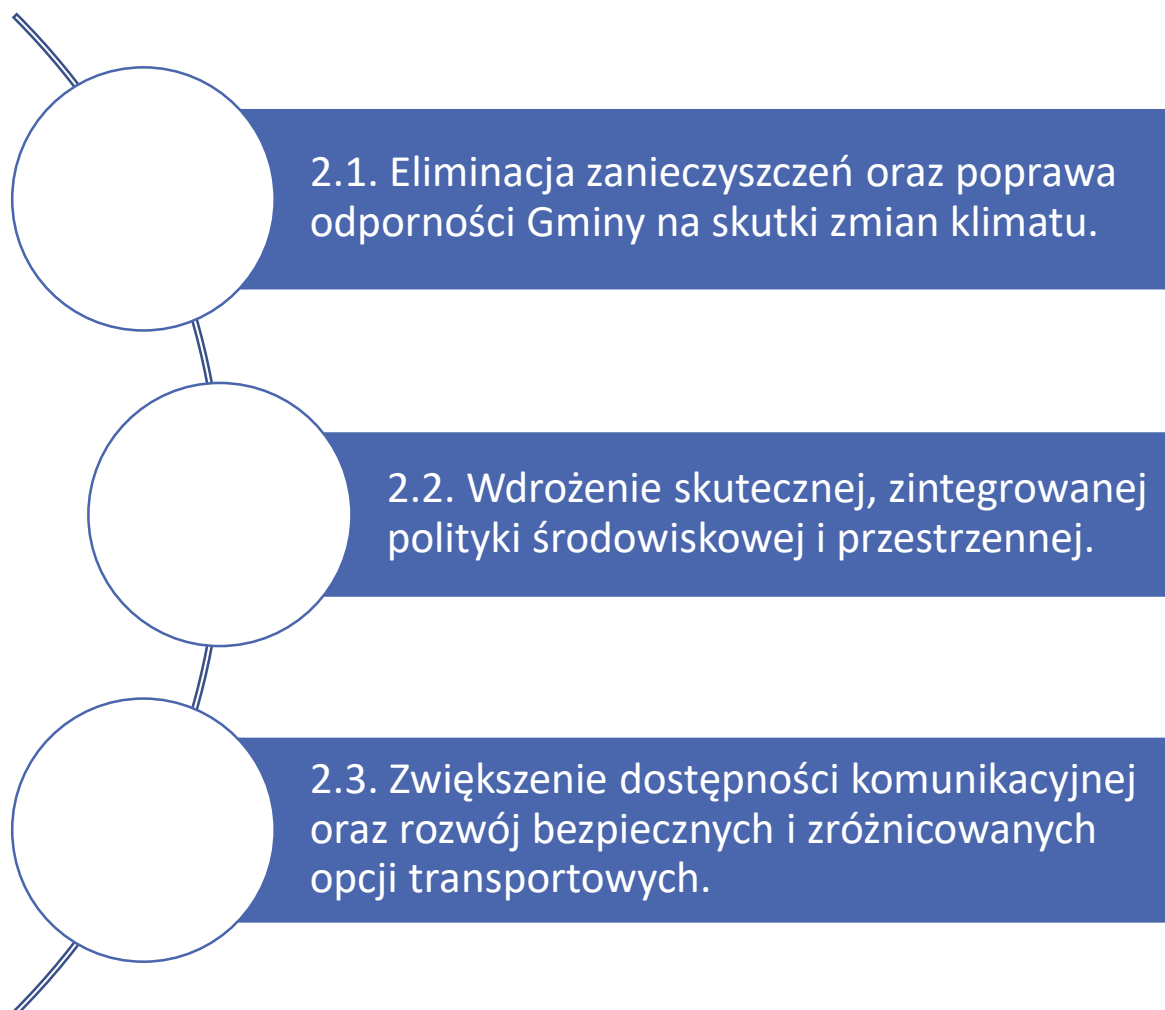
OBSZAR STRATEGICZNY 2.

INFRASTRUKTURA, KLIMAT I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 2.

**Komfort i bezpieczeństwo w wymiarze środowiskowym,
przestrzennym i komunikacyjnym.**

Cele operacyjne:



Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Zintegrowanemu rozwojowi środowiskowemu, przestrzennemu i komunikacyjnemu poświęcono drugi cel strategiczny w niniejszej strategii. Można bowiem z dużą dozą prawdopodobieństwa zakładać, że nadchodzących kilka lat przyniesie diametralną zmianę uwarunkowań rozwojowych dla Gminy Siepraw. Wiąże się to zarówno z postępującymi zmianami klimatycznymi i reorientacją polityk wyższego szczebla w odniesieniu do nich, z reformą krajowego systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego, przejawiającą się w szczególności w nowym brzmieniu kluczowych przedmiotowych aktów prawnych od 2023 r., a także z diametralnymi przekształceniami układu komunikacyjnego, w związku z planowanym połączeniem Krakowa i Myślenic drogą szybkiego ruchu oraz linią kolejową. Dokładny przebieg obu inwestycji nie został jak dotąd ustalony, jednak realna jest możliwość realizacji ich części na obszarze zajmowanym przez gminę Siepraw. Nawet, gdyby do tego nie doszło, skala oddziaływania nowych szlaków komunikacyjnych na Gminę i niemal każdy aspekt jej funkcjonowania i rozwoju będzie olbrzymi. Konsekwencje opisanych zmian wymagają odpowiedniego przygotowania na poziomie lokalnym, jak również wdrożenia szeregu niezbędnych działań – odpowiedź na nie stanowią zapisy niniejszego celu strategicznego oraz dookreślających go celów operacyjnych.

Pierwszy z nich (2.1) koncentruje działania z zakresu eliminacji zanieczyszczeń oraz poprawy odporności Gminy na skutki zmian klimatu. Z uwagi na ponadlokalną skalę problemu i trudności w jego rozwiązaniu, duży nacisk położony zostanie na walkę z niską emisją. Intensyfikację działań wymuszają nie tylko uwarunkowania prawne (na czele z wchodzącym od połowy 2024 r. zakazem stosowania niektórych kotłów na paliwa stałe w całej Małopolsce), ale także i przestrzenno-środowiskowe. Gmina Siepraw bowiem, z racji ukształtowania terenu i posiadania dużych skupisk zabudowy mieszkalnej w zagłębieniach terenu, narażona jest na uciążliwości związane z występowaniem smogu. W zakresie bezpieczeństwa i transformacji energetycznej, katalog zadań obejmuje zarówno inwestycje gminne (np. termomodernizacja budynków użyteczności publicznej czy wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do ich zasilania), jak też wspieranie tych inicjatyw, które podejmowane są przez podmioty prywatne – najczęściej są nimi poszczególne gospodarstwa domowe z terenu Gminy. Ponadto, w najbliższych latach zakłada się realizację inwestycji gminnych oraz programów w zakresie tworzenia błękitno-zielonej infrastruktury i poprawy retencji.

Także kwestiom środowiskowym poświęcone są zadania w ramach drugiego celu operacyjnego (2.2.), z tą tylko różnicą, że akcent położony został przede wszystkim na usługi komunalne – gospodarkę wodno-ściekową oraz odbiór i utylizację odpadów. Sprawne zarządzanie tym pierwszym systemem ma kluczowe znaczenie nie tylko dla stanu środowiska naturalnego (w przypadku Gminy Siepraw oznacza to także wpływ na czystość Jeziora Dobczyckiego, stanowiącego rezerwuuar wody pitnej, co nadaje tym działaniom wymiar ponadlokalny), ale i dla atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej Gminy. Zadania, jakie Gmina stawia sobie na najbliższe kilka lat, będą skupiać się na rozbudowie i modernizacji infrastruktury sieciowej oraz wdrażaniu rozwiązań alternatywnych tam, gdzie taka rozbudowa jest ekonomicznie nieuzasadniona. Ograniczenia te wynikają przede wszystkim z ukształtowania terenu oraz rozproszenia zabudowy mieszkalnej. Jednocześnie, w związku z mającą swoje odzwierciedlenie w statystykach dużą atrakcyjnością osadniczą Gminy oraz spodziewaną intensyfikacją procesu migracyjnego, inwestycje będą prowadzone z założeniem przyszłego większego zapotrzebowania na te usługi. Działania te uzupełni katalog zielonych projektów oraz aktywności „miękkich”, związanych przede wszystkim z edukacją ekologiczną, co w założeniu ma usprawnić gospodarkę komunalną, obniżyć wydatki z nią związane (np. koszty wywozu odpadów czy likwidacji dzikich wysypisk), jak

również przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego. Drugim priorytetem w ramach tego celu operacyjnego jest zachowanie ładu przestrzennego i stworzenie warunków dla zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju Gminy, co będzie realizowane poprzez dostosowywanie dokumentów planistycznych do zmieniającego się prawa przestrzennego i potrzeb rozwojowych gminy, a także inwestycje w przestrzeń publiczną, służące integracji i aktywności mieszkańców oraz innych interesariuszy.

Dla znaczącej części mieszkańców Gminy Siepraw miejscem pracy, nauki oraz realizacji rozmaitych usług publicznych i komercyjnych są okoliczne ośrodki miejskie – poza Krakowem także Myślenice, Dobczyce i Wieliczka. Obecnie ukształtowana sieć dróg nie jest w pełni wydolna, a w obliczu powstania inwestycji transportowych łączących Kraków z Myślenicami całkowicie zmieni się struktura ruchu i jego natężenie, co – w przypadku braku podejmowania przemyślanych działań inwestycyjnych - pogorszy komfort podróży drogami lokalnymi. Zadania zgrupowane w ramach trzeciego celu operacyjnego (2.3.) skupiają się zatem na przygotowaniu do tych zmian, przede wszystkim poprzez realizację bądź wspieranie, stosownie do kompetencji samorządu, inwestycji związanych z rozwojem sieci transportowej na obszarze Gminy oraz w jej pobliżu. Z uwagi na duże ryzyko konfliktów społecznych, jakie niesie za sobą budowa drogi S7 oraz linii kolejowej, samorząd gminny musi stać się aktywnym uczestnikiem w całym procesie związanym z wytyczeniem ich ostatecznego przebiegu. Rada Gminy Siepraw w porozumieniu z Wójtem Gminy Siepraw wielokrotnie sprzeciwiała się nieoptymalnym wariantom przebiegu drogi S7 na odcinku Kraków – Myślenice, poruszając m.in. kwestie ochrony Zbiornika Dobczyckiego jako rezerwuaru wody pitnej dla Krakowa i wielu gmin, ochrony środowiska i krajobrazu, a także obszarów już zabudowanych i zainwestowanych. Samorząd nadal będzie działał w kierunku wyboru przez inwestorów najbardziej optymalnych dla Gminy i mieszkańców wariantów realizacyjnych dotyczących nowych szlaków komunikacyjnych. Dodatkowo, część zaplanowanych w ramach niniejszego celu działań będzie zmierzać do ukształtowania się sprawnej, dobrze zorganizowanej i funkcjonującej siatki połączeń komunikacją zbiorową (rozwój infrastruktury do obsługi podróży, rozwój i zintegrowanie różnych opcji transportowych, współpraca z organizatorami i przewoźnikami itp.), co będzie mieć istotne znaczenie dla obniżenia natężenia indywidualnego ruchu samochodowego na drogach Gminy, przy jednoczesnym zapobieganiu wykluczeniu komunikacyjnemu tych mieszkańców jednostki, którzy nie dysponują własnym środkiem transportu. Działaniem uzupełniającym będzie rozwój i modernizacja oświetlenia ulicznego wraz z wdrażaniem inteligentnych rozwiązań, co podniesie poziom bezpieczeństwa i jednocześnie obniży koszty zasilania systemu.

Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. INFRASTRUKTURA, KLIMAT I ŚRODOWISKO

Cel operacyjny 2.1. Eliminacja zanieczyszczeń oraz poprawa odporności gminy na skutki zmian klimatu.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.1.1.	Realizacja inwestycji gminnych oraz programów poprawy jakości powietrza, w tym ekodoradztwo, wsparcie wymiany nieekologicznych źródeł ciepła i poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych, realizacja kontroli palenisk.	Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła na terenie Gminy Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza	Liczba zrealizowanych przy dofinansowaniu publicznym przedsięwzięć w zakresie wymiany źródeł ciepła i/lub termomodernizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie gminy ↗ Liczba gospodarstw domowych korzystających z nieekologicznych źródeł ciepła ↘ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami ↘	Urząd Gminy Siepraw	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
2.1.2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa energetycznego, w tym realizacja inwestycji gminnych oraz programów wspierających inicjatywy prywatne w zakresie upowszechniania produkcji, dystrybucji, wykorzystania i magazynowania energii ze	Wzrost wykorzystania energii z OZE przez mieszkańców Wzrost udziału energii z OZE w bilansie energetycznym Gminy	Liczba zrealizowanych przy dofinansowaniu publicznym przedsięwzięć w zakresie instalacji OZE w budynkach prywatnych na terenie Gminy ↗	Urząd Gminy Siepraw	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Członkowie klastra, Jednostki organizacyjne gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Operatorzy, dostawcy mediów

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	źródeł odnawialnych, współpraca w ramach klastra energii, m.in. montaż instalacji fotowoltaicznych wraz z magazynami energii w budynkach i obiektach gminnych.	Obniżenie kosztów energii Poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza	Liczba i/lub odsetek budynków i obiektów gminnych, które korzystają z energii z OZE ↗ Udział energii z OZE w bilansie energetycznym Gminy ↗ Koszty energii ↘ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami stężeń substancji szkodliwych w powietrzu ↘		
2.1.3.	Realizacja inwestycji gminnych oraz programów w zakresie tworzenia błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększania retencji opadowej i udziału powierzchni biologicznie czynnej.	Poprawa retencji, bardziej racjonalna gospodarka zasobami wodnymi Zmniejszenie zagrożenia suszą hydrologiczną Poprawa bezpieczeństwa przed powodzią i osuwiskami, ograniczenie szkód wynikłych wskutek deszczy nawaalnych itp. Poprawa warunków aerosanitarnych powietrza	Liczba projektów w zakresie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury zrealizowanych przez gminę oraz zakres oddziaływania ↗ Liczba zrealizowanych przy dofinansowaniu publicznym przedsięwzięć w zakresie realizacji instalacji wykorzystania wody opadowej w gospodarstwach domowych na terenie Gminy ↗	Urząd Gminy Siepraw	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne gminy, Mieszkańcy

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

		Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do ich skutków			
		Poprawa komfortu i jakości życia mieszkańców, zwłaszcza w okresie letnim			
Cel operacyjny 2.2. Wdrożenie skutecznej, zintegrowanej polityki środowiskowej i przestrzennej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.2.1.	Rozwój zbiorczego systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków wraz ze wsparciem i kontrolą rozwiązań alternatywnych dla kanalizacji sieciowej, m.in. - budowa nowej sieci wraz z przepompowniami we wszystkich miejscowościach Gminy, - przebudowa sieci kanalizacyjnej w Zakliczynie – przekierowanie ścieków na oczyszczalnię w Sieprawiu.	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury oraz usług kanalizacyjnych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej Lepsza ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji ↗ Liczba awarii sieci kanalizacyjnej ↘	Urząd Gminy Siepraw	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Związek Gmin Dorzecza Górnej Raby i Krakowa
2.2.2.	Modernizacja systemu zaopatrzenia i optymalizacja zużycia wody wraz z ewentualnym rozwojem infrastruktury towarzyszącym nowemu osadnictwu., m.in.: rozwój sieci oraz modernizacja pięciu komór redukcyjnych	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury oraz usług zaopatrzenia w wodę Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z wodociągu ↗ Liczba awarii sieci wodociągowej ↘	Urząd Gminy Siepraw	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Stowarzyszenie Otulina Podkrakowska
2.2.3.	Utrzymywanie wysokich standardów gospodarowania odpadami komunalnymi (także szkodliwymi i niebezpiecznymi), z naciskiem na minimalizację masy wytwarzanych odpadów oraz jak najwyższy	Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗	Urząd Gminy Siepraw	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	poziom segregacji i odzysku, a także dbanie o czystość miejsc publicznych.	Wzrost poziomu odpadów zdolnych do dalszego wykorzystania Lepsza ochrona i poprawa stanu środowiska	Odpady poddane recyklingowi ↗ Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest ↗ Liczba dzikich wysypisk śmieci ↘		
2.2.4.	Prowadzenie animacji i edukacji ekologicznej (zajęcia, gry, zabawy, konkursy, akcje, kampanie, w tym m.in. w zakresie wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych gminy itp.).	Wzrost poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa, w tym w zakresie zagrożeń, m.in. związanych ze zmianami klimatu Upowszechnienie postaw i zachowań prośrodowiskowych	Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu edukacji ekologicznej ↗ Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗ Liczba dzikich wysypisk śmieci ↘ Zużycie wody na 1 mieszkańca ↘	Placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy Siepraw, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Media
2.2.5.	Realizacja wieloaspektowych działań na rzecz ochrony i odtwarzania środowiska, bioróżnorodności i regeneracji ekosystemów.	Wzmocnienie kondycji i bioróżnorodności środowiska Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do ich skutków	Liczba lokalnych i ponadlokalnych projektów na rzecz ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, które zrealizował i/lub w których udział wziął samorząd gminny ↗	Urząd Gminy Siepraw	PWG Wody Polskie, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

2.2.6.	Dostosowywanie dokumentów planistycznych do zmieniającego się prawa przestrzennego, z uwzględnieniem bieżących i prognostycznych potrzeb rozwojowych wraz z ich udostępnianiem i aktualizowaniem w formie cyfrowej.	Wypełnienie nowych obowiązków ustawowych w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego Stworzenie warunków dla zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju Gminy Ład przestrzenny	Uchwalenie planu ogólnego gminy (który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy) Liczba wniosków o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
2.2.7.	Tworzenie dostępnych, atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych wraz z ich utrzymaniem i animacją, w tym odnowa centrów wsi.	Wzrost atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych Poprawa warunków dla integracji i aktywizacji społecznej Wzrost integracji i wieloaspektowej aktywności mieszkańców Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych ↗ Liczba wydarzeń w nowych przestrzeniach oraz liczba ich uczestników ↗ Liczba nowych działalności gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie utworzonych bądź odnowionych terenów ↗	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe

Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz rozwój bezpiecznych i zróżnicowanych opcji transportowych.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.3.1.	Wsparcie inwestycji zewnętrznych zwiększających dostępność drogową i kolejową Gminy, w najbardziej optymalnych dla Gminy wariantach realizacyjnych, w tym informowanie i budowanie społecznej akceptacji dla tych rozwiązań, udział w rozwiązywaniu konfliktów społecznych.	Poprawa zewnętrznej dostępności i integracji komunikacyjnej Gminy Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Czas dojazdu z Sieprawia do Krakowa lub innych wybranych lokalizacji ↓	Urząd Gminy Siepraw	Polskie Koleje Państwowe, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Zarząd Dróg Powiatowych w Myślenicach
2.3.2.	Budowa, rozbudowa, przebudowa i remonty dróg, mostów, ciągów pieszych i pieszorowerowych, w tym we współpracy z innymi właścicielami i zarządcami infrastruktury. Nacisk na zrównoważenie lokalnego układu komunikacyjnego oraz jego dostosowanie do zewnętrznych inwestycji, a także poprawę bezpieczeństwa (głównie niechronionych uczestników ruchu), m.in. • przebudowa drogi gminnej - ul. Świętego Michała Archaniola w Sieprawiu, • przebudowa ul. Na Grobli wraz ze zwiększeniem nośności i szerokości mostu, • modernizacja ul. Królewskiej w Sieprawiu (droga powiatowa) wraz z przebudową mostu, • budowa chodników przy drogach powiatowych w gminie (m. in. Kamionka,	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury komunikacyjnej Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej Gminy Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg i/lub mostów i/lub ciągów pieszych i/lub pieszorowerowych na terenie Gminy ↑ Liczba wypadków na drogach na terenie Gminy ↓	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Zarząd Dróg Powiatowych w Myślenicach, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	Szkolna, Długa, Ogrodowa, Jana Pawła II, Kawęciny, Anieli Salawy), • budowa chodnika przy ul. Parkowej w Sieprawiu, • kontynuacja budowy traktu pieszo-jezdneho na ul. Podgórskiej w Zakliczynie.				
2.3.3.	Rozwój i promocja transportu zbiorowego, dostosowanego do możliwości i potrzeb społecznych (rozwój infrastruktury do obsługi podróżnych, rozwój i zintegrowanie różnych opcji transportowych, współpraca z organizatorami i przewoźnikami itp.), a także innych rozwiązań ekologicznych, m.in. • rozszerzenie gminnych linii autobusowych, • budowa trzech miejsc przesiadkowych w gminie: Siepraw Kawęciny, Siepraw Lipowa, Zakliczyn Kamionka.	Poprawa dostępności i jakości usług transportowych Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej Gminy Zwiększenie mobilności mieszkańców Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżnych Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza	Liczba połączeń (linii) obejmujących gminę i liczba ich pasażerów (sprzedanych biletów jednorazowych i/lub abonamentowych) Liczba obiektów typu „parkuj i jedź” na terenie Gminy wraz z liczbą dostępnych miejsc parkingowych oraz liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w tych obiektach w skali roku	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Organizatorzy i przewoźnicy, Stowarzyszenie Otulina Podkrakowska
2.3.4.	Rozwój i modernizacja oświetlenia ulicznego wraz z wdrażaniem inteligentnych rozwiązań, m.in. • wymiana opraw oświetleniowych w gminie na energooszczędne i bardziej proekologiczne.	Objęcie całej Gminy systemem nowoczesnego oświetlenia ulicznego Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Poprawa efektywności energetycznej i kosztowej systemu oświetlenia ulicznego	Liczba punktów oświetlenia na terenie Gminy, w tym energooszczędnych Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie Gminy Poziom zużycia energii na oświetlenie uliczne Koszty zasilania systemu oświetlenia publicznego	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Zarząd Dróg Powiatowych w Myślenicach

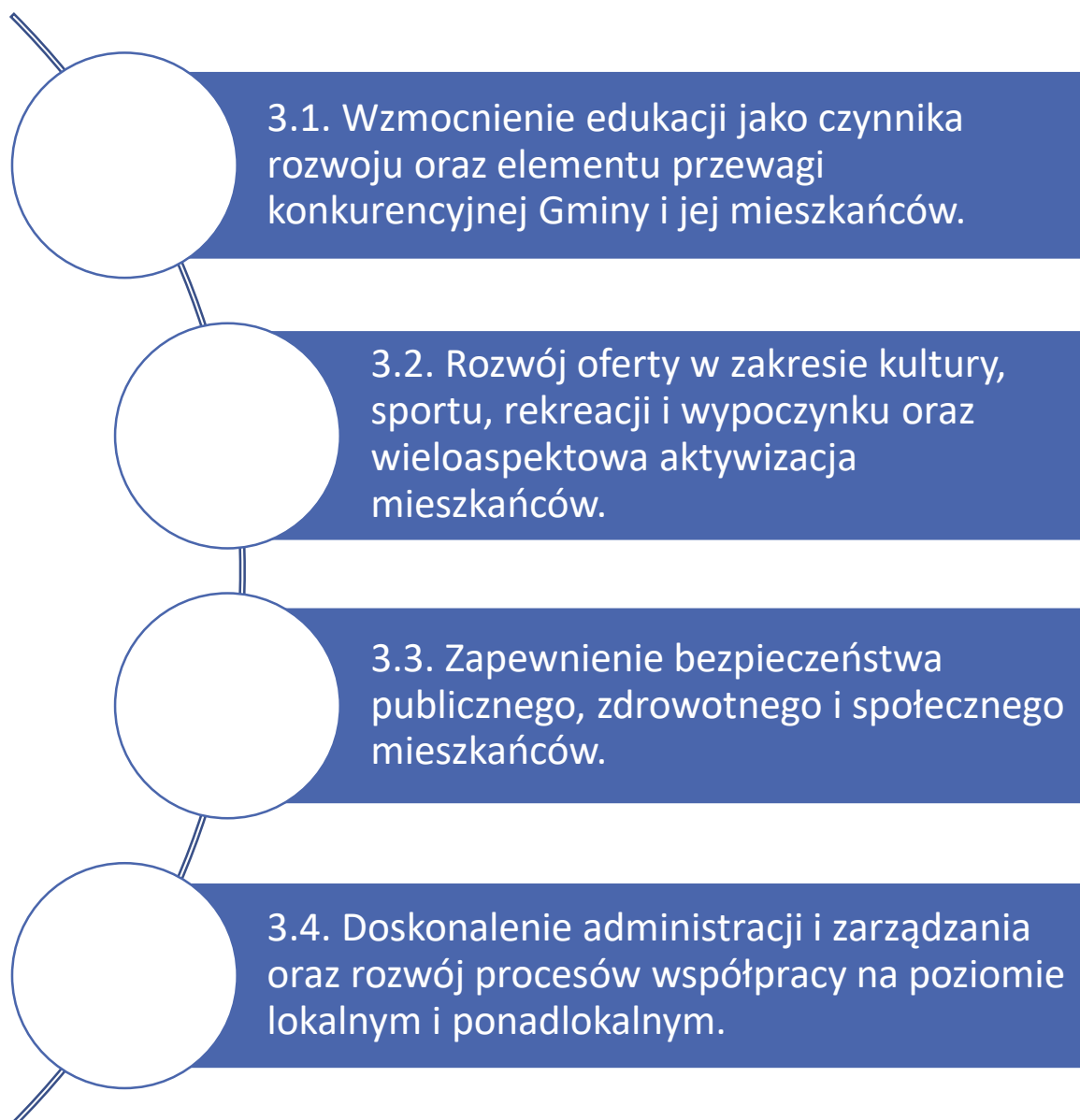
OBSZAR STRATEGICZNY 3.

JAKOŚĆ ŻYCIA

Cel strategiczny 3.

**Dostępność wysokiej jakości usług publicznych,
warunkujących jakość życia i możliwości rozwoju
mieszkańców.**

Cele operacyjne:



Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Ostatni cel strategiczny obejmuje przedsięwzięcia związane z ciągłym podnoszeniem jakości usług publicznych, świadczonych w pierwszej kolejności z myślą o obecnych i przyszłych mieszkańcach. Ich szybka, sprawna i profesjonalna realizacja jest kluczowym czynnikiem, wpływającym na jakość życia i możliwości samorealizacji, a tym samym na lokalną atrakcyjność osadniczą.

Pierwszą grupę takich usług stanowią te związane z edukacją i wychowaniem – zgrupowano je w ramach pierwszego celu operacyjnego (3.1.). Należą do nich przede wszystkim zadania inwestycyjne, których realizacja jest ukierunkowana na zapewnienie nowoczesnej, dobrze wyposażonej i dostosowanej do współczesnych potrzeb i wyzwań infrastruktury edukacyjnej - funkcjonowanie na terenie gminy placówek umożliwiających kształcenie najmłodszych mieszkańców gminy począwszy od etapu żłobkowego aż po szkołę podstawową, z odpowiednim przygotowaniem do kontynuacji nauki na szczeblu ponadpodstawowym. Drugim priorytetem jest rozwój oferty, z naciskiem na podejście zindywidualizowane oraz wspieranie prawidłowego, całościowego rozwoju dzieci i młodzieży szkolnej, z uwzględnieniem różnorodnych procesów współpracy. Dane oraz prognozy demograficzne wskazują, że w perspektywie najbliższych kilku, a nawet kilkunastu lat, zapotrzebowanie na usługi tego rodzaju będzie utrzymywać się na co najmniej niezmiennym poziomie.

Drugi cel operacyjny (3.2.) grupuje przedsięwzięcia, które mają podnieść dostępność i jakość szeroko pojętej oferty spędzania wolnego czasu, adresowanej przede wszystkim do mieszkańców, nastawione na ich wieloaspektową aktywizację. Jednym z kluczowych filarów tych działań jest kultura, przede wszystkim w oparciu o działalność placówek prowadzonych przez Gminę. Są to instytucje „pierwszego kontaktu”, mające za zadanie kreować i zaspokajać potrzeby i oczekiwania różnych grup odbiorców (przede wszystkim mieszkańców w różnym wieku, ale także turystów i gości). Zgodnie z przyjętą strategią postępowania, sukces tych działań ma zapewnić odpowiednia baza infrastrukturalna i wyposażenie, wysoko wykwalifikowana kadra pracowników, wreszcie różnorodna oferta (animacyjna, kulturalna, rozrywkowa, integracyjna, rekreacyjna, krajoznawcza itp.). Dodatkowo, ważnym jej elementem będą wszelkie działania w odniesieniu do materialnego i nade wszystko niematerialnego dziedzictwa kulturowego Gminy, stanowiącego o tożsamości mieszkańców, ich patriotyzmie, przywiązaniu do miejsca zamieszkania i zaangażowaniu lokalnym. Drugim filarem jest sport i rekreacja – tym bardziej, że jakość oraz rozpoznawalność bazy infrastrukturalnej, posiadanej przez Gminę Siepraw, w szczególności ją do tego predestynuje. Warunkiem koniecznym w tym zakresie jest kontynuacja dotychczasowej polityki inwestycyjnej dotyczącej ogólnodostępnej bazy sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej na terenie gminy, a także prowadzenie działań aktywizacyjnych i promocyjnych, prezentujących jak najszerzej ofertę gminy, także przy uwzględnieniu współpracy międzysamorządowej. Planowane jest przy tym położenie szerszego nacisku na dzieci i młodzież uprawiające sport oraz ich opiekunów czy trenerów i wielowymiarowe wsparcie obu tych grup docelowych, głównie poprzez rozmaite mechanizmy motywacyjne. W ten sposób w pełni wykorzystany zostanie zdrowotny (aktywność fizyczna jako czynnik kształtowania i utrzymania zdrowia oraz sił biologicznych, sposób przeciwdziałania różnym schorzeniom i opóźnienia procesu starzenia się), społeczny (sport włącza jednostkę w sieci społeczne, jest skutecznym narzędziem wychowawczym, przeciwdziała uzależnieniom, kształtuje kompetencje kluczowe, jak m.in. współpraca, pomaga w samorealizacji i samodoskonaleniu), ekonomiczny (prozdrowotna aktywność fizyczna to niższe wydatki na opiekę zdrowotną czy mniejsza absencja chorobowa, jak również popyt na produkty i usługi okołosportowe) i marketingowy potencjał sportu (rozpoznawalność gminy).

Trzeci cel operacyjny (3.3) odnosi się do szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego. Mając na uwadze ograniczone kompetencje samorządu gminnego w zakresie zdrowia, pakiet działań zakłada położenie nacisku przede wszystkim na prowadzenie działań profilaktycznych i uświadamiających, w szczególności w odniesieniu do chorób cywilizacyjnych, a także aktywizujących, co koresponduje z poprzednim celem operacyjnym w zakresie rekreacji i sportu. Istotnym impulsem do podejmowania takich działań jest także obserwowany – pomimo korzystnej struktury demograficznej gminy – rosnący odsetek osób w najstarszych grupach wiekowych oraz wykazywana w rozmaitych raportach i opracowaniach mniejsza skłonność do dbania o własne zdrowie wśród mieszkańców terenów wiejskich, co w części wynika z utrudnionej dostępności do podmiotów realizujących bądź wspierających profilaktykę. Strategia postępowania zakłada ponadto rozbudowę i modernizację bazy lokalowej oraz wyposażenia instytucji pomocy społecznej oraz zasobu mieszkaniowego posiadanego przez gminę. Kompleksowa polityka społeczna koncentrowała się będzie wokół głównych grup odbiorców: dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych, a także z niepełnosprawnościami, z naciskiem na deinstytucjonalizację usług. Samorząd gminny będzie także podejmować działania zmierzające do ograniczenia różnych tradycyjnych i współczesnych zagrożeń oraz minimalizacji ich skutków, m.in. negatywnych skutków zmian klimatycznych – odpowiedzią na coraz częściej zdarzające się susze oraz gwałtowne, krótkotrwałe ulewy będzie odpowiednio rozwijanie zadań z zakresu małej retencji oraz przygotowanie odpowiedniej infrastruktury, umożliwiającej bezpieczne odprowadzenie nadmiaru wód opadowych, zwłaszcza z terenów narażonych na zalania i podtopienia, położonych w zagłębieniach terenu. W Gminie Siepraw, z racji budowy geologicznej obszaru, na którym leży, szczególnego wymiaru nabiera zapobieganie skutkom osunięć ziemi. Istotnym komponentem będzie objęcie wsparciem (m.in. poprzez doposażenie sprzętowe) jedynych podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa, jakie posiadają swoją siedzibę na terenie gminy – ochotniczych straży pożarnych – oraz szeroko pojęta polityka informacyjna i edukacja, wzmacniające odpowiedzialne działania (np. w zakresie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w kontekście wspomnianych obszarów zagrożonych osuwiskami) oraz szybkie i skuteczne reagowanie w sytuacjach kryzysowych.

Jednym z warunków zrealizowania zadań, ujętych w każdym z celów strategicznych zawartych w niniejszej strategii jest dysponowanie sprawnym i efektywnym aparatem administracyjno-zarządczym. Stąd też zgrupowanie w ramach ostatniego celu operacyjnego (3.4.) tematów, obejmujących różnorodne procesy doskonalenia, współpracy i wdrażania rozwiązań bazujących na koncepcji *smart village* i rozwoju zrównoważonego. Będą to zarówno działania kształtujące warsztat i kompetencje osób zatrudnionych w urzędzie gminy oraz gminnych jednostkach organizacyjnych, jak też inwestycje poprawiające komfort i skuteczność działania – zarówno z punktu widzenia klienta, jak i obsługującego go urzędnika. W założenia te wpisuje się przede wszystkim rozwój e-administracji i e-usług, wprowadzany zarówno na szczeblu krajowym (do czego samorządy powinny się dostosować), jak i lokalnym. Przewidziano także wieloaspektowe wsparcie skierowane do podmiotów trzeciego sektora i inicjatyw nieformalnych, co wiąże się z przekonaniem, że rozwój dialogu z mieszkańcami oraz wzrost poziomu partycypacji społecznej jest jednym z warunków harmonijnego rozwoju gminy. Samorząd będzie kontynuował współpracę zarówno w wymiarze lokalnym, jak i ponadlokalnym (również międzynarodowym), gdzie szczególne znaczenie – ze względu na potencjał i możliwości wystąpienia efektu synergii – przywiązuje się takim partnerstwom, jak Otulina Podkrakowska, Lokalna Grupa Działania czy Lokalna Organizacja Turystyczna

Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. JAKOŚĆ ŻYCIA

Cel operacyjny 3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i jej mieszkańców.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.1.1.	Rozwój bazy i oferty w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3, m.in. budowa żłobka w Sieprawiu.	Poprawa dostępności i jakości opieki nad dzieckiem do lat 3	Liczba dzieci korzystających z opieki żłobkowej na terenie Gminy ↗	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
3.1.2.	Budowa, rozbudowa, przebudowa i remonty infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja placówek oświatowych wraz z zagospodarowaniem ich otoczenia, z akcentem na dostępność, funkcjonalność i ekonomię użytkowania oraz nieuciążliwość środowiskową, m.in. - budowa przedszkola w Zakliczynie, - rozbudowa szkoły podstawowej w Czechówce, - rozbudowa szkoły podstawowej w Łyczance.	Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych Poprawa warunków pracy i nauki Unowocześnienie i usprawnienie pracy placówek oświatowych	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających dzieci i młodzieży szkolnej w skali roku ↗	Urząd Gminy Siepraw, Placówki oświatowe	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
3.1.3.	Rozwój oferty wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego, z naciskiem na podejście zindywidualizowane oraz wspieranie prawidłowego, całościowego rozwoju dzieci i młodzieży szkolnej, z uwzględnieniem różnorodnych procesów współpracy (zajęcia, wydarzenia, wycieczki, wymiany uczniowskie, doradztwo edukacyjne i zawodowe, stypendia, wsparcie	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej, z uwzględnieniem podejścia indywidualnego Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia prawidłowego rozwoju	Liczba zajęć dodatkowych i ich uczestników ↗ Liczba projektów, w tym międzynarodowych, realizowanych przez placówki oświatowe i ich uczestników ↗	Placówki oświatowe	Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie, Urząd Gminy Siepraw, Instytucje kultury,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	psychologiczne i pedagogiczne i innych specjalistów, profilaktyka i promocja zdrowia itp.).	dzieci i młodzieży, z uwzględnienie podejścia indywidualnego Wzmocnienie oferty wychowawczo-profilaktycznej placówek oświatowych, wzrost bezpieczeństwa oraz poprawa kondycji i zdrowia dzieci i młodzieży szkolnej Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych	Liczba dzieci przypadających na etat psychologa szkolnego i/lub innego specjalisty ↓ Wyniki egzaminów końcowych ↑		Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe
3.1.4.	Profesjonalne zarządzanie kadrą oświatową, w tym zapewnienie odpowiedniej liczebności i przygotowania zespołu (kadra kierownicza i nauczycielska, specjaliści) oraz motywowanie i wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych (szkolenia, kursy itp.).	Zapewnienie odpowiednich kadr oświatowych Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadry kierowniczej i dydaktycznej w oświacie Zapewnienie wsparcia w zakresie nowoczesnego zarządzania w oświacie oraz wdrażania atrakcyjnych, angażujących i efektywnych metod kształcenia	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na nauczyciela w ciągu roku oraz poziom wiedzy pracowników objętych systemem doskonalenia zawodowego ↑ Liczba nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego	Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Ośrodki doskonalenia nauczycieli, Urząd Gminy Siepraw

Cel operacyjny 3.2. Rozwój oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku oraz wieloaspektowa aktywizacja mieszkańców.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.2.1.	Budowa, rozbudowa, przebudowa i remonty infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja instytucji kultury, z akcentem na dostępność, funkcjonalność i ekonomię użytkowania oraz nieuciążliwość środowiskową.	Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej oraz wyposażenia instytucji kultury Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty Unowocześnienie i usprawnienie pracy instytucji kultury	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba osób korzystających w skali roku ↗	Urząd Gminy Siepraw, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Gminna Biblioteka Publiczna w Sieprawiu	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
3.2.2.	Rozwój oferty instytucji kultury, z naciskiem na dzieci, w tym te najmłodsze (socjalizacja poza żłobkiem), młodzież, rodziny oraz rosnącą grupę seniorów, wyrównanie dostępu do oferty w skali całej Gminy, z uwzględnieniem różnorodnych procesów współpracy (różne zajęcia, warsztaty, projekty, konkursy, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, integracyjne, rekreacyjne, sportowe, krajoznawcze itp., prowadzenie grup i zespołów itd.), wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Wzrost integracji i wieloaspektowej aktywności mieszkańców	Liczba nowych zajęć stałych i czasowych w ofercie instytucji kultury w skali roku oraz liczba ich uczestników ↗	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Gminna Biblioteka Publiczna w Sieprawiu	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy Siepraw, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni
3.2.3.	Zachowanie, kultywowanie, wsparcie, promocja i upowszechnianie niematerialnego (np. grupa folklorystyczna, orkiestra dęta, działalność KGW i NGO, zajęcia, warsztaty,	Zachowanie i wzmocnienie tożsamości historyczno-kulturowej Gminy i mieszkańców	Liczba grup, zespołów, orkiestr itp. kultywujących dziedzictwo kulturowe gminy i regionu, działających przy Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu	Urząd Gminy Siepraw, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu,	Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	wydarzenia, projekty, np. dotyczące tradycyjnego rzemiosła i wyrobów rękodzielniczych jak kojarzone z Gminą szczerkarstwo) i materialnego dziedzictwa kulturowego Gminy (podejmowanie prac i robót przy zabytkach oraz ich włączanie w obieg edukacyjny, społeczny, turystyczny itp.).	Wzrost integracji i wieloaspektowej aktywności mieszkańców Lepsza ochrona i poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych Poprawa dostępności zabytków dla mieszkańców oraz turystów odwiedzających Gminę Wzrost atrakcyjności oraz rozpoznawalności gminy i jej zasobów kulturowych	w Sieprawiu oraz liczba ich członków ↗ Liczba obiektów zabytkowych, które poddane zostały pracom konserwatorskim, restauratorskim itp. z ramienia Gminy ↗ Liczba wydarzeń bazujących na zasobach materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy oraz liczba uczestników ↗	Gminna Biblioteka Publiczna w Sieprawiu	Placówki oświatowe, Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych, w tym parafie, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni
3.2.4.	Rozwój i modernizacja ogólnodostępnej bazy sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej na terenie Gminy, w tym pod kątem funkcjonalności i ekonomii użytkowania oraz nieuciążliwości środowiskowej, dywersyfikacji i specjalizacji oferty, poprawy jej dostępności dla wszystkich mieszkańców w skali całej gminy i przez cały rok, m.in. • modernizacja hali sportowej w Sieprawiu, • budowa boisk wielofunkcyjnych w miejscowościach Łyczanka i Czechówka • budowa budynku zaplecza sanitarno-szatniowego boiska sportowego wraz z przyłączami oraz zagospodarowaniem terenu w miejscowości Siepraw, • budowa skateparku / pumptracku w Sieprawiu,	Poprawa dostępności i jakości bazy sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej Poprawa warunków dla rekreacji i wypoczynku oraz amatorskiego i profesjonalnego uprawiania sportu	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba osób korzystających w skali roku ↗	Urząd Gminy Siepraw, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	tworzenie małych, wielofunkcyjnych i możliwie kompletnych miejsc spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu dla różnych grup odbiorców (obejmujących np. plac zabaw, strefę do ćwiczeń, małą tętnię, altankę ze stołem i ławkami, grill lub miejsce na ognisko, kosze, zieleń).				
3.2.5.	Rozwój oferty sportowej i rekreacyjnej, z naciskiem na nowe dyscypliny i grupy wiekowe, w szczególności poprzez współpracę finansową i pozafinansową z klubami i organizacjami sportowymi (różne zajęcia, kursy, wydarzenia, w tym o charakterze współzawodnictwa, projekty, animacja obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie Gminy, dodatkowe zajęcia ruchowe w szkołach, zapewniające wszechstronny rozwój dzieci, jak również umożliwiające im poznanie różnych dyscyplin sportowych i rozwój w wybranych kierunkach itp.) wraz z aktywizacją ruchową mieszkańców.	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty sportowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Wzrost integracji i różnorodnej aktywności ruchowej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży szkolnej Bardziej efektywne wykorzystanie istniejącej i nowo powstającej bazy	Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji ↗ Liczba klubów i organizacji sportowych, które uzyskały dofinansowanie z gminy, jego wartość, liczba realizowanych projektów i ich uczestników ↗	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe
3.2.6.	Wsparcie sportowców, trenerów, działaczy, klubów i organizacji oraz stymulowanie rozwoju sportu i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw oddolnych (programy rozwojowe i stypendialne, nagrody i wyróżnienia itp.).	Docenienie wyróżnienie, rozwój i profesjonalizacja klubów i organizacji sportowych oraz całego środowiska sportowego Aktywizacja sfery sportu i rekreacji Rozwój pasji i talentów sportowych dzieci oraz młodzieży szkolnej	Liczba wyróżnionych osób i/lub podmiotów ↗ Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem ↗	Urząd Gminy Siepraw, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu	Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, sponsorzy, mecenas, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Rodzice, Media
3.2.7.	Profesjonalizacja zarządzania sferą sportu i rekreacji w Gminie (np. opracowanie	Wzrost efektywności i jakości działań w sferze rozwoju oraz promocji i upowszechniania sportu	Opracowanie programu rozwoju sportu i rekreacji	Urząd Gminy Siepraw, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu	Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy

	programu rozwoju i promocji Gminy poprzez sport, wyznaczenie koordynatora gminnego).		Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty w zakresie sportu i rekreacji ↗		
Cel operacyjny 3.3. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.3.1.	Profilaktyka i promocja zdrowia oraz wsparcie działań placówek ochrony zdrowia w zakresie zapewnienia szybkiej diagnozy oraz kompleksowej i wysokiej jakości oferty świadczeń medycznych.	Poprawa dostępności i jakości świadczeń profilaktycznych, diagnostycznych i medycznych Wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców oraz upowszechnienie postaw i zachowań prozdrowotnych Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	Liczba akcji profilaktycznych oraz liczba uczestników ↗ Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności lokalnych placówek ochrony zdrowia ↗	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytucje kultury, Instytucje pomocy społecznej, Placówki oświatowe, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Myślenicach i inne placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne
3.3.2.	Budowa, rozbudowa, przebudowa i remonty infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja instytucji pomocy społecznej, z akcentem na dostępność, funkcjonalność i ekonomię użytkowania oraz nieuciążliwość środowiskową.	Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej oraz wyposażenia instytucji pomocy społecznej Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba osób korzystających w skali roku ↗	Urząd Gminy Siepraw, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

		Unowocześnienie i usprawnienie pracy instytucji pomocy społecznej			
3.3.3.	Wsparcie osób i rodzin oraz przeciwdziałanie i zwalczanie problemów i kryzysów w rodzinie, z naciskiem na deinstytucjonalizację (m.in. praca socjalna, pomoc środowiskowa, profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona i pomoc ofiarom).	Poprawa dostępności i jakości systemu pomocy i wsparcia osób i rodzin, w szczególności tych w trudnej sytuacji Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych i rodzinnych, w tym dysfunkcji i patologii, oraz ochrona i pomoc ofiarom	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym np. objętych pracą socjalną i/lub asystenturą i/lub wsparciem materialnym i finansowym Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty Liczba osób objętych leczeniem odwykowym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Urząd Gminy Siepraw, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Policja, Sądy, Parafie
3.3.4.	Doskonalenie i rozwój usług dla osób starszych i z niepełnosprawnościami (m.in. asystenckie, opiekuńcze, wsparcie w formie mieszkania, usługi w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki) wraz z różnorodnymi działaniami w zakresie włączenia i aktywizacji, a także wsparcie ich rodzin i opiekunów (pomoc wychnieniowa itp.), z naciskiem na deinstytucjonalizację, m.in.	Poprawa dostępności i jakości systemu pomocy i wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także ich rodzin i opiekunów Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych i rodzinnych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, w tym np. korzystających z usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych usług opiekuńczych i/lub opieki wychnieniowej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	• adaptacja budynku gminnego lub pozyskanego (sale, zaplecze, zagospodarowanie terenu) i uruchomienie domu dziennego pobytu seniorów.	Wzrost integracji społecznej i wieloaspektowej aktywności osób starszych i z niepełnosprawnościami Poprawa komfortu i jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także ich rodzin i opiekunów	Liczba osób starszych korzystających z oferty domu dziennego pobytu ↗ Liczba organizacji seniorskich na terenie gminy oraz liczba ich członków ↗ Liczba projektów aktywizacyjnych dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami oraz liczba ich uczestników ↗		Urząd Gminy Siepraw, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Parafie
3.3.5.	Budowa, rozbudowa, przebudowa i remonty gminnego zasobu mieszkaniowego, z akcentem na dostępność, funkcjonalność i ekonomię użytkowania oraz nieuciążliwość środowiskową (m.in. mieszkanie treningowe i wspomagane).	Poprawa dostępności i jakości gminnego zasobu mieszkaniowego Wzrost możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych itp. osób w szczególnej/trudnej sytuacji	Liczba miejsc dostępnych dla osób potrzebujących w gminnym zasobie mieszkaniowym ↗ Koszty bieżącej eksploatacji gminnego zasobu mieszkaniowego ↘	Urząd Gminy Siepraw	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu
3.3.6.	Przeciwdziałanie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz innym zagrożeniom, (powódzie, osuwiska, wichury, susze, pożary, epidemie, zagrożenia cyberbezpieczeństwa itp.) oraz minimalizowanie ich skutków (inwestycje i właściwe zagospodarowanie przestrzeni, wsparcie jednostek ochotniczych	Wzmocnienie potencjału i poprawa zdolności operacyjnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo Zmniejszenie zagrożenia związanego	Średni wiek grup sprzętowych użytkowanych przez jednostki OSP ↘ Liczba projektów z zakresu przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych i katastrof, w tym	Urząd Gminy Siepraw	PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	straży pożarnych, rozwój i integracja systemów monitoringu, wczesnego ostrzegania i reagowania), z uwzględnieniem procesów współpracy.	z występowaniem katastrof i klęsk żywiołowych oraz innych zagrożeń, zminimalizowanie ich skutków Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy	inwestycyjnych, oraz zakres ich oddziaływania Wysokość strat w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof		Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, w tym sąsiednie gminy, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo
3.3.7.	Rozwój informacji i edukacji na rzecz bezpieczeństwa, w szczególności w ruchu drogowym (unikanie niebezpieczeństw, kształtowanie zachowań na wypadek sytuacji zagrożenia i zjawisk ekstremalnych, udzielanie pierwszej pomocy itp.).	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa Upowszechnienie postaw i zachowań unikania oraz właściwego reagowania w sytuacjach zagrożeń Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy	Liczba zajęć z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w szkołach z udziałem Policji i/lub Straży Pożarnej oraz liczba ich uczestników Liczba uczniów, którzy zdali egzamin na kartę rowerową Liczba wypadków z udziałem dzieci w skali roku	Placówki oświatowe	Urząd Gminy Siepraw, Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Media
3.3.8.	Działania z zakresu obronności, w tym profesjonalne kursy, szkolenia i ćwiczenia z podstaw obronności dla pracowników samorządowych oraz mieszkańców	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa Upowszechnienie postaw i zachowań właściwego reagowania w sytuacjach zagrożeń Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy	Liczba zrealizowanych przez gminę kursów z podstaw obronności dla pracowników samorządowych i/lub mieszkańców, liczba ich uczestników oraz poziom wiedzy osób objętych systemem doskonalenia	Urząd Gminy Siepraw	Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Wojska Obrony Terytorialnej, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo

Cel operacyjny 3.4. Doskonalenie administracji i zarządzania oraz rozwój procesów współpracy na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.4.1.	Profesjonalne zarządzanie kadrą urzędu gminy i jednostek gminnych, w tym wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych, oraz wdrażanie rozwiązań zarządczych bazujących na koncepcji <i>smart village</i> i rozwoju zrównoważonego.	Poprawa sprawności i efektywności procesów zarządzania kadrami Wzrost poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania pracowników samorządowych Rozwój w oparciu o technologie informatyczne i komunikacyjne oraz innowacje Poprawa efektywności świadczenia i jakości usług publicznych	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy w skali roku oraz poziom wiedzy pracowników objętych systemem doskonalenia zawodowego ↗ Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu <i>smart village</i> ↗	Urząd Gminy Siepraw, Jednostki organizacyjne gminy	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Pracownicy samorządowi, Stowarzyszenie Otulina Podkrakowska
3.4.2.	Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja administracji lokalnej, z akcentem na dostępność, funkcjonalność i ekonomię użytkowania oraz nieuciążliwość środowiskową.	Poprawa dostępności i jakości bazy oraz wyposażenia administracji lokalnej Poprawa warunków pracy i korzystania z usług publicznych	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba osób korzystających w skali roku ↗	Urząd Gminy Siepraw, Jednostki organizacyjne gminy	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Koordynatorzy ds. dostępności

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

		Unowocześnienie i usprawnienie pracy administracji	Wyniki oceny dostępności architektonicznej administracji lokalnej ↗		
3.4.3.	Rozwój e-administracji i e-usług wraz z upowszechnieniem korzystania z nich przez klientów, z zapewnieniem cyberbezpieczeństwa.	Unowocześnienie i usprawnienie pracy administracji Wzrost dostępności, liczby, różnorodności i jakości e-usług Zwiększenie liczby spraw realizowanych elektronicznie Rozwój kompetencji cyfrowych i wzrost e-aktywności mieszkańców Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa	Liczba dostępnych e-usług ↗ Odsetek usług realizowanych przez urząd z użyciem cyfrowych form komunikacji ↗ Liczba osób, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe ↗	Urząd Gminy Siepraw, Jednostki organizacyjne gminy	Administracja rządowa, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe
3.4.4.	Zapewnienie dostępności administracji lokalnej oraz przestrzeni publicznych (architektonicznej, ale także cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej).	Zwiększenie dostępności administracji lokalnej dla wszystkich mieszkańców, w tym ze szczególnymi potrzebami Poprawa komfortu i jakości życia mieszkańców ze szczególnymi potrzebami	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej w skali roku ↘	Urząd Gminy Siepraw, Jednostki organizacyjne gminy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, PFRON
3.4.5.	Informowanie i dialog z mieszkańcami oraz edukacja, promocja i wsparcie aktywności i partycypacji społecznej (rozwój współpracy finansowej i pozafinansowej z organizacjami pozarządowymi, wsparcie lokalowe, szkoleniowe, konsultacyjne i informacyjne, wspólne inicjatywy i projekty, badania opinii,	Poprawa efektywności komunikacji samorządu z mieszkańcami i innymi interesariuszami Wzrost aktywności i partycypacji społecznej,	Poziom zadowolenia mieszkańców z polityki komunikacyjnej gminy ↗	Urząd Gminy Siepraw	Jednostki organizacyjne gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania, Organizacje pozarządowe, Media

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

	konsultacje społeczne, tradycyjne i współczesne kanały komunikacji, dostosowane do potrzeb, oczekiwań i możliwości mieszkańców itp.).	rozwój społeczeństwa obywatelskiego Poprawa warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych Wzrost znaczenia i profesjonalizacja organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych oraz realizowanych przez nie działań	Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy ↗ Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość ↗		
3.4.6.	Rozwój współpracy samorządowej w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym (również międzynarodowym) oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne, w szczególności w ramach stowarzyszeń: Otulina Podkrakowska, Lokalna Grupa Działania, Lokalna Organizacja Turystyczna.	Integracja środowiska samorządowego i rozwój procesów współpracy Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)	Liczba projektów zrealizowanych we współpracy gminy i co najmniej jednego partnera krajowego i/lub zagranicznego, ich wartość oraz liczba beneficjentów ↗ Liczba projektów zrealizowanych w ramach IIT Otulina Podkrakowska, ich wartość oraz liczba beneficjentów ↗	Urząd Gminy Siepraw, Jednostki organizacyjne gminy	Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Myślenicach, Inne JST, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne, Stowarzyszenie Otulina Podkrakowska, Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Myślenicka Brama Beskidów, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY SIEPRAW WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

KWESTIE WODNE A STRATEGIA ROZWOJU GMINY SIEPRAW DO 2030 ROKU

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1478), Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie, tj.:

- planu zarządzania ryzykiem powodziowym,
- planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią uwzględnia się w strategii tzw. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przez które w myśl art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne rozumie się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego, dostępnych na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, stwierdzono, iż na terenie Gminy Siepraw nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego.

W ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym przyjętego na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022r. poz. 2739) i zachowującego ważność zgodnie z art. 173 ust. 16 Ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne w granicach Gminy Siepraw nie wskazano do realizacji żadnych projektów przeciwpowodziowych.

W Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku w ramach celu operacyjnego 3.3. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców wyznaczono m.in. kierunek interwencji 3.3.6. Przeciwdziałanie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz innym zagrożeniom oraz minimalizowanie ich skutków, z uwzględnieniem procesów współpracy.

Plany gospodarowania wodami

Gmina Siepraw znajduje się w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły. Nie leży w granicach żadnego z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W odniesieniu do Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w poniższej tabeli Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku określa informacje na temat jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) oraz jednolitych części wód podziemnych (jcwpd) znajdujących się w granicach gminy (nazwa, status,

informacja o stanie jcwp i jcwpd oraz przypisane im cele środowiskowe), a także działań przypisanych poszczególnym jcwp i jcwpd w aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW).

Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach Gminy Siepraw wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
RW2000092137299 Wilga	SZCW - silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Gospodarka ściekowa; Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków
RW2000072135659 Skawinka do Głogoczówki	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Gospodarka ściekowa; Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa; Aktualizacja programu ochrony środowiska
RW2000232138599 Zb. Dobczyce	SZCW - silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności dla migracji ichtiofauny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowną); dobry stan chemiczny	Zapewnienie ciągłości biologicznej rzek i potoków

RW2000062138729 Młynówka	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa; Edukacja i informacja
Kod JCWPd (wody podziemne)	Stan JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie i grupy działań dedykowanych JCWPd	
GW2000148	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Dla JCWPd nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań	
GW2000160	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Dla JCWPd nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań	
GW2000161	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Dla JCWPd nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań	

Źródło danych: www.apgw.gov.pl – Karty Charakterystyk JCWP oraz Karty Charakterystyk JCWPd

Wszystkie Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się w granicach Gminy Siepraw odznaczają się złym stanem ogólnym. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku zakłada w ramach celu operacyjnego 2.2. Wdrożenie skutecznej, zintegrowanej polityki środowiskowej i przestrzennej przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów wodnych, w szczególności definiuje je kierunek działania 2.2.1. Rozwój zbiorczego systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków wraz ze wsparciem i kontrolą rozwiązań alternatywnych dla kanalizacji sieciowej.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Bezpośrednio wskazuje na to cel operacyjny 2.1. Eliminacja zanieczyszczeń oraz poprawa odporności gminy na skutki zmian klimatu oraz zaplanowany w jego ramach kierunek działań 2.1.3. Realizacja inwestycji gminnych oraz programów w zakresie tworzenia błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększania retencji opadowej i udziału powierzchni biologicznie czynnej. W tym zakresie strategia jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615).

Susza, obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę całego kraju. W najbliższych latach spodziewany jest wzrost intensywności i częstotliwości występowania susz. Głównym celem planu jest przeciwdziałanie ich skutkom, co należy odnosić do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz do racjonalnego korzystania z zasobów wodnych. Cele szczegółowe Planu dotyczą zidentyfikowanych obszarów ryzyka związanego z suszą: społeczeństwa, gospodarki i środowiska.

Strategia postępowania w obszarze przeciwdziałania skutkom suszy zakłada przede wszystkim działania proaktywne, czyli zapobiegające oraz zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków suszy, realizowane niezależnie od faktycznego wystąpienia zjawiska suszy.

Zgodnie z założeniami Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, w odniesieniu do obszaru Gminy Siepraw mowa m.in. o następujących działaniach:

- Zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie 1),
- Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie 3),
- Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia lub odtworzenia naturalnej retencji (działanie 4)
- Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększenia retencji glebowej (działanie 8),
- Wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych (działanie 9),
- Budowa i przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa i przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie 10),
- Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (działanie 24).

Analizując zagrożenie suszą na terenie Gminy Siepraw w zależności od jej typu tj. rolnicza, hydrologiczna i hydrogeologiczna, należy stwierdzić, że w przypadku tej pierwszej są to obszary słabo zagrożone, w drugim przypadku zagrożenie jest silne, a w trzecim umiarkowane i słabe. Stopień zagrożenia suszą według klas łącznego zagrożenia suszą dla obszaru Gminy Siepraw określono jako umiarkowany.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY SIEPRAW

Wprowadzenie

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Siepraw jest efektem zintegrowanego procesu planistycznego. Jest to porządkujący składnik strategii oraz źródło generalnych ustaleń rozwojowych osadzonych przestrzennie i kierunek do ich uszczegółowienia. Model przedstawia długookresową wizję rozwoju, określa podstawowe kierunki dalszej polityki rozwoju prowadzonej w przestrzeni Gminy – z uwzględnieniem uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i problemów oraz potencjałów, a także specyfiki i zróżnicowania wewnętrznego. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej definiują warunki, w których opisany model będzie mógł zaistnieć.

Niniejszy model zachowuje spójność z ustaleniami przestrzennymi zawartymi w dokumentach strategicznych szczebla regionalnego, na czele z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego do 2030 r. Dokument ten wprowadził podział regionu na siedem obszarów funkcjonalnych, charakteryzujących się podobnymi cechami zagospodarowania przestrzennego, spójnością przyrodniczą i krajobrazową, zbliżonym charakterem gospodarczym oraz, w ich efekcie, wspólnymi wyzwaniem rozwojowymi. Gmina Siepraw została zaliczona do Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, stanowiącego główne ogniwo rozwoju gospodarczego, kulturalnego i naukowego Małopolski, a jako wspólny mianownik – pomimo dużego zróżnicowania pomiędzy gminami KOM - przyjęto dominację tzw. „miejskiego stylu życia”.

Rola i hierarchia jednostek osadniczych oraz układ głównych elementów infrastruktury społecznej

Gminę Siepraw tworzą cztery wsie (Siepraw, Czechówka, Łyczanka, Zakliczyn). Liczba sołectw jest o dwa większa – z racji swojej rozległości terytorialnej oraz liczby mieszkańców Siepraw podzielony jest na trzy sołectwa.

Nadrzędną rolę w Gminie³ pełni miejscowość Siepraw, będąca lokalnym centrum administracyjnym, gospodarczym, kulturalnym oraz usługowym, przede wszystkim za sprawą siedziby Urzędu Gminy, większości gminnych jednostek organizacyjnych (w tym instytucji kultury), koncentracji drobnych usług, a także wyróżniającą się – jak na skalę gminy wiejskiej – oferty spędzania wolnego czasu (m.in. hala sportowo-widowiskowa, kompleks sportowy „Słoneczny Park”, stacja narciarska Siepraw-Ski). Pod tym ostatnim względem wyróżnia się także Zakliczyn, za sprawą terenów rekreacyjnych sąsiadujących z częścią Jeziora Dobczyckiego. W pozostałych miejscowościach, o dominującej funkcji mieszkalnej, zlokalizowane są niektóre elementy bazy instytucjonalnej lub infrastrukturalnej Gminy – najczęściej są nimi placówki edukacyjne.

Siepraw jest także największą miejscowością Gminy pod względem ludnościowym. Na koniec 2022 r. zamieszkiwały ją 4 952 osoby. Zauważalna jest zwłaszcza dysproporcja pomiędzy Sieprawem a pozostałymi trzema miejscowościami – drugą w kolejności, Zakliczyn, zamieszkiwało nieco ponad 2,3 tys. osób, a zatem o ponad połowę mniej. Stanowi to kolejne potwierdzenie nadrzędnej roli Sieprawia w skali całej jednostki.

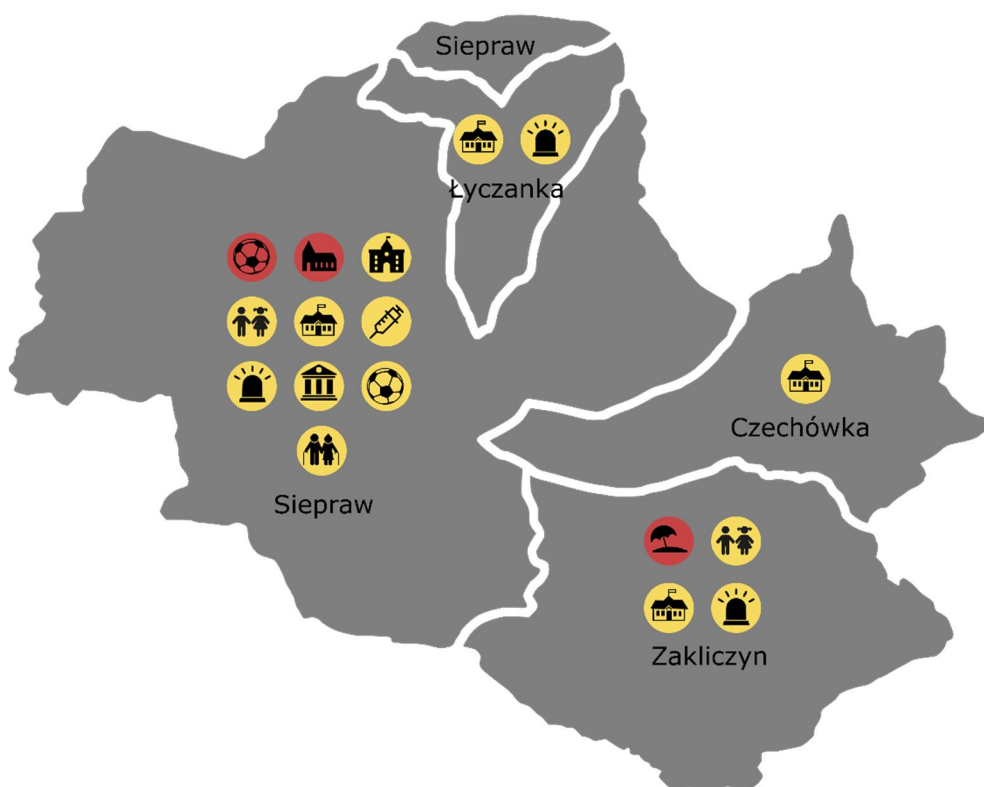
³ Do określenia roli i hierarchii poszczególnych jednostek osadniczych posłużyła w szczególności analiza uwarunkowań historycznych, liczby ludności oraz obecności, rodzaju i rozmieszczenia przestrzennego podstawowych elementów tworzących tę hierarchię – infrastruktury i podmiotów administracji publicznej działających w różnych sferach, zakładów pracy, miejsc generujących ruch turystyczny i rekreacyjny, obszarów koncentracji usług. Uwzględnione zostały przede wszystkim te elementy, których zasięg oddziaływania przekracza najbliższe otoczenie, np. poprzez efekt skali (np. koncentracja kilkunastu punktów usług komercyjnych zamiast jednego) lub ich nietypowość w odniesieniu do przeciętnej gminy o zbliżonym charakterze (np. kompleks rekreacyjno-sportowy zamiast boiska sportowego).

Wśród elementów o znaczeniu ponadlokalnym, występujących w gminie Siepraw, wyróżnia się Sanktuarium bł. Anieli Salawy w Sieprawiu, stanowiące ośrodek pielgrzymkowy odwiedzany zarówno przez pątników indywidualnych, jak i grupy zbiorowe (nierzadko łączące wizytę w Sieprawiu z odwiedzinami w okolicznych miejscach kultu religijnego, jakie stanowią Kraków, Kalwaria Zebrzydowska czy Wadowice).

W perspektywie roku 2030 nie są przewidywane znaczące zmiany w hierarchii poszczególnych miejscowości tworzących opisywaną jednostkę, z nadrzędną funkcją przypadającą Sieprawowi, wynikającą z opisanych wcześniej czynników. Spośród kluczowych inwestycji, planowanych przez samorząd gminny w tym horyzoncie czasowym, a opisanych w dalszej części modelu, żadna nie będzie znacząco zmieniać opisanej hierarchii, a raczej niwelować różnice rozwojowe, wyrównywać dostępność i poziom usług publicznych w skali całej Gminy.

Wpływ na rozwój poszczególnych miejscowości będą miały dynamiki przyrostu liczby mieszkańców i rozwoju budownictwa mieszkaniowego, wynikające z ich zróżnicowanej atrakcyjności osadniczej. W normalnych warunkach przełoży się to na bardziej intensywny rozwój usług publicznych i komercyjnych, jednak bez większego oddziaływania na zmianę roli i hierarchii poszczególnych jednostek. Należy przypuszczać, że proces ten znacząco zdynamizuje oddanie do użytku odcinka drogi ekspresowej S7 oraz linii kolejowej łączącej Kraków z Myślenicami, jednak na obecnym etapie nie sposób określić szczegółów – tym bardziej, że obie inwestycje znajdują się na etapie koncepcyjnym i nie jest znana wiążąca data oddania ich do użytku, przebieg, jak również lokalizacja węzłów drogowych, stacji czy przystanków kolejowych.

Rysunek 13. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów wpływających na hierarchię jednostek osadniczych Gminy Siepraw, w tym głównych elementów infrastruktury społecznej



PODSTAWOWE ELEMENTY HIERARCHII JEDNOSTEK OSADNICZYCH:

	urząd gminy, siedziby innych urzędów administracji publicznej		instytucje oraz infrastruktura kultury
	placówki przedszkolne		infrastruktura sportowa i rekreacyjna
	edukacja - szkoły podstawowe		instytucje bezpieczeństwa i porządku publicznego
	placówki podstawowej opieki zdrowotnej		generatory ruchu turystycznego: zabytki i inne zasoby materialnego dziedzictwa kulturowego, sanktuaria i centra pielgrzymkowe
	instytucje pomocy społecznej, w tym placówki opiekuńcze i wspierające		generatory ruchu turystycznego: atrakcje rozrywkowe i wypoczynkowe (w tym przyrodnicze)

SKALA (ZASIĘG) ODDZIAŁYWANIA:

	lokalne		ponadlokalne
--	---------	--	--------------

Źródło: Opracowanie własne

Obecny i docelowy układ głównych elementów infrastruktury technicznej

a) wodociągi i kanalizacja

Gmina Siepraw nie posiada na swoim obszarze ujęć wody. Wodociąg zaopatrywany jest w wodę kupowaną w MZWik Myślenice, MPWiK Kraków, UMiG Dobczyce oraz UMiG Świątniki Górne. Długość sieci wodociągowej wynosi blisko 110 kilometrów, a poziom zwodociągowania gminy jest bardzo wysoki. Według danych UG Siepraw, najmniejszy odsetek budynków mieszkalnych z dostępem do wodociągu na koniec 2022 r. odnotowano w Czechówce. Wartość 95%, odnotowana w tej miejscowości potwierdza, że niemal każdy budynek w Gminie posiada dostęp do sieci, a obiekty korzystające z przydomowych studni należą do zdecydowanej mniejszości.

Na obszarze Gminy Siepraw wyznaczone są dwie aglomeracje ściekowe – Siepraw (z oczyszczalnią w Sieprawiu i rzeką Sieprawką w roli odbiornika ścieków oczyszczonych) oraz Dobczyce (do której zalicza się Zakliczyn). Poziom skanalizowania Gminy jest zróżnicowany – według danych UG Siepraw dostęp do sieci kanalizacyjnej posiadało nieco ponad 70% ogółu budynków mieszkalnych w Czechówce i Zakliczynie oraz ok. 55% w Sieprawiu i Łyczance. Planuje się w tym zakresie inwestycje w skali całej Gminy, w tym przebudowę sieci w Zakliczynie, z włączeniem jej do oczyszczalni ścieków w Sieprawiu.

b) gospodarka odpadami

Odpady komunalne, zebrane na terenie Gminy Siepraw, transportowane są do miejsc unieszkodliwiania, składowania bądź przeróbki położonych poza terenem jednostki. W Sieprawiu działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Nie są planowane żadne dodatkowe inwestycje gminne ani o znaczeniu ponadlokalnym w tym zakresie.

c) infrastruktura energetyczna

Fragment obszaru Gminy Siepraw równoleżnikowo przecina napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV Skawina – Dobczyce. Linia w większości przebiega nad obszarami niezabudowanymi, głównie użytkowanymi rolniczo oraz zadrzewionymi i zakrzewionymi. Gmina zaopatrywana jest w energię elektryczną za pomocą napowietrznych i podziemnych sieci średniego i niskiego napięcia, zasilanych ze stacji elektroenergetycznych położonych poza jej granicami (GPZ Świątniki, GPZ Myślenice).

Opracowany przez spółkę Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. „Plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2021-2030” nie zakłada prowadzenia prac w obrębie infrastruktury elektroenergetycznej na obszarze Gminy.

d) infrastruktura gazowa

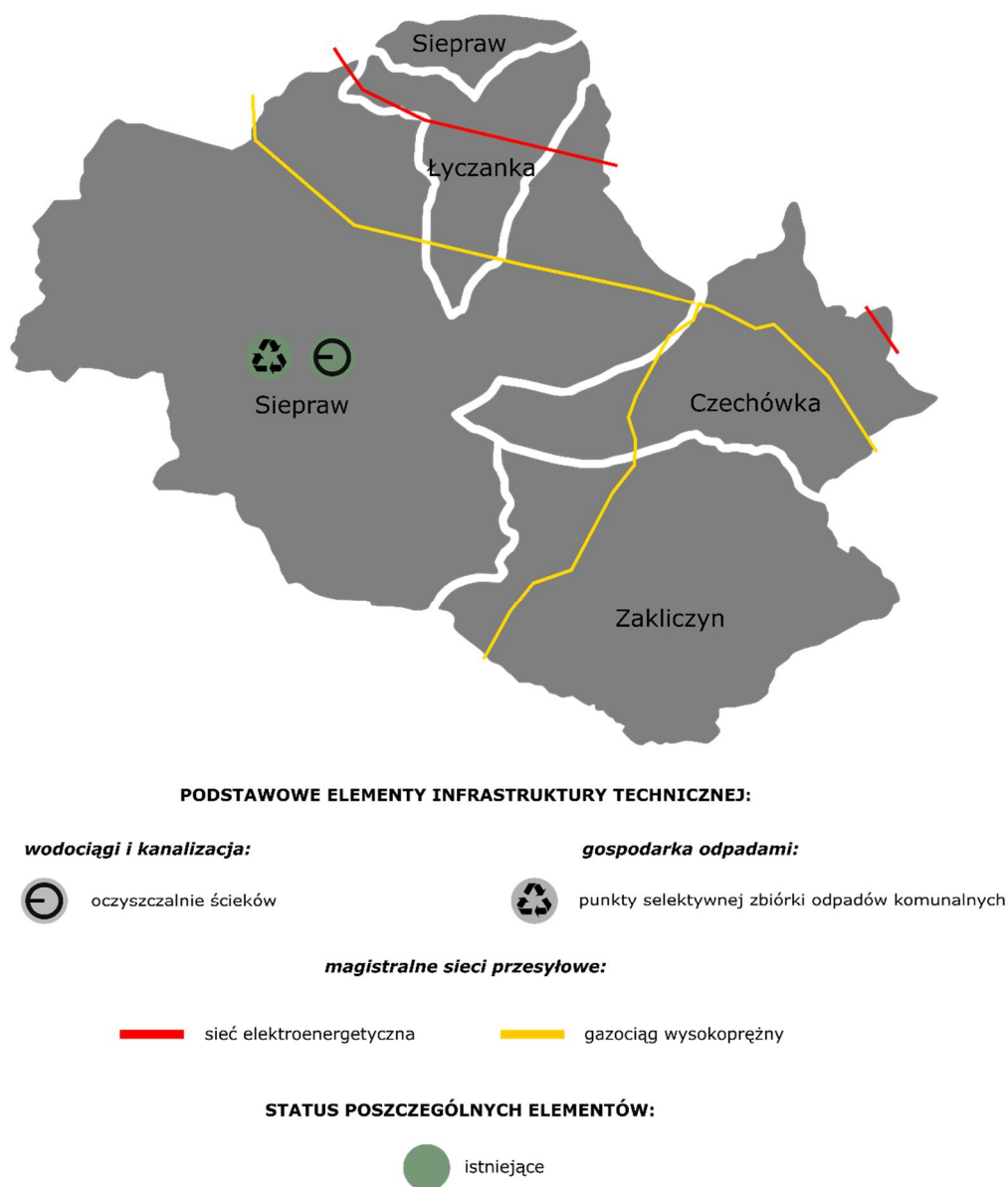
Podstawowe elementy sieci gazowej na terenie gminy Siepraw tworzą dwa gazociągi wysokoprężne:

- DN 500 Łukanowice – Skawina Zelczyna, przecinający gminę z południowego wschodu na północny zachód,
- DN 300 Czechówka – Myślenice, przecinający gminę z północy na południe.

Rozgałęzienie obydwu gazociągów zlokalizowane jest na granicy Gmin Siepraw i Wieliczka (ul. Łąkowa w Czechówce). Paliwo gazowe do poszczególnych odbiorców dostarczane jest za pośrednictwem sieci gazociągów średnioprężnych i niskoprężnych, zasilanych ze stacji redukcyjno-pomiarowych, położonych poza granicami Gminy.

Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Systemu Przesyłowego” na lata 2022-2031 nie zakłada prowadzenia inwestycji w rozbudowę sieci gazowej na terenie jednostki.

Rysunek 14. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury technicznej w gminie Siepraw



Źródło: Opracowanie własne

Obecny i docelowy układ głównych korytarzy oraz sieci transportowych

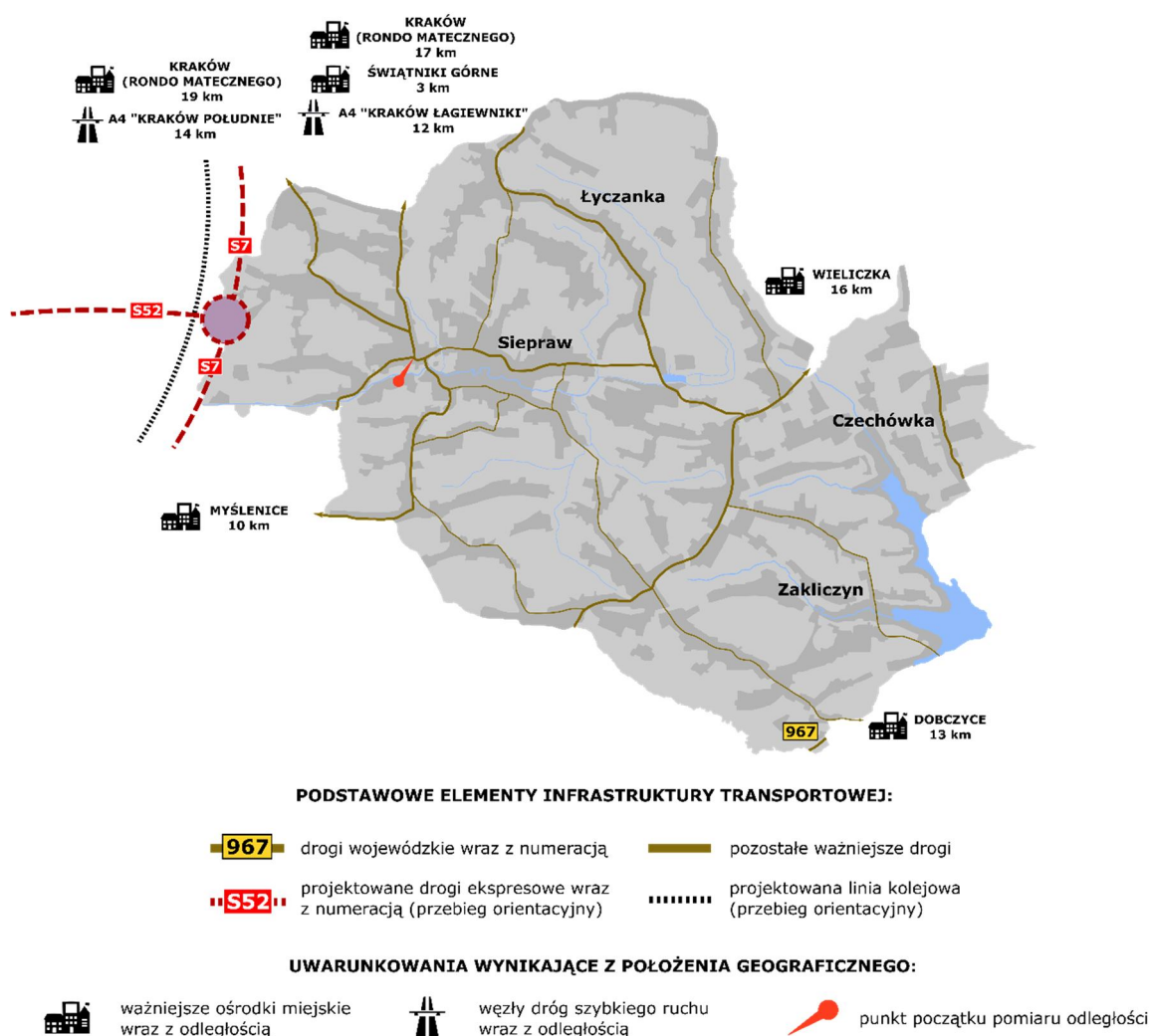
Sieć drogowa Gminy Siepraw niemalże w całości opiera się o drogi kategorii powiatowej oraz gminnej. Południową część jednostki przecina krótki (ok. 200 metrów) fragment drogi wojewódzkiej nr 967. Najbliższa droga kategorii krajowej znajduje się na terenie sąsiednich gmin: Mogilany i Myślenice (DK7). Gmina nie posiada bezpośredniego dostępu do sieci kolejowej.

Uwarunkowania te mogą ulec znaczącej, daleko idącej zmianie, za sprawą dwóch zamierzeń inwestycyjnych, mających na celu rozbudowę infrastruktury komunikacyjnej w tej części Małopolski. Pierwszą z nich jest budowa brakującego odcinka drogi ekspresowej S7, mającego połączyć autostradę A4 z Myślenicami, a przy tym odciążyć wspomniany fragment DK7, znajdujący się na granicy przepustowości. Obecnie Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) zakończyła postępowanie przetargowe, w ramach którego został wyłoniony wykonawca studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego (STEŚ) dla nowej drogi. Spośród wcześniejszych sześciu wariantów,

cztery przecinały obszar gminy Siepraw. Dodatkowo, trzy z nich zakładały na obszarze gminy lokalizację węzła drogowego, wraz z doprowadzeniem DK52 (tzw. Beskidzka Droga Integracyjna). Etap ten został poprzedzony licznymi protestami ze strony mieszkańców oraz samorządów gmin położonych na południe od miasta Krakowa, a o skali problemu społecznego, jaki stanowi przebieg nowego odcinka S7, może świadczyć fakt, że – pomimo zgody GDDKiA na taki krok – ostatecznie nie wypracowano tzw. „wariantu społecznego”, uwzględniającego stanowisko każdej z zainteresowanych jednostek. Obecnie wykonawca STEŚ ma, zgodnie z warunkami rozstrzygniętego przetargu, 6 lat na przedłożenie najbardziej optymalnego przebiegu trasy S7.

Nieco bardziej zaawansowane są prace przy budowie linii kolejowej łączącej Kraków (a ściślej stację Kraków Swoszowice) z Myślenicami. We wrześniu 2023 r. PKP Polskie Linie Kolejowe wybrały wykonawcę dokumentacji projektowej dla tej inwestycji. Po jej opracowaniu poznany zostanie ostateczny przebieg linii – według aktualnych informacji albo przetnie ona zachodnie fragmenty gminy, albo będzie przebiegać tuż za jej zachodnią granicą. Nie są planowane żadne stacje i przystanki leżące na obszarze Gminy Siepraw. Inwestycja ma powstać do roku 2030 lub 2031, jej finansowanie zapewnione jest w ramach rządowego programu „Kolej Plus”.

Rysunek 15. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury transportowej gminy Siepraw



Źródło: Opracowanie własne

Z informacji, jakie dostępne są na moment tworzenia niniejszego opracowania, nie wynika jednoznacznie czy i które z terenów Gminy Siepraw zostaną zajęte pod budowę obydwu inwestycji. Ich zamieszczenie w grafikach w niniejszym dokumencie stanowi jedynie zasygnalizowanie tych zamierzeń inwestycyjnych i podkreślenie ich spodziewanego wpływu na rozwój jednostki.

Rada Gminy Siepraw podjęła w ostatnim czasie dwie uchwały w zakresie planowania transportu zbiorowego oraz rozwiązań komunikacyjnych: Uchwała Nr XLIV/377/23 Rady Gminy Siepraw z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Obszaru Funkcjonalnego Myślenic do roku 2032+ (PZMM OFM) oraz Uchwała Nr L/431/24 Rady Gminy Siepraw z dnia 6 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Planu Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej i jej Obszaru Funkcjonalnego (PZMMK OF). Uchwały te powstały jako wynik współpracy wielu gmin (bądź to w obszarze funkcjonalnym Myślenic, bądź Krakowa i Metropolii Krakowskiej) i specjalistów branżowych oraz były konsultowane społecznie.

Obszary strategiczne PZMM OFM obejmują kwestie związane z rozwojem transportu publicznego, rozbudową infrastruktury pieszej i rowerowej oraz kładą nacisk na działania zarządcze i planistyczne, skutkujące racjonalizacją funkcjonowania transportu publicznego na terenie obszaru funkcjonalnego, obejmującego także Gminę Siepraw. Wśród kluczowych inwestycji transportowych, jakie wymienia PZMM OFM, do gminy Siepraw odnoszą się w szczególności:

- wspomniana budowa linii kolejowej Kraków – Myślenice,
- budowa bądź rozbudowa parkingów P&R (z zastrzeżeniem, że dokładna lokalizacja zostanie wyznaczona przez gminy);
- budowa dróg dla rowerów umożliwiających komunikację wewnątrz całego OF, w szczególności poprzez skomunikowanie poszczególnych jego obszarów z Myślenicami.

Odnosnie zadań inwestycyjnych, odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do Gminy Siepraw w PZMMK OF, wskazywane są, podobnie jak w poprzednim dokumencie, połączenie torem kolejowym Krakowa z Myślenicami oraz rozbudowa parkingów P&R.

Obecny i docelowy system powiązań przyrodniczych

Na obszarze Gminy Siepraw nie występują obszary chronione. Jedynymi formami ochrony przyrody jest 6 pomników przyrody – drzew wyróżniających się swoim wiekiem oraz obwodem. Za najcenniejszy zasób środowiskowy Gminy należy uznać walory krajobrazowe, typowe dla Pogórza Wielickiego – łańcuchy rozległych wzgórz o łagodnych wierzchołkach, ułożonych zwykle w kierunku równoleżnikowym, a także uzyskiwane za ich pośrednictwem otwarcia widokowe. Wzgórza poprzedzielane są licznymi dolinami rzek, potoków i strumieni, często zalesionymi. Znaczenie widokowe, ale również przyrodnicze, posiada także Jezioro Dobczyckie, pełniące rolę rezerwuaru wody pitnej dla Krakowa, do którego gmina posiada bezpośredni dostęp (Zatoka Zakliczyńska). Ponadto Zbiornik jest atrakcyjnym miejscem lęgów i postoju podczas wędrówki dla ptaków, a także innych zwierząt. Na Zbiorniku Dobczyckim i w jego okolicach stwierdzono występowanie ok. 250 gatunków ptaków. Niektóre z nich typowo związane ze środowiskiem wodnym, a niektóre zwabione mozaiką łąk, pól, lasów, zadrzewień i zabudowań ludzkich. Tutaj ptaki można obserwować o każdej porze dnia i roku.

Na terenie Gminy Siepraw położona jest część Zatoki Zakliczyńskiej (Wolnicy). Jest to najbardziej płytka część Zbiornika Dobczyckiego z roślinnością wynurzoną. Jest to miejsce lęgów wielu gatunków ptaków (wodnik, brodziec krwawodzioby, strumieniówka, słowik rdzawy, potrzos, rokitniczka). Przy niskim

poziomie piętrzenia odślawiają się błotniste brzegi atrakcyjne m.in. dla ptaków siewkowych (brodźce, bekasy, biegusy, sieweczki), czapli (siwe, białe) i bocianów (białe, czarne).

Przez teren Gminy nie przebiegają korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym. Znaczenie miejscowe mają natomiast korytarze, których przebieg wyznaczają ciągi terenu niezabudowanego, głównie w dolinach potoków i strumieni oraz na zalesionych wierzchołkach wzniesień.

W zakresie polityki przestrzennej Gminy Siepraw planowane jest racjonalne korzystanie z zasobów środowiska naturalnego, włącznie z aktywną ochroną powietrza, wód i gleb (m.in. poprzez modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej). Szczególnymi działaniami objęte zostaną obszary charakteryzujące się najcenniejszymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Jednocześnie nie przewiduje się wprowadzania nowych form ochrony przyrody na terenie Gminy.

Rysunek 16. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów środowiskowych gminy Siepraw



Źródło: Opracowanie własne

Obecna i docelowa struktura zasobów materialnego dziedzictwa kulturowego

W Rejestrze Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego znajdują się łącznie cztery obiekty (lub ich zespoły) z terenu Gminy – trzy kościoły (Siepraw – 2, Zakliczyn) oraz zespół zabudowań dworskich (Zakliczyn). Dodatkowo, na terenie gminy znajdują się obiekty nieujęte w Rejestrze, posiadające dużą wartość historyczną i kulturową, na czele z licznymi kapliczkami i krzyżami przydrożnymi. Łącznie nie są to obiekty zdolne do wygenerowania znaczącego ruchu turystycznego,

przekładającego się na realne korzyści finansowe dla budżetu lokalnego, ale składają się na wartość zasobu, jakim jest krajobraz kulturowy ziemi sieprawskiej. Wśród zasobów gminy Siepraw, największy ruch turystyczny, związany z turystyką pielgrzymkową, generuje Sanktuarium bł. Anieli Salawy.

Głównym animatorem życia kulturalnego na terenie Gminy Siepraw są podmioty prowadzone przez samorząd gminny – Gminny Ośrodek Kultury i Sportu (GOKiS) oraz Gminna Biblioteka Publiczna (GBP) obie z siedzibą w Sieprawiu.

W perspektywie czasowej do 2030 r. działania Gminy Siepraw w zakresie materialnego dziedzictwa kulturowego będą skupiać się na prowadzeniu bieżących prac konserwatorskich przy obiektach ujętych w rejestrach, m.in. przy zabudowaniach dworskich oraz obiektach sakralnych.

Rysunek 17. Schematyczne rozmieszczenie najważniejszych zasobów kulturowych Gminy Siepraw



OBIEKTY UJĘTE W REJESTRZE ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH:



kościół, kaplice i inne zabytki sakralne wraz z obiektami towarzyszącymi



zespoły dworskie lub pałacowe, wraz z otoczeniem

**OBIEKTY NIEUJĘTE W REJESTRZE ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH
I POZOSTAŁE ISTOTNE ZASOBY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ:**



kościół, kaplice i inne zabytki sakralne wraz z obiektami towarzyszącymi



krzyże i kapliczki przydrożne

INSTYTUCJE I PODMIOTY KULTURY:



domy i ośrodki kultury, wraz z filiami



biblioteki publiczne wraz z filiami

Źródło: Opracowanie własne

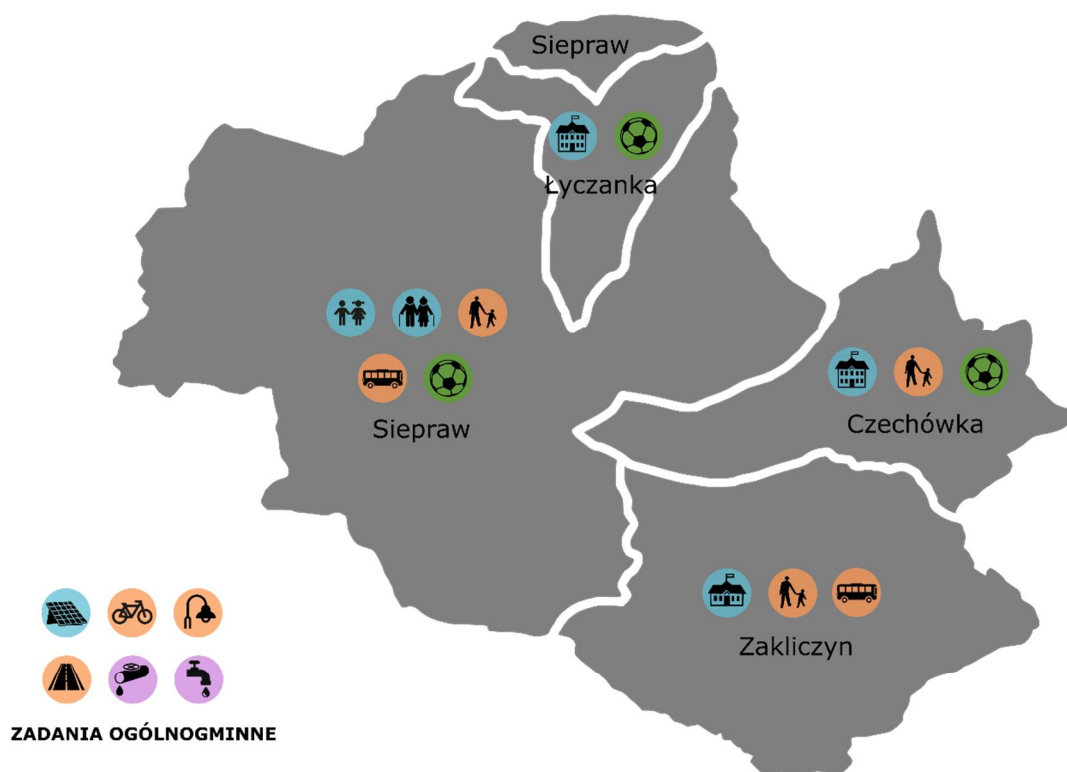
Planowane inwestycje i ich wpływ na strukturę funkcjonalno-przestrzenną

Przewidywane w horyzoncie czasowym powstającej strategii zamierzenia inwestycyjne Gminy Siepraw można pogrupować w następujące zakresy tematyczne:

- a) w zakresie infrastruktury społecznej:
 - budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych: żłobków, przedszkoli i szkół podstawowych,
 - uruchomienie dziennych domów wsparcia dla osób starszych,
 - montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej;
- b) w zakresie infrastruktury technicznej:
 - rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej;
- c) w zakresie infrastruktury transportowej:
 - rozbudowa i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym inwestycje dotyczące terenów inwestycyjnych w gminie,
 - wyposażenie istniejących dróg gminnych i powiatowych w chodniki,
 - budowa dróg dla rowerów i ciągów pieszo-rowerowych,
 - rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego,
 - budowa miejsc przesiadkowych na połączenia komunikacji zbiorowej;
- d) w pozostałych zakresach tematycznych:
 - rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej oraz rekreacyjnej.

Powyższy katalog inwestycji, przewidywany do realizacji przez samorząd Gminy, uzupełniają zamierzenia realizowane bądź planowane przez inne podmioty, w tym organy centralne oraz jednostki samorządu terytorialnego. Inwestycje są rozmieszczone punktowo na obszarze całej Gminy. Ich lokalizacja wynika ze zdiagnozowanych potrzeb społeczności lokalnej oraz dostępności środków finansowych (w tym zewnętrznych), umożliwiających ich realizację.

Rysunek 18. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji przewidzianych do realizacji w Gminie Siepraw przez samorząd gminny do 2030 r.



OBSZARY I KIERUNKI INTERWENCJI:

w zakresie infrastruktury społecznej:

- | | |
|---|--|
|  budowa żłobków |  rozbudowa szkół podstawowych |
|  uruchomienie dziennych domów wsparcia dla osób starszych |  budowa przedszkoli |
|  montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej | |

w zakresie infrastruktury technicznej:

- | | |
|---|---|
|  modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej |  modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej |
|---|---|

w zakresie infrastruktury transportowej

- | | |
|---|---|
|  budowa i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą |  budowa miejsc przesiadkowych na pojazdy komunikacji zbiorowej |
|  budowa dróg dla rowerów |  wyposażenie istniejących dróg w chodniki |
|  rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego | |

w pozostałym zakresie (w tym turystyki, sportu i rekreacji):

- | |
|---|
|  budowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej |
|---|

Źródło: Opracowanie własne

Obecna i docelowa struktura sieci osadniczej

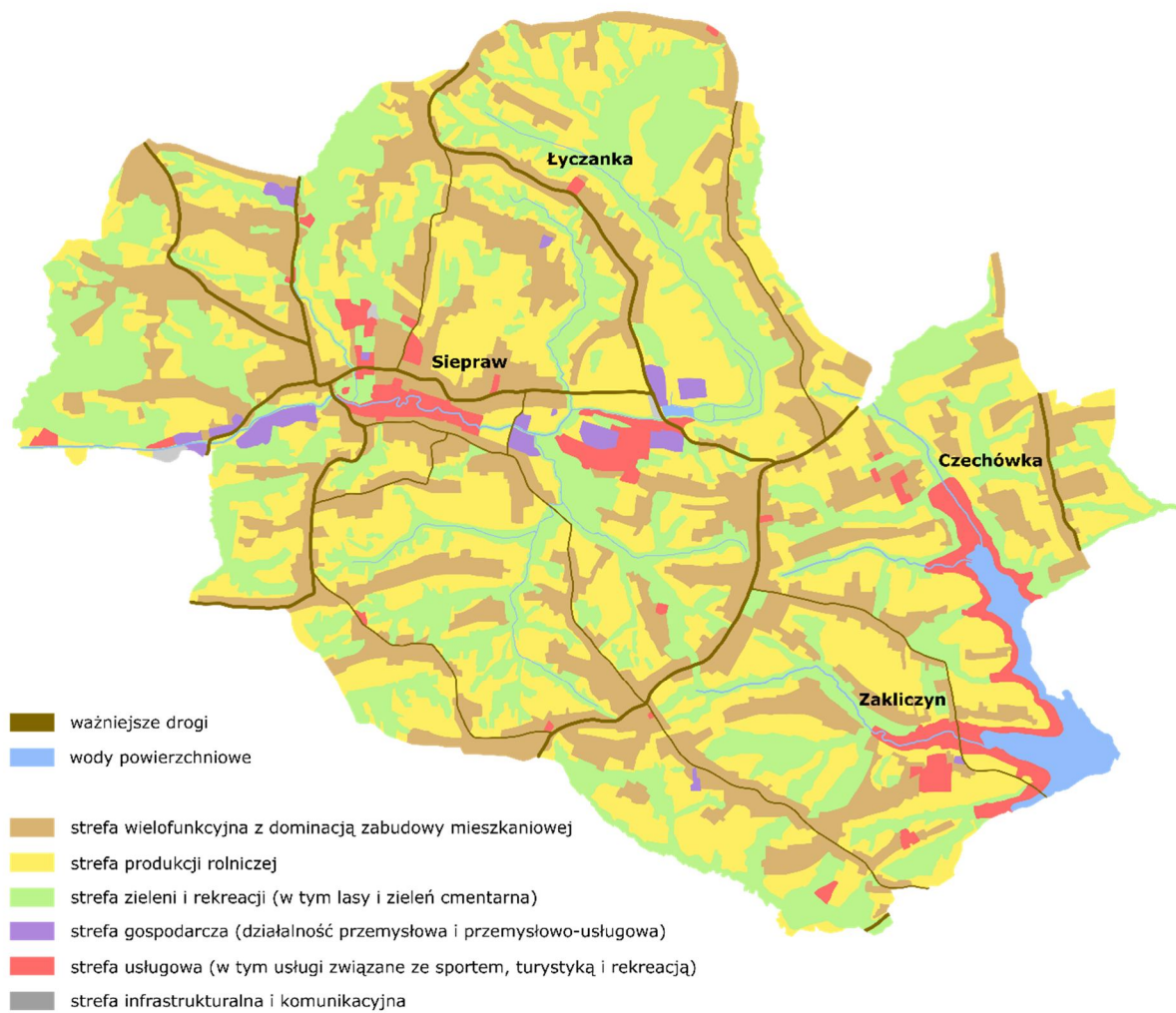
Każda miejscowość w gminie ma charakter wielodrożnicy, o silnie rozproszonej zabudowie mieszkalnej, a przy tym bez wyraźnie wykształconych wiejskich centrów usługowych. W pewnym stopniu rolę taką można przypisać do rejonu koncentracji usług publicznych oraz komercyjnych w Sieprawiu, w pobliżu skrzyżowania ulic Jana Pawła II i księdza Przytockiego, gdzie zlokalizowane są m.in. przedszkole samorządowe, szkoła podstawowa, Gminny Ośrodek Kultury oraz kilka większych sklepów spożywczo-przemysłowych.

Zespół zabudowy każdej wsi gminy Siepraw stanowi mieszaną budynków mieszkalnych jednorodzinnych, obiektów produkcyjnych i/lub usługowych oraz zagród wiejskich, przy czym pierwsze z wymienionych stanowią formę dominującą, ostatnie natomiast znajdują się w zaniku, równoległe z procesem porzucania upraw roli na własne potrzeby. W strukturze zabudowy mieszkalnej gminy Siepraw dominują obiekty murowane, powstałe w okresie Polski Ludowej i w kilkanaście lat po zmianie ustroju (w tym charakterystyczne dla ówczesnego budownictwa mieszkaniowego „kostki”) oraz nowoczesna zabudowa jednorodzinna, nierzadko o charakterze rezydencjalnym, głównie w formie domów parterowych z poddaszem użytkowym, lokalizowana na niewielkich działkach o dość regularnych kształtach. Zanika tradycyjna zabudowa drewniana, z najstarszymi przykładami pochodzącymi z I ćwierci XX wieku. Obiekty usługowe i przemysłowe zlokalizowane są najczęściej wśród zabudowy mieszkalnej (w przypadku drobnej przedsiębiorczości zdarzają się przypadki łączenia obu funkcji w obrębie jednego obiektu). Można jednocześnie wskazać dwa miejsca o wyraźnej koncentracji działalności produkcyjnej i usługowej – bezpośrednie sąsiedztwo budynku Urzędu Gminy w Sieprawiu (m.in. zakład przetwórstwa drzewnego, punkty handlowo-usługowe) oraz rejon ulic Lipowej i Przemysłowej w Sieprawiu, tuż obok granicy Gminy, gdzie swoją lokalizację posiada kilka zakładów produkcyjnych branży narzędziowej oraz wykończeniowej.

Najczęstsze zmiany, jakie na przestrzeni ostatniej dekady zaszły w układach przestrzennych każdej miejscowości, wiązały się ze wzrostem liczby budynków mieszkalnych. Brak jest miejsc o zwiększonej koncentracji takiej zabudowy, zwykle lokalizowana była wśród już istniejącej zabudowy (uzupełnianie bądź kontynuacja istniejących ciągów), bądź na jej miejscu (zastępowanie tradycyjnej zabudowy wiejskiej nowymi obiektami). Uwarunkowania terenowe, na czele z ukształtowaniem terenu, ryzykiem osuwiskowym oraz relatywnie wysoką dostępnością działek budowlanych sprawiają, że zabudowa mieszkaniowa koncentruje się głównie przy już istniejących ciągach komunikacyjnych. Jednocześnie ich układ oraz rozległość sprzyjają jej rozproszeniu, co bezpośrednio oddziałuje na koszty rozbudowy i późniejszego utrzymania infrastruktury sieciowej oraz transportowej.

Docelowa struktura przestrzenna Gminy Siepraw będzie stanowić kontynuację dotychczasowych procesów zagospodarowania i wykorzystania terenu.

Rysunek 19. Schematyczne przedstawienie docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Siepraw



Źródło: Opracowanie własne

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Przedstawione w poniższej tabeli ustalenia i rekomendacje wynikają z uwarunkowań wskazanych we wcześniejszym fragmencie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, pośrednio z wniosków płynących z poszczególnych etapów pracy nad strategią rozwoju, a także z działań, które wskazano jako kluczowe dla rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku. Prezentowana lista nie jest pełnym, wyczerpującym katalogiem uwarunkowań polityki przestrzennej jednostki, należy traktować ją jako ich syntezę, wskazującą na ogólne kierunki kształtowania struktury przestrzennej jednostki w strategicznym horyzoncie czasowym.

Tabela 7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
1.	Ochrona środowiska naturalnego i jego zasobów	Ukierunkowanie działań w zakresie rozwoju przestrzennego Gminy na ochronę zasobów środowiska przyrodniczego (w szczególności powietrza, wód, gleb oraz terenów najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo), tj. racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałanie zanieczyszczeniom oraz przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego. Zakres działań ochronnych poszerzony w odniesieniu do obiektów chronionych, korytarzy ekologicznych, bezpośredniego otoczenia Jeziora Dobczyckiego z uwagi na pełnioną przezeń funkcję rezerwuaru wody pitnej oraz miejsc o szczególnych walorach krajobrazowych (np. atrakcyjne otwarcia widokowe). Podstawę stanowią przepisy oraz wytyczne europejskie i krajowe, na czele z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Wśród najważniejszych zasad ochrony środowiska wymienić należy: zasadę prewencji wraz z zasadą przezorności, zasadę zanieczyszczający płaci, zasadę kompleksowości ochrony oraz zasada uspołecznienia procesu decyzyjnego w dziedzinie ochrony środowiska.
2.	Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej	Działania nakierunkowane przede wszystkim na: • objęcie stałą ochroną obiektów i zespołów zabytkowych, ujętych w rejestrze oraz gminnej ewidencji, • racjonalne wykorzystywanie obiektów oraz przestrzeni zabytkowych i włączanie ich w obieg społeczny, gospodarczy czy turystyczny tam, gdzie jest to możliwe, • zachowanie naturalnego otoczenia obiektów i zespołów zabytkowych, w tym zieleni towarzyszącej i osi widokowych, • regulację na poziomie przepisów szczegółowych (mpzp) nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu obiektów i terenów chronionych, z założeniem, że wszelkie działania nie będą naruszać odrębnych przepisów dotyczących ochrony zabytków, a w razie potrzeby stanowisko właściwych organów ochrony zabytków zostanie uzyskane i uwzględnione, • regulację na poziomie przepisów szczegółowych (mpzp) kwestii związanych z formą architektoniczną i użytymi materiałami do budowy nowych obiektów kubaturowych, z dążeniem do nawiązania do tradycyjnych form zabudowy. Podstawę stanowią przepisy oraz wytyczne europejskie i krajowe, na czele z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

3	Struktura zagospodarowania terenów, w tym w zakresie potrzeb budownictwa mieszkaniowego	Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, obliczone zgodnie z wytycznymi, zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów wynosi 2022 osób. Struktura zagospodarowania terenów określona zostanie w gminnych aktach planowania przestrzennego (plan ogólny, mpzp), przy uwzględnieniu następujących zasad nadrzędnych: • W strefach wielofunkcyjnych o przewadze zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się zabudowę jednorodzinną, zagrodową, mieszkaniowo-usługową oraz usługową (usługi publiczne i komercyjne); charakter zabudowy oraz warunki i zasady prowadzenia działalności usługowej muszą być dostosowane m.in. do specyfiki miejsca oraz najbliższego otoczenia; • Strefy gospodarcze przeznaczone są do prowadzenia działalności przemysłowej oraz przemysłowo-usługowej, jak również do lokalizowania obiektów służących tej działalności; konieczność zachowania naczelnej zasady braku uciążliwości dla środowiska i otoczenia; • Strefy usługowe obejmują tereny przeznaczone pod działalność usługową o charakterze publicznym i/lub komercyjnym, także dla obiektów, urządzeń i infrastruktury służących uprawianiu sportu i rekreacji oraz pod obsługę ruchu turystycznego; na terenach z przeznaczeniem usługowym dopuszczalne jest stosowanie zespołów zieleni urządzonej; szczególnym uwarunkowaniem w zakresie zagospodarowania, określonym w gminnych aktach planowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych, podlega bezpośrednie otoczenie Jeziora Dobczyckiego; • Strefa infrastrukturalna i komunikacyjna przeznaczona jest do lokalizacji infrastruktury obsługi ruchu komunikacyjnego (m.in. drogi, parkingi, centra przesiadkowe) oraz dla urządzeń i obiektów gospodarki komunalnej.
	Kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	• Kluczowym kierunkiem działań na terenach lasów, zadrzewień i zalesień jest prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, z uwzględnieniem działań zmierzających do ochrony przyrody oraz zasobów wodnych; dopuszcza się wykorzystanie turystyczne i/lub rekreacyjne tej przestrzeni; • Utrzymanie terenów gospodarki rolnej w dotychczasowym użytkowaniu, z ograniczeniami dla powstawania nowej zabudowy; grunty o niskiej przydatności rolniczej (głównie ze względu na klasy bonitacyjne i/lub ukształtowanie terenu) przeznaczone są do zalesienia; dopuszcza się wykorzystanie turystyczne tej przestrzeni.
4.	Lokalizacja obiektów handlu wielkopowierzchniowego	Brak możliwości lokalizowania na terenie gminy obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej przekraczającej 2500 m ² .
5.	Lokalizacja kluczowych inwestycji celu publicznego	Lokalizacja na podstawie planu ogólnego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W przypadku inwestycji wykraczających poza obszar gminy, decyzja w porozumieniu z zainteresowanymi wójtami, burmistrzami albo prezydentami miast. Podstawę stanowią przepisy oraz wytyczne europejskie i krajowe, na czele z Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
6.	Rozwój systemów komunikacji, infrastruktury	• Rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury społecznej nakierowana na zapewnienie dostępu (w szczególności na obszarach o występujących deficytach) do podstawowych usług publicznych oraz na

	społecznej i technicznej	dostosowanie oferty w tym zakresie do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i społecznych, współpraca w tym zakresie z podmiotami zewnętrznymi (w tym pozarządowymi) w granicach wyznaczanych przez przepisy prawa; • Prowadzenie rozwoju sieci transportowej (drogowej i pomocniczej) równoległe z rozwojem przestrzennym, z wyposażaniem obszarów zabudowywanych w odpowiednią obsługę komunikacyjną oraz likwidację deficytów w miejscach tego wymagających (przede wszystkim w zakresie rozbudowy chodników, dróg dla rowerów oraz ciągów pieszo-rowerowych); • Działania zmierzające do dostosowania lokalnych układów drogowych do spodziewanych zmian w strukturze ruchu drogowego w związku z planowanymi inwestycjami drogowymi (drogi ekspresowe S7, S52 i ich skrzyżowanie – węzeł) i inwestycją kolejową (linia Kraków – Myślenice), po ustaleniu ostatecznych wariantów ich przebiegu; • Podejmowanie działań w kierunku poprawy systemu zaopatrzenia w wodę (utrzymanie i rozbudowa poszczególnych elementów sieci) oraz uporządkowania systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, z priorytetem przekierowania odbieranych ścieków w południowo-wschodniej części gminy do oczyszczalni w Sieprawiu, skanalizowania obszarów zwartej zabudowy oraz stosowania rozwiązań alternatywnych (przydomowe oczyszczalnie, zbiorniki bezodpływowe) na pozostałych obszarach; • Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i retencji, ograniczenie nadmiernego zagęszczenia powierzchni nieprzepuszczalnych na terenie gminy tam, gdzie to możliwe.
7.	Lokalizacja urządzeń produkcji energii o mocy zainstalowanej powyżej 500 kW	Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW w lokalizacjach wskazanych w planie ogólnym oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem spełnienia dodatkowych wytycznych, wskazywanych w dokumentach.
8.	Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	Wyklucza się lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, jak również produkcji i obrotu substancji trujących oraz lokalizacji zakładów, w których znajdują się substancje niebezpieczne w ilości decydującej o zaliczeniu zakładu do obiektów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.
10.	Zagospodarowanie przestrzenne obszarów zdegradowanych, obszarów rewitalizacji oraz obszarów wymagających przekształceń	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Siepraw obowiązuje zgodnie z uchwałą nr XVIII/170/16 Rada Gminy Siepraw z dnia 26 października 2016 r. Trzy podobszary rewitalizacji: Siepraw Centrum, Siepraw Północ oraz Zakliczyn Zachód. Działania rewitalizacyjne prowadzono zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji do roku 2023”, przyjętym uchwałą nr XXIV/222/17 Rada Gminy Siepraw z dnia 27 kwietnia 2017 r. Ewentualna kontynuacja po przeprowadzeniu oceny i zdiagnozowaniu ewentualnych aktualnych potrzeb w tym zakresie.

Źródło: Opracowanie własne

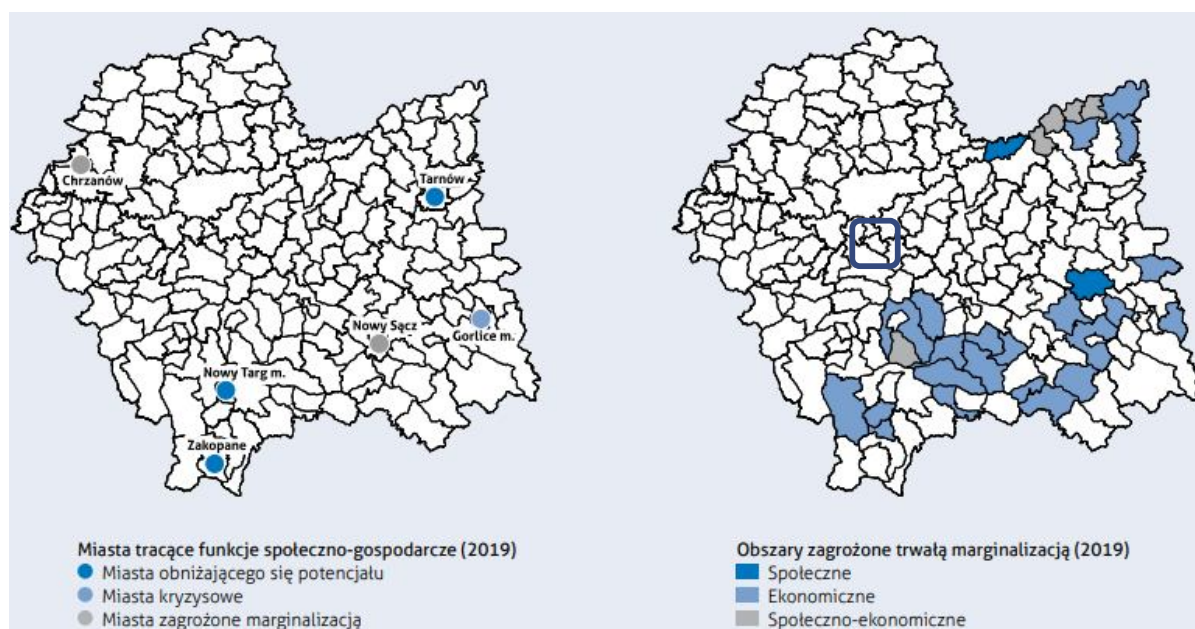
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Samorząd województwa małopolskiego wskazał w swojej strategii, poza OSI określonymi na szczeblu krajowym (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją), dodatkowy katalog OSI regionalnych. Ostatecznie w województwie małopolskim wyodrębniono **6 typów obszarów (w rozumieniu zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030)**: 3 typy obszarów problemowych (kategoria ta obejmuje zarówno OSI krajowe, jak i OSI regionalne), 2 typy obszarów o wyjątkowym potencjale oraz 1 typ obszarów wzrostu. Wśród nich należy wymienić:

- **Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze**

6 miast wskazanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: **Tarnów, Nowy Sącz, Gorlice, Nowy Targ, Zakopane, Chrzanów**. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Samorząd wojewódzki zdecydował m.in. o specjalnych preferencjach i premiujących kryteriach wyboru projektów, które szczegółowo określa program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości.

Rysunek 20. Krajowe obszary strategicznej interwencji

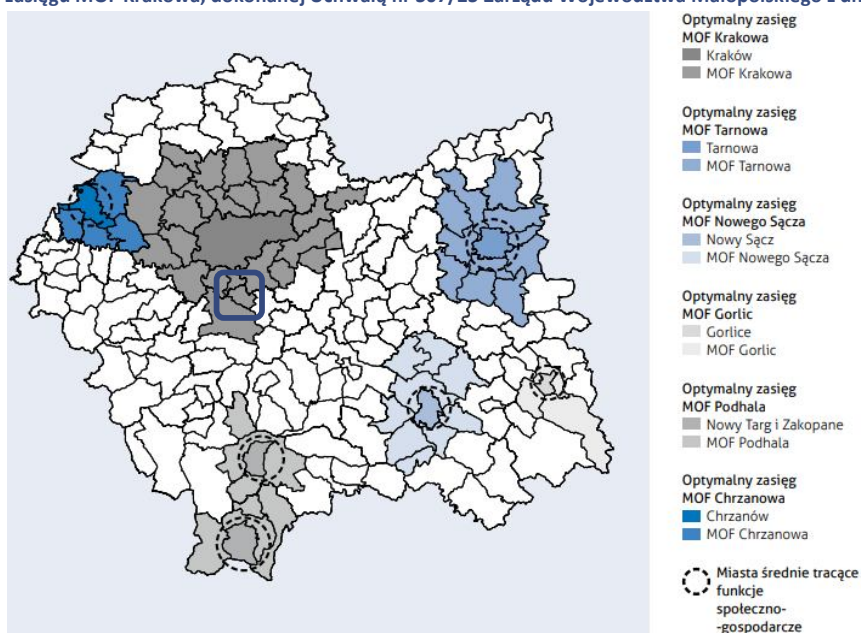


Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

• Miejskie obszary funkcjonalne (MOF)

Za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych, uznano miasta i obszary funkcjonalne wokół nich. W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” wskazano proponowane optymalne zasięgi miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) w regionie: **MOF Krakowa, MOF Tarnowa, MOF Nowego Sącza, MOF Gorlic, MOF Podhala**. W lutym 2023 r., zgodnie z Uchwałą nr 307/23 Zarządu Województwa Małopolskiego⁴, dokonano zmiany zasięgu terytorialnego MOF Krakowa wskazanego w strategii regionalnej w ten sposób, że finalnie obejmuje on swoim zasięgiem obszar Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Krakowa (miasto Kraków i gminy: Biskupice, Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątniki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki). Dla pozostałych gmin znajdujących się w bezpośrednim oddziaływaniu miasta Krakowa, które pierwotnie znajdowały się we wskazanym w strategii MOF Krakowa, a które nie weszły w skład zmienianego wspomnianą uchwałą MOF Krakowa, utworzono **Inny Instrument Terytorialny „Otulina Podkrakowska” (IIT OPK), który obejmuje Gminę Siepraw** i 9 innych (Krzeszowice, Jerzmanowice-Przeginia, Sułoszowa, Skąta, Iwanowice, Słomniki, Koniusza, Kłaj, Myślenice). Powołały one do życia stowarzyszenie o tej samej nazwie. Województwo będzie wspierać współpracujące gminy. Realizacja instrumentu ZIT i IIT OPK będzie odbywać się na analogicznych zasadach. Stowarzyszenie IIT „Otulina Podkrakowska” będzie traktowane w sposób właściwy dla ZIT, co znajduje uzasadnienie w pierwotnym założeniu samorządu województwa, zgodnie z którym gminy IIT „Otulina Podkrakowska” miały stanowić część MOF Krakowa i miały być objęte jednolitym wsparciem. Zmieniony uchwałą zasięg terytorialny MOF Krakowa zostanie uwzględniony w najbliższej aktualizacji strategii województwa.

Rysunek 21. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF (rysunek nie uwzględnia zmiany zasięgu MOF Krakowa, dokonanej Uchwałą nr 307/23 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 28 lutego 2023 r.)



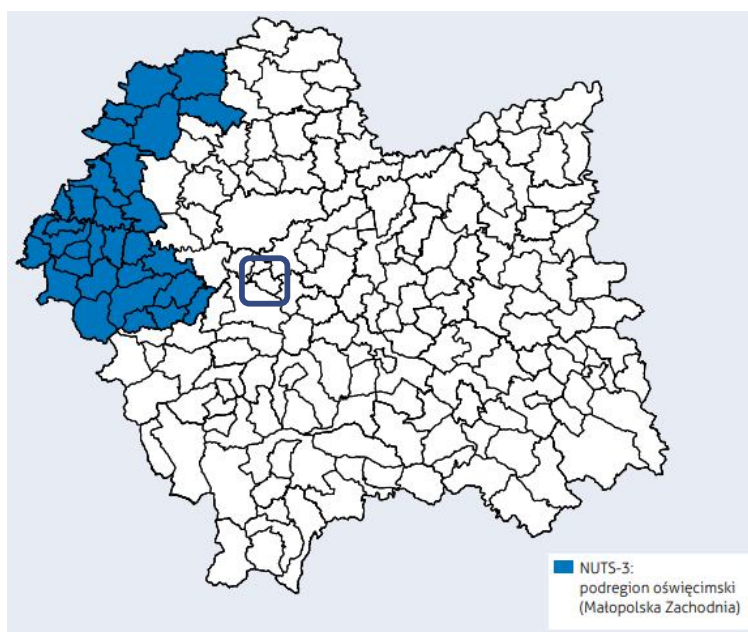
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

⁴ <https://bip.malopolska.pl/umwm,a,2246569,uchwala-nr-30723-zarzadu-wojewodztwa-malopolskiego-z-dnia-28-lutego-2023-roku-w-sprawie-zmiany-zasie.html>

- **Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia**

OSI wyznaczone w związku z wyzwaniami procesu transformacji gospodarki w kierunku uzyskania neutralności klimatycznej. Transformacja będzie wymagać dedykowanych interwencji i wsparcia na rzecz tych obszarów, które będą najsilniej dotknięte jej skutkami. W Małopolsce takim obszarem są tereny w najbardziej zurbanizowanej zachodniej części województwa – **4 powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski i wadowicki (nie obejmują one Gminy Siepraw)**, gdzie gospodarka oparta jest w znacznej mierze na dużych zakładach, w tym związanych z działalnością górniczą. Obszar Małopolski Zachodniej uwzględniony jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund).

Rysunek 22. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia

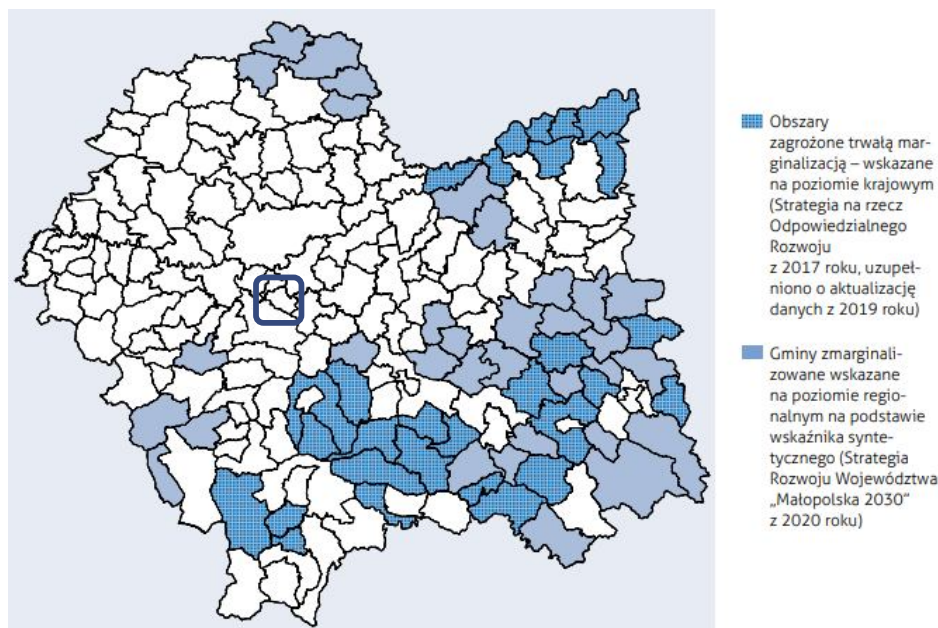


Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

- **Gminy zmarginalizowane**

Gminy dotknięte problemami i barierami rozwojowymi zostały wyznaczone na podstawie wskaźnika syntetycznego, złożonego z wybranych mierników przedstawiających zagadnienia społeczne, ekonomiczne i środowiskowe. Ostatecznie, jako obszary zmarginalizowane w Małopolsce wskazano **gminy, zlokalizowane głównie w południowej i wschodniej części regionu oraz częściowo na północy województwa (nie dotyczy to Gminy Siepraw)**. Do tych jednostek zostanie skierowane szczególne wsparcie w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

Rysunek 23. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce

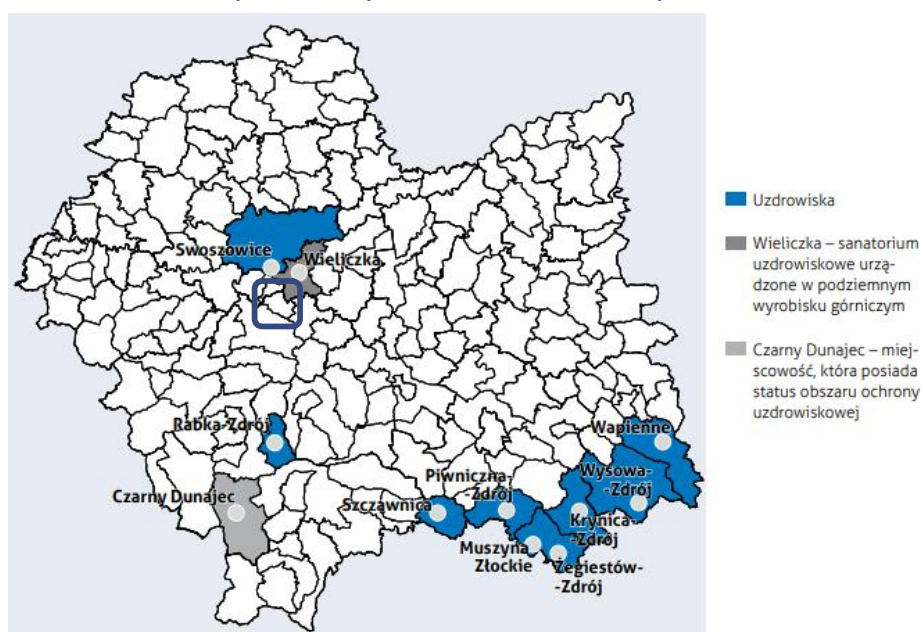


Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

• Miejscowości uzdrowiskowe

Z uwagi na specyfikę województwa, za regionalne OSI uznano **miejscowości uzdrowiskowe**. Są to obszary o szczególnych walorach: przyrodniczych, krajobrazowych, klimatycznych, rekreacyjnych, turystycznych, zdrowotnych, o uznanej marce, tradycjach i bogatej historii, manifestującej się często w zabytkowej architekturze. Miejscowości te zlokalizowane są głównie na obszarach górskich, które są obszarami o utrudnionym dostępie komunikacyjnym i ograniczonych możliwościach rozwoju przemysłu. Z uwagi na istotne znaczenie rozwoju branży uzdrowiskowej oraz dużą koncentrację jednostek tego typu w Małopolsce, samorząd regionalny w kolejnych latach utrzyma wsparcie dla obecnych, jak i przyszłych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej. **Do tej grupy nie zalicza się Gmina Siepraw.**

Rysunek 24. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce

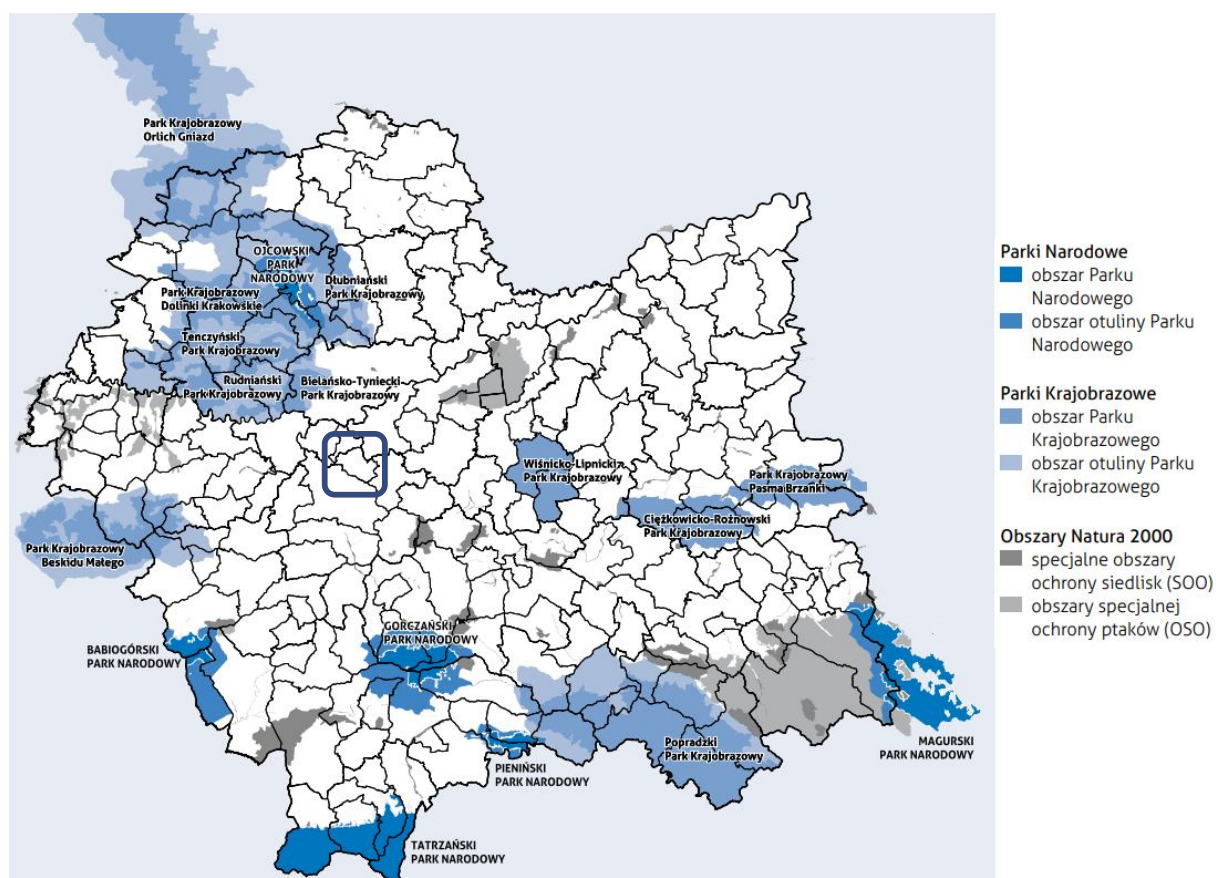


Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

- **Obszary prawnie chronione**

Specjalnym wsparciem zostaną objęte ponadto obszary **prawnie chronione, np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000**. Są to obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, co powoduje konieczność objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem z poziomu regionu. Jednocześnie ich obecność na danym obszarze wprowadza pewne ograniczenia związane z użytkowaniem terenów i realizacją inwestycji. Stąd wsparcie dla terenów chronionych będzie związane nie tylko z kwestiami ochrony środowiska, ale interwencja z poziomu województwa będzie również formą rekompensaty dla gmin, które dotyczą bariery wywoływane przez obostrzenia środowiskowe. Ponadto samorząd regionalny będzie wyróżniać **gminy, które wykazują się aktywnością w zakresie działań środowiskowych**. Będą one mogły uzyskać **preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu województwa oraz w ramach konkursów wspieranych z FEM 2021-2027**. Na terenie Gminy Siepraw nie występują obszary chronione.

Rysunek 25. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce



Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY SIEPRAW DO 2030 ROKU Z CELAMI I KIERUNKAMI ROZWOJU ZAWARTYMI W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ORAZ W INNYCH DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

1. **Rozporządzeniem ogólnym**⁵, które ustanawia wspólne przepisy dotyczące funduszy europejskich. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się we wszystkie określone w tym dokumencie cele:
 - Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza (głównie w zakresie następujących celów operacyjnych niniejszej strategii: 1.1. Poprawa klimatu dla biznesu oraz wsparcie i promocja rzemiosła oraz przedsiębiorczości lokalnej, 1.2. Rozwój zrównoważonej turystyki, bazującej na lokalnych walorach i infrastrukturze, jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej);
 - Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa (głównie w zakresie następujących celów operacyjnych strategii: 2.1. Eliminacja zanieczyszczeń oraz poprawa odporności gminy na skutki zmian klimatu, 2.2. Wdrożenie skutecznej, zintegrowanej polityki środowiskowej i przestrzennej, 2.3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz rozwój bezpiecznych i zróżnicowanych opcji transportowych.);
 - Lepiej połączona Europa – mobilność i regionalne połączenia teleinformatyczne (głównie w zakresie wspomnianego celu operacyjnego 2.3.);
 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (głównie w zakresie następujących celów operacyjnych strategii: 3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i jej mieszkańców, 3.2. Rozwój oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku oraz wieloaspektowa aktywizacja mieszkańców, 3.3. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców, a także wspomnianego już wcześniej celu operacyjnego 1.1.);
 - Europa bliżej obywateli – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych (zgodność zachodzi we wszystkich aspektach, a najbardziej widoczna jest poprzez cel operacyjny 3.4. Doskonalenie administracji i zarządzania oraz rozwój procesów współpracy na poziomie lokalnym i ponadlokalnym);
2. **Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będącą obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej, który wdraża nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się we wszystkie określone w tym dokumencie cele szczegółowe:

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych niniejszej strategii: 1.1. i 1.2.);
 - Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (dotyczy to wszystkich celów operacyjnych niniejszej strategii);
 - Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (dotyczy to głównie celu operacyjnego 3.4, określonego w niniejszej strategii);
- 3. Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030**, gdzie odzwierciedlenie znajdują postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się w następujące określone w tym dokumencie cele:
- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, w tym cele:
 - 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych (dotyczy to głównie celu operacyjnego 2.2. niniejszej strategii);
 - 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów (dotyczy to wszystkich celów operacyjnych określonych w niniejszej strategii);
 - Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, w tym cele:
 - 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych niniejszej strategii: 1.1., 3.1., 3.2., 3.3. i 3.4.)
 - 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych: 1.1. i 1.2.);
 - 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach (także dotyczy to celów: 1.1. i 1.2.);
 - Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie, w tym cele:
 - 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem (dotyczy to głównie wspomnianego już celu operacyjnego 3.4. niniejszej strategii);
 - 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym (także dotyczy to celu operacyjnego 3.4.);
 - 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych niniejszej strategii: 3.2., 3.3., 3.4.);
 - 4. **Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030**, która stanowi rozwinięcie zagadnień nakreślonych w ramach jednego z tzw. obszarów wpływających na osiągnięcie celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jakim jest „Kapitał ludzki i społeczny”. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się w określone w tym dokumencie cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne (dotyczy to głównie wspomnianego już celu operacyjnego 3.4. niniejszej strategii);
 - Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich (dotyczy to głównie celu operacyjnego 3.2. niniejszej strategii);
5. **Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, stanowiącą odpowiedź na wyzwania w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej (kwestie zatrudnienia i polityki społecznej, zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych, edukacyjne i szeroko rozumianej ochrony zdrowia). Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się we wszystkie określone w tym dokumencie cele:
- Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych: 1.1., 3.1., 3.4. niniejszej strategii);
 - Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej (głównie w zakresie wspomnianego celu operacyjnego 3.3.);
 - Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy (dotyczy to przede wszystkim celu operacyjnego 1.1.);
 - Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne (dotyczy to głównie celu 3.3.);
6. **Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku**, której celem jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu wiąże się z wdrażaniem sześciu kierunków interwencji właściwych dla każdej z gałęzi transportu. m.in. budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej, poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności, poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu, ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw realizuje te założenia, głównie poprzez wspomniany już wcześniej cel operacyjny 2.3.;
7. **Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030**, której celem głównym jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Będzie się to odbywało przez działania w ramach 3 celów szczegółowych, które dotyczą zwiększenia opłacalności produkcji rolnej, poprawy jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska na obszarach wiejskich, rozwoju przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw realizuje wszystkie te założenia;
8. **Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**, której rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Realizowane to będzie poprzez szczegółowe cele środowiskowe, które dotyczą poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Towarzysza im cele

horyzontalne, dotyczące edukacji ekologicznej oraz sprawności administracji i poprawy efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw realizuje te założenia, głównie poprzez wspomniane już wcześniej cele operacyjne: 2.1. i 2.2. oraz 3.3. (gdzie przewidziano m.in. działania w zakresie przeciwdziałanie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz innym zagrożeniom oraz minimalizowanie ich skutków);

9. Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności, która jest kompleksowym programem ukierunkowanym na wsparcie odbudowy potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii COVID-19, wzmocnienie konkurencyjności i podniesienie poziomu życia społeczeństwa. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się we wszystkie cele określone w tym dokumencie:

- Cel w ramach komponentu A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”: Zapewnienie odporności gospodarki na kryzysy, wzrostu produktywności oraz tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy (głównie w zakresie celu operacyjnego 1.1.);
- Cel w ramach komponentu B „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”: Ograniczenie negatywnego oddziaływania gospodarki na środowisko przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności i bezpieczeństwa energetycznego oraz ekologicznego kraju (głównie w zakresie celów operacyjnych: 2.1., 2.2.);
- Cel w ramach komponentu C „Transformacja cyfrowa”: Wzmocnienie przemian cyfrowych w sektorze publicznym, społeczeństwie i gospodarce (zgodność dotyczy w szczególności celów operacyjnych: 1.1., 3.4.);
- Cel w ramach komponentu D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”: Sprawne funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz poprawa efektywności, dostępności oraz jakości świadczeń zdrowotnych (głównie w zakresie celu operacyjnego 3.3.);
- Cel w ramach komponentu E „Zielona, inteligentna mobilność”: Rozwój zrównoważonego, bezpiecznego i odpornego systemu transportowego zapewniającego odpowiednią obsługę potrzeb gospodarki i społeczeństwa (głównie w zakresie celu operacyjnego 2.3.);
- Cel w ramach komponentu F „Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności”: Poprawa klimatu inwestycyjnego i stworzenie warunków dla skutecznej realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (głównie w zakresie celu operacyjnego 3.4.);

10. Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, która kładzie nacisk na zrównoważony rozwój Małopolski w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym, stawiając w centrum polityki regionalnej rodzinę. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się we wszystkie cele określone w tym dokumencie:

- Cel szczegółowy 1. Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1: Małopolskie rodziny (głównie w zakresie celów operacyjnych: 3.1., 3.3. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Opieka zdrowotna (cel 3.3.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bezpieczeństwo (podobnie dotyczy to celu operacyjnego 3.3.);

- Główny kierunek polityki rozwoju 4: Sport i rekreacja (głównie w zakresie celu operacyjnego 3.2. określonego w niniejszej strategii);
- Główny kierunek polityki rozwoju 5: Kultura i dziedzictwo (podobnie dotyczy to celu 3.2.);
- Główny kierunek polityki rozwoju 6: Edukacja (głównie dotyczy to celu operacyjnego 3.1.);
- Główny kierunek polityki rozwoju 7: Rynek pracy (dotyczy to głównie celu 1.1.);
- Cel szczegółowy 2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1: Innowacyjność (głównie w zakresie wspominanych już celów operacyjnych: 1.1., 1.2.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Konkurencyjność i przedsiębiorczość (także 1.1. i 1.2.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Turystyka (cel 1.2. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 4: Transport (cel 2.3.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 5: Cyfrowa Małopolska (dotyczy to głównie celów operacyjnych: 1.1., 3.4.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 6: Gospodarka o obiegu zamkniętym (spójność dotyczy głównie celu 2.2. niniejszej strategii);
- Cel szczegółowy 3. Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1 Ograniczanie zmian klimatycznych (dotyczy to głównie celów operacyjnych: 2.1. i 2.3. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Gospodarowanie wodą (cele: 2.1., 2.2. i 3.3. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bioróżnorodność i krajobraz (cel 2.2.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 4: Edukacja ekologiczna (podobnie cel 2.2.);
- Cel szczegółowy 4. System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1: System zarządzania strategicznego rozwojem (dotyczy to głównie celu operacyjnego 3.4. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Współpraca i partnerstwo (także dotyczy to celu 3.4.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Promocja Małopolski (podobnie głównie 3.4., a także 1.1., 1.2. i 3.2.);
- Cel szczegółowy 5. Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach, w tym kierunki:

- Główny kierunek polityki rozwoju 1: Ład przestrzenny (głównie w zakresie celu operacyjnego 2.2. niniejszej strategii);
- Główny kierunek polityki rozwoju 3: Rozwój obszarów wiejskich (dotyczy wszystkich celów);
- Główny kierunek polityki rozwoju 4: Spójność wewnątrzregionalna i dostępność (wszystkie cele);

11. Strategią Terytorialną IIT Stowarzyszenia Otulina Podkrakowska na lata 2021-2027, która jest podstawowym i najważniejszym dokumentem, określającym obszary i cele rozwojowe oraz kierunki wspólnego działania 10 gmin (Siepraw oraz Iwanowice, Jerzmanowice-Przeginia, Kłaj, Koniusza, Krzeszowice, Myślenice, Skąta, Słomniki, Sułoszowa), stanowiącym jednocześnie instrument pozyskiwania środków zewnętrznych na najważniejsze inwestycje i działania rozwojowe. Strategia Rozwoju Gminy Siepraw wpisuje się we wszystkie cele określone w tym dokumencie:

- Cel strategiczny 1. Otulina Podkrakowska dbająca o wysoką jakość środowiska i dążąca do neutralności klimatycznej, a w jego ramach cele operacyjne:
 - Cel operacyjny 1.1. Rozwój infrastruktury oraz racjonalne gospodarowanie wodą wraz z dostosowaniem do zmian klimatu oraz niwelowaniem ryzyka klęsk żywiołowych i katastrof (spójność dotyczy w szczególności celów operacyjnych: 2.1. i 2.2.),
 - Cel operacyjny 1.2. Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi (cel 2.2. niniejszej strategii),
 - Cel operacyjny 1.3. Zwiększenie efektywności systemu komunikacyjnego oraz rozwój zrównoważonej mobilności (cel 2.3.),
 - Cel operacyjny 1.4. Skuteczna ochrona i zachowanie przyrody oraz bioróżnorodności wraz z odnową i kształtowaniem przestrzeni (również cel 2.2.);
- Cel strategiczny 2. Otulina Podkrakowska przestrzenią atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty czasu wolnego, wzmacniającej jej atrakcyjność osadniczą i turystyczną, a w jego ramach cele operacyjne:
 - Cel operacyjny 2.1. Rozwój oferty oraz wzrost aktywności i uczestnictwa mieszkańców w kulturze (spójność dotyczy głównie celu 3.2. niniejszej strategii),
 - Cel operacyjny 2.2. Wykreowanie i wypromowanie zintegrowanej oraz atrakcyjnej oferty turystycznej (dotyczy celu 1.2.);
- Cel strategiczny 3. Otulina Podkrakowska zapewniająca dostępność wysokiej jakości usług publicznych, zorientowana na trwałą, wrażliwą społecznie i terytorialnie zrównoważony rozwój:
 - Cel operacyjny 3.1. Zapewnienie dostępnej, efektywnej i nowoczesnej oferty edukacyjnej (dotyczy celu 3.1. niniejszej strategii).

Porównanie celów określonych Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku z celami polityki europejskiej potwierdza, że zaplanowana polityka rozwoju gminy wpisuje się w założenia określone na szczereblu unijnym. Spójność widoczna jest przede wszystkim na poziomie wspólnych priorytetów

w zakresie doskonalenia dostępności i jakości usług publicznych oraz aktywizacji i włączenia społecznego, ale również wszelkich inicjatyw wynikających z założeń zrównoważonego rozwoju.

Podobna zgodność występuje w odniesieniu do dokumentów na poziomie krajowym i regionalnym. Założenia rozwojowe opisane w Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku pozostają w zbieżności priorytetami i celami przyjętymi dla całego kraju w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych, a także określonymi regionalnie w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Korelacja strategii gminnej z dokumentami nadrzędnymi, od poziomu unijnego, przez krajowy i regionalny, na ponadlokalnym kończąc, uprawdopodobnia współpracę i wsparcie, w tym również finansowe dla przewidzianych w strategii kierunków i pakietów działań, oraz wystąpienie efektu synergii.

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY SIEPRAW DO 2030 ROKU

SYSTEM WDRAŻANIA

Organizacja i podmioty zaangażowane w realizację strategii

Instytucjonalną strukturę systemu wdrażania, jak również monitorowania, oceny oraz aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku tworzą:

- Wójt Gminy Siepraw, jako organ wykonawczy, stymuluje i koordynuje działania podejmowane przez różnorodne podmioty oraz organizuje i integruje zasoby na rzecz realizacji celów oraz kierunków interwencji określonych w strategii,
- Rada Gminy Siepraw, jako organ uchwałodawczy, pozostaje odpowiedzialna za uchwalenie strategii, wsparcie merytoryczne w zakresie jej realizacji i oceny oraz podejmowanie decyzji strategicznych, jak np. aktualizacja dokumentu,
- Referat Inwestycji, Infrastruktury, Spraw Gospodarczych oraz Zamówień Publicznych, jako podmiot zarządzający wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku, odpowiada za realizację przypisanych mu zadań, koordynację operacyjną działań pozostałych realizatorów, harmonizowanie i poszerzanie partnerstw, poszukiwanie nowych źródeł finansowania, monitorowanie, ocenę i przygotowanie zmian w strategii, informację i promocję,
- poszczególne referaty oraz jednoosobowe stanowiska pracy Urzędu Gminy Siepraw i jednostki gminne, jako współrealizatorzy, odpowiadają za realizację przypisanych im działań oraz biorą udział w procedurze monitoringu, oceny i aktualizacji strategii, pozostając w stałym kontakcie i współpracy z podmiotem zarządzającym wdrażaniem strategii.

Dodatkowo strategia zawiera zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje Gminy, stąd potrzeba uwzględniania procesów współpracy z zewnętrznymi partnerami, którzy wdrażają zbieżne ze swoimi celami funkcjonowania oraz zakresem kompetencyjnym kierunki działań lub wspierają je (administracja rządowa, inne jednostkami samorządu terytorialnego i ich związki, biznes, organizacje pozarządowe, mieszkańcy czy partnerzy zagraniczni).

Odpowiedzialność za poszczególne kierunki działań została określona w ramach planu operacyjnego strategii poprzez opisanie w kolumnie „Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie Gminy”. Może ona zostać dookreślona przez Wójta Gminy Siepraw, np. w formie zarządzenia.

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

W ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku wykorzystane zostaną różne mechanizmy i instrumenty realizacyjne, wśród których można wymienić:

- uchwały budżetowe Rady Gminy Siepraw i wieloletnią prognozę finansową gminy, określające krótko i długookresowe priorytety finansowe jednostki,
- inne merytoryczne uchwały Rady Gminy Siepraw i zarządzenia Wójta Gminy Siepraw w obszarach oddziaływania strategii,
- gminne plany i programy branżowe (określone w szczególności w podrozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych),

- akty przestrzenne, uszczegóławiające założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne, mieszczące się w katalogu działań przewidzianych strategią, w szczególności realizowane przy wykorzystaniu funduszy krajowych i europejskich,
- różne umowy, kontrakty i porozumienia pomiędzy Gminą a innymi samorządami, administracją rządową, partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- zespoły zadaniowe i projektowe, ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym, powoływane w celu usprawnienia procesu wdrażania strategii,
- działania edukacyjne, informacyjne, promocyjne i konsultacyjne, stanowiące o poparciu społecznym i jakości podejmowanych interwencji.

Poziom społeczny

Ważnym poziomem wdrażania strategii jest ponadto poziom społeczny, który dotyczy upowszechniania i promocji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku wśród społeczności lokalnej, a także pozyskiwania wsparcia dla realizacji zdefiniowanych w niej kierunków działań. W tym celu proponuje się opracowanie krótkiego materiału informacyjno-promocyjnego, przybliżającego treść strategii, oraz jego szeroką dystrybucję - razem z finalną, pełną wersją dokumentu strategii lub wyłącznie, wśród wszystkich obecnych i potencjalnych partnerów Gminy, zarówno lokalnych, jak i zewnętrznych.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumenty wykonawcze względem strategii należy rozumieć jako obowiązkowe oraz pożądane plany i programy gminne, które pozwolą skutecznie wdrożyć jej założenia w życie. Opisują one w większym przybliżeniu niż strategia lub w sposób bardziej specjalistyczny podejście do danego zagadnienia, obszaru czy grupy społecznej, uszczegóławiają priorytety oraz sposób postępowania w ramach konkretnych obszarów. Zgodnie z powyższym, w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku, dokonano przeglądu dokumentów w kluczowych obszarach działania Gminy, w kontekście ich aktualności, przydatności i spójności ze strategią. Zgodnie z tym, podzielono je na kilka zasadniczych grup:

1. dokumenty aktualne, kierunkowo zgodne z założeniami strategii, m.in.:
 - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Siepraw w granicach administracyjnych wsi Siepraw, Zakliczyn, Czechówka i Łyczanka, obejmujący 100% powierzchni gminy, przyjęty Uchwałą nr XXIV/208/13 Rady Gminy Siepraw z dnia 10 kwietnia 2013 r., zmienianą uchwałami nr XXVIII/247/17 z dnia 5 października 2017 r., XXX/285/17 z dnia 28 grudnia 2017 r., XXXIV/339/18 z dnia 20 września 2018 r., VII/58/19 z dnia 13 czerwca 2019 r., X/84/19 z dnia 30 września 2019 r., XXXV/314/22 z dnia 22 sierpnia 2022 r., XLI/340/22 z dnia 28 grudnia 2022 r.;
 - Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy w latach 2021-2025, przyjęty Uchwałą nr XXI/174/20 Rady Gminy Siepraw z dnia 29 grudnia 2020 r.;
 - Plan sieci publicznych szkół podstawowych oraz granic obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Siepraw na okres od dnia 1 września 2019 roku, przyjęty Uchwałą nr VI/50/19 Rady Gminy Siepraw z dnia 25 kwietnia 2019 r. oraz Plan sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Siepraw, przyjęty Uchwałą nr XXXI/264/22 Rady Gminy Siepraw z dnia 23 marca 2022 r. (zaleca się monitorowanie sieci placówek oświatowych w gminie oraz dostosowywanie jej do obecnych i przyszłych potrzeb oraz zmian przestrzenno-urbanizacyjnych i demograficznych, z uwzględnieniem możliwości organizacyjno-finansowych gminy; kluczowym czynnikiem zmian jest dodatnie saldo migracji i utrzymujący się wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, w związku z tym konieczność zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc w placówkach oświatowych);
 - Roczny Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024, przyjęty Uchwałą nr XLVII/391/23 Rady Gminy Siepraw z dnia 28 września 2023 r. (dokument przyjmowany corocznie, możliwość opracowania i przyjęcia programu wieloletniego);
 - Wieloletnia prognoza finansowa gminy Siepraw, przyjęta Uchwałą nr XLIX/421/23 Rady Gminy Siepraw z dnia 28 grudnia 2023 r. (aktualizacja zgodne z potrzebami);
2. dokumenty wymagające aktualizacji, przy zachowaniu spójności ze strategią, m.in.:
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siepraw, przyjęte Uchwałą nr XV/99/2000 Rady Gminy Siepraw z dnia 21 kwietnia 2000 r, zmienianą

następnie uchwałami nr XLIII/292/10 z dnia 5 lipca 2010 r., XLVIII/324/10 z dnia 10 listopada 2010 r. oraz XVIII/149/12 z dnia 20 września 2012 r. (zgodnie z nowymi przepisami, studium ma zostać zastąpione planem ogólnym gminy do dnia 31 grudnia 2025 r.; dodatkowym argumentem w przypadku gminy Siepraw są procesy migracyjne wpływające na zwiększanie się liczby ludności, a także dezaktualizacja studium ze względu na jego leciwość);

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Siepraw na lata 2019-2024, przyjęta Uchwałą nr VII/61/19 Rady Gminy Siepraw z dnia 13 czerwca 2019 r. (aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu ze względu na kończący się okres obowiązywania, zmiany prawne w zakresie pomocy społecznej oraz rosnące potrzeby społeczne, w tym związane z procesem starzenia się społeczeństwa);
 - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siepraw na lata 2020-2024, przyjęty Uchwałą nr XXI/176/20 Rady Gminy Siepraw z dnia 29 grudnia 2020 r. (aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu ze względu na kończący się okres obowiązywania aktualnego programu oraz zmiany prawne w tym zakresie);
 - Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2022-2024, przyjęty Uchwałą nr XXXI/269/22 Rady Gminy Siepraw z dnia 23 marca 2022 r. (aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu ze względu na kończący się okres jego obowiązywania);
 - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Siepraw na 2024 rok, przyjęty Uchwałą nr XLIX/414/23 Rada Gminy Siepraw z dnia 28 grudnia 2023 r. (aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu ze względu na kończący się okres jego obowiązywania; jednocześnie rekomenduje się przygotowanie dokumentu wieloletniego zamiast jednorocznego);
 - Gminny plan zarządzania kryzysowego (aktualizacja zgodnie z nowymi zagrożeniami i wyzwaniem, związanymi m.in. z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i możliwymi scenariuszami jego rozwoju);
3. dokumenty wymagające opracowania, przy zachowaniu spójności ze strategią, m.in.:
- Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe - zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, wójt gminy jest odpowiedzialny za opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe; projekt ten sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lat; dokument podlega opiniowaniu przez samorząd województwa oraz wyłożeniu do publicznego wglądu z możliwością składania przez zainteresowane strony wniosków, zastrzeżeń i uwag; rada gminy uchwała założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, rozpatrując jednocześnie powyższe;
 - Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych - zgodnie z Ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych opracowuje przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, przez które rozumie się przedsiębiorcę, jeżeli prowadzi

działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność;

- Gminny program opieki nad zabytkami – zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wójt jest odpowiedzialny za opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami; program sporządza się na okres 4 lat; program przyjmuje rada, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- Gminny program ochrony środowiska - zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wójt gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając m.in. cele zawarte w strategii; projekt programu podlega zaopiniowaniu przez zarząd powiatu; konieczne jest zapewnienie możliwości udziału mieszkańców w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie dokumentu; program uchwała rada gminy, a wójt gminy sporządza co 2 lata raport z jego wykonania, który przedstawia radzie;
- Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych - zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie planów rozwoju sieci drogowej;
- Program usuwania azbestu - obowiązek opracowania dokumentu wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z dnia 14 lipca 2009 r., zmienioną uchwałą Rady Ministrów nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r.; program usuwania azbestu może stanowić element programu ochrony środowiska.

4. Inne dokumenty:

- Plan gospodarki niskoemisyjnej - obowiązku stworzenia planu nie wymuszają ustawy, jednak jest on kluczowy w kontekście pozyskiwania środków zewnętrznych m.in. na działania w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, wdrażania OZE, rozwoju transportu publicznego i ścieżek rowerowych (gmina posiadała taki dokument, przyjęty Uchwałą nr XXIV/223/17 Rady Gminy Siepraw z dnia 27 kwietnia 2017 r., który zasadniczo obowiązywał jednak do 2020 r.);
- W 2023 r. zakończył się okres obowiązywania Gminnego Program Rewitalizacji, przyjętego uchwałą XXIV/222/17 Rady Gminy Siepraw z dnia 27 kwietnia 2017 r.; potrzeba przeprowadzenia oceny jego aktualności (pod kątem potrzeb) i stopnia realizacji (osiągnięcia celów rewitalizacji), a następnie na tej podstawie podjęcia decyzji co do ewentualnego opracowania nowego dokumentu.

MONITORING, OCENA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Realizatorzy poszczególnych działań zapisanych w strategii będą co roku w określonym terminie składali sprawozdania cząstkowe na wystandaryzowanym wzorze formularza do podmiotu zarządzającego wdrażaniem strategii, opisując przebieg realizacji zaplanowanych działań w zakończonym roku kalendarzowym oraz osiągnięte efekty, w szczególności w wymiarze wskaźnikowym. Na tej podstawie podmiot ten będzie opracowywał zbiorcze podsumowanie. Wójt Gminy Siepraw zatwierdza je i przekazuje Radzie Gminy Siepraw w określonym terminie. Raport będzie stanowił podstawę oceny i sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania strategii. Opisywana ramowa procedura może także zostać uszczegółowiona przez Wójta Gminy Siepraw, np. w formie zarządzenia. Zakłada się, że będzie ona realizowana w ramach opracowania raportu o stanie gminy (art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), który obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii.

Sprawozdawczość powinna uwzględniać kierunki działań określone w planie operacyjnym strategii, a także przypisane im wskaźniki, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Zostały one określone w oparciu o dostępne dane historyczne oraz na podstawie założonych efektów działań. Należy pamiętać, że wpływ na ich osiągnięcie będzie miał szereg czynników wewnętrznych i zewnętrznych, niemożliwych do określenia w momencie tworzenia strategii. Mogą one być poszerzane, zamieniane lub aktualizowane, zgodnie z potrzebami.

Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

OBSZAR STRATEGICZNY 1. GOSPODARKA LOKALNA					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1. Poprawa klimatu dla biznesu oraz wsparcie i promocja rzemiosła oraz przedsiębiorczości lokalnej	Utrzymanie lokalnych firm, wzrost ich konkurencyjności i dochodowości oraz pozyskanie nowych	Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Urząd Gminy Siepraw, BGD GUS	125 2022 r.	130 2030 r.
	Zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych Gminy	Dochody Gminy z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób prawnych	Urząd Gminy Siepraw	1 459 790 zł 2023 r.	1 800 000 zł 2030 r.
1.2. Rozwój zrównoważonej turystyki, bazującej na lokalnych walorach i infrastrukturze, jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty turystyki rowerowej	Długość dróg dla rowerów na terenie gminy [km]	Urząd Gminy Siepraw, BGD GUS	10,9 2022 r.	15 km 2030 r.
	Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności Gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów	Liczba dużych i rozpoznawalnych w skali ponadlokalnej wydarzeń na terenie gminy oraz liczba ich uczestników	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu	2 2023 r.	3 2030 r.

OBSZAR STRATEGICZNY 2. INFRASTRUKTURA, KLIMAT I ŚRODOWISKO					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1. Eliminacja zanieczyszczeń oraz poprawa odporności gminy na skutki zmian klimatu	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza	Liczba gospodarstw domowych korzystających z nieekologicznych źródeł ciepła (poniżej 3 klasy)	Urząd Gminy Siepraw	517 2023 r.	0 2030 r.
	Wzrost udziału energii z OZE w bilansie energetycznym gminy	Liczba i/lub odsetek budynków i obiektów gminnych, które korzystają z energii z OZE	Urząd Gminy Siepraw	1	10
2.2. Wdrożenie skutecznej, zintegrowanej polityki środowiskowej i przestrzennej	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury oraz usług kanalizacyjnych	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji	Urząd Gminy Siepraw, BGD GUS	57,9% / 53,9% 2022 r.	70%/70% 2030 r.
	Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	Urząd Gminy Siepraw, BGD GUS	48,4% 2022 r.	50% 2030 r.
2.3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz rozwój bezpiecznych i zróżnicowanych opcji transportowych	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury komunikacyjnej	Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg i/lub mostów i/lub ciągów pieszych i/lub pieszo-rowerowych na terenie gminy	Urząd Gminy Siepraw	0 2023	10 000 m 2030 r.
	Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżnych	Liczba obiektów typu „parkuj i jedź” na terenie gminy wraz z liczbą dostępnych miejsc parkingowych oraz liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w tych obiektach w skali roku	Urząd Gminy Siepraw	0 2023	3 2030 r.

OBSZAR STRATEGICZNY 3. JAKOŚĆ ŻYCIA					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i jej mieszkańców	Poprawa dostępności i jakości opieki nad dzieckiem do lat 3	Liczba dzieci korzystających z opieki żłobkowej na terenie gminy	Urząd Gminy Siepraw	0 2023 r.	100 2030 r.
	Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych	Wyniki egzaminów końcowych	Placówki oświatowe, OKE Kraków	j. polski 73,47, matematyka 61,45, j. angielski 73,52 2023 r.	j. polski 75, matematyka 63, j. angielski 75 2030 r.
3.2. Rozwój oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku oraz wieloaspektowa aktywizacja mieszkańców	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców	Liczba nowych zajęć stałych i czasowych w ofercie instytucji kultury w skali roku oraz liczba ich uczestników	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu, Gminna Biblioteka Publiczna w Sieprawiu	5 i 6 2023 r.	8 i 9 2030 r.
	Zachowanie i wzmocnienie tożsamości historyczno-kulturowej gminy i mieszkańców	Liczba grup, zespołów, orkiestr itp. kultywujących dziedzictwo kulturowe gminy i regionu, działających przy Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Sieprawiu oraz liczba ich członków	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu	3 2023 r.	5 2030 r.
	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty sportowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców	Liczba klubów sportowych	Urząd Gminy Siepraw, BDL GUS	4 2023 r.	5 2030 r.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

3.3. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców	Poprawa dostępności i jakości systemu pomocy i wsparcia osób i rodzin, w szczególności tych w trudnej sytuacji	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym np. objętych pracą socjalną i/lub asystenturą i/lub wsparciem materialnym i finansowym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu	100 rodzin, w tym 25 2023 r.	110 w tym 35 2030 r.
	Poprawa dostępności i jakości systemu pomocy i wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także ich rodzin i opiekunów	Liczba osób starszych korzystających z oferty domu dziennego pobytu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu	0 2023	30 2030 r.
3.4. Doskonalenie administracji i zarządzania oraz rozwój procesów współpracy na poziomie lokalnym i ponadlokalnym	Wzrost dostępności, liczby, różnorodności i jakości e-usług	Liczba dostępnych e-usług	Urząd Gminy Siepraw	5 2023 r.	9 2030 r.
	Wzrost znaczenia i profesjonalizacja organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych oraz realizowanych przez nie działań	Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość	Urząd Gminy Siepraw	6 2023 r.	9 2030 r.
	Integracja środowiska samorządowego i rozwój procesów współpracy	Liczba projektów zrealizowanych w ramach IIT Otulina Podkrakowska, ich wartość oraz liczba beneficjentów	Urząd Gminy Siepraw	0 2023	4 projekty, 1 746 134 euro 9 000 os.

Źródło: opracowanie przez UG Siepraw

Ponadto, rekomenduje się, aby w połowie okresu obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku dokonać oceny jej aktualności (pod kątem potrzeb) i stopnia realizacji (celów rozwojowych). Kluczowym źródłem danych i informacji dla przeprowadzenia oceny będzie coroczny monitoring. Możliwa jest ponadto realizacja dodatkowych analiz oraz badań społecznych. Ocena w miarę możliwości powinna uwzględniać szerszy kontekst - zmiany w otoczeniu przekładające się na sytuację gminy. W przypadku stwierdzenia, że strategia wymaga zmiany, Wójt Gminy Siepraw wystąpi do Rady Gminy Siepraw z wnioskiem o jego zmianę. Ocena opiera się o odpowiednie kryteria oraz służy doskonaleniu realizowanej interwencji. Podobnie zaleca się przeprowadzenie badania ewaluacyjnego po zakończeniu wdrażania strategii, które powinno przynieść rekomendacje co do dokumentu na nową perspektywę czasową.

UPRZEDNIA EWALUACJA TRAFNOŚCI, PRZEWIDYWANEJ SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII

W ramach prac nad dokumentem Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku zastosowano przede wszystkim ewaluację partycypacyjną, czyli ewaluator traktowany był jako współautor dokumentu, angażując się zarówno na etapie diagnostycznym, jak również na kolejnych etapach, związanych z opracowaniem założeń programowych, funkcjonalno-przestrzennych i wdrożeniowych strategii. Dzięki temu mógł lepiej poznać specyfikę dokumentu i być stałym wsparciem w pracach nad nim. Jednocześnie zrealizowano dodatkowe badanie ewaluacyjne w odniesieniu do opracowanego projektu strategii. Ostateczne zakończenie uprzedniej ewaluacji nastąpiło po opracowaniu projektu strategii uwzględniającego wnioski z konsultacji społecznych i opinię wydaną przez Zarząd Województwa Małopolskiego.

Głównym celem przedmiotowej ewaluacji była ocena ex ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku w zakresie przewidywanej skuteczności i efektywności, a także spójności oraz sformułowanie możliwych do zastosowania rekomendacji dotyczących pożądanых zmian projektu dokumentu.

Zakresem badania objęty został projekt strategii, w szczególności jego elementy: diagnoza, analiza SWOT, wizja rozwoju, cele rozwojowe i kierunki działań, wymiar przestrzenny strategii, system realizacji, w tym wymiar finansowy.

Ewaluacja zakładała zastosowanie kilku metodach badawczych, przede wszystkim:

- badań gabinetowych (analiza dostępnych dokumentów, opracowań czy analiz odnoszących się do podejmowanych zagadnień),
- badania w formie ankiety on-line wśród pracowników Urzędu Gminy Siepraw i jednostek gminnych,
- dyskusji podczas posiedzenia wspólnej komisji radnych,
- panelu eksperckiego, którego zadaniem była dyskusja nad projektem strategii oraz nad materiałem zgromadzonym przez zespół badawczy.

Przeprowadzone badanie ewaluacyjne wykazało wysoką jakość dokumentu:

- spójność i logikę wewnętrzną (widoczne są silne powiązania mające charakter przyczynowo-skutkowy, a także wymiar horyzontalny),
- dobre określenie celów strategicznych i operacyjnych (cele zapewniają możliwość oddziaływania na procesy społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne, jak również sprostania wyzwaniom, jakie zostały uznane za istotne w kontekście rozwoju gminy),
- istotność i kompletność zakładanej w strategii interwencji (działania, które odpowiadają na aktualne i prognozowane problemy i potrzeby gminy oraz mieszkańców),
- silne powiązania z politykami publicznymi i celami rozwojowymi zarówno poziomu krajowego, jak i europejskiego (co uprawdopodobnia współpracę i daje szansę na uzyskanie zewnętrznego wsparcia dla realizacji kluczowych zadań),
- zintegrowanie strategii, uwzględnienie wymiaru przestrzennego, istotnego z punktu widzenia możliwości osiągnięcia celów rozwojowych,

- dobrze zaprojektowany system realizacji (określa sposób organizacji procesów wdrażających strategię, w tym m.in. wskazuje podmioty biorące udział w realizacji strategii, mając na uwadze rolę i kompetencje oraz relacje między nimi, przedstawia podział zadań, proponuje mechanizmy i narzędzia wdrażania strategii, określa wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, określa sposób monitorowania realizacji strategii, uwzględnia poziom społeczny),
- system finansowania osiągania celów (zawiera ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania, w tym inne niż budżet lokalny, który samodzielnie nie zapewni finansowania dla wszystkich działań, szczególnie inwestycyjnych, określonych w strategii).

Jednocześnie badanie umożliwiło opracowanie w stosunku do projektu Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku rekomendacji zmian, które w finalnym porozumieniu ekspertów i samorządu lokalnego objęły m.in. następujące kwestie i jednocześnie znalazły odzwierciedlenie w zmianach w dokumencie:

- Drobne korekty w ramach wizji (zmiana kolejności haseł opisujących gminę oraz zamiana zwrotu „oferta turystyczna” na „oferta czasu wolnego”);
- Drobna korekta w ramach schematu obszarów i celów rozwojowych (korekta nazwy obszaru z „GOSPODARKA I TURYSTYKA” na „GOSPODARKA LOKALNA”);
- Modyfikacja opisu obrazu gminy w ramach wniosków diagnostycznych w zakresie dopływu nowych mieszkańców (brzmienie finalne: Dopływ nowych mieszkańców oznacza wiele korzyści dla samorządu gminnego, w tym wzmocnienie budżetu lokalnego czy optymalizację organizacyjno-finansową systemu świadczenia usług publicznych, jednocześnie wiąże się z szeregiem wyzwań dotyczących utrzymania ładu przestrzennego, zachowania w odpowiednim stanie zasobów środowiskowych i krajobrazu, zapewnienia wydolności infrastruktury sieciowej i transportowej oraz społecznej, czy też integracji i aktywizacji mieszkańców. Odpowiednie pokierowanie tym procesem to strategiczna kwestia dla Gminy w najbliższych latach);
- Modyfikacja opisu uwarunkowań i wniosków diagnostycznych wynikających z analizy zasobów dziedzictwa kulturowego i tzw. oferty spędzania wolnego czasu (finalne brzmienie: Można zakładać, że odbiorcami takich usług – poza mieszkańcami samej gminy - będą osoby z aglomeracji krakowskiej (zwłaszcza jej południowej części, nie wyłączając także samego Krakowa), a Gmina ma szansę stać się popularnym celem turystycznym);
- Modyfikacja opisu uwarunkowań i wniosków diagnostycznych wynikających z analizy poziomu bezpieczeństwa publicznego i polityki społecznej (finalne brzmienie: Chociaż obowiązujące obecnie mapy, dostępne na Hydroportalu PGW Wody Polskie, nie wskazują na występowanie na terenie gminy obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego, należy przyjąć, że na podtopienia szczególnie zagrożone są obszary położone w zagłębieniach terenu, w tym w sąsiedztwie rzek, potoków i strumieni, do których spływają wody opadowe z terenów położonych wyżej, a w niektórych przypadkach także z odwodnień przy ciągach komunikacyjnych);
- Uzupełnienie wprowadzenia do strategii (dopisek: Zrównoważony rozwój to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans

przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie. W centrum strategii pozostają zatem (obecni i przyszli) mieszkańcy, ich problemy, potrzeby i oczekiwania);

- Uzupełnienie opisu celu operacyjnego 1.2. Rozwój zrównoważonej turystyki, bazującej na lokalnych walorach i infrastrukturze, jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej (dopisek: [strategia] kładzie nacisk na turystykę zrównoważoną, czyli zakładającą maksymalne zredukowanie negatywnego wpływu ruchu turystycznego na środowisko naturalne oraz dziedzictwo i kulturę lokalną, przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści społeczno-ekologicznych dla społeczności lokalnych, np. w postaci nowych miejsc pracy dla mieszkańców);
- Uzupełnienie opisu celu operacyjnego 2.3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz rozwój bezpiecznych i zróżnicowanych opcji transportowych (dopisek: Rada Gminy Siepraw w porozumieniu z Wójtem Gminy Siepraw wielokrotnie sprzeciwiała się nieoptymalnym wariantom przebiegu drogi S7 na odcinku Kraków – Myślenice, poruszając m.in. kwestie ochrony Zbiornika Dobczyckiego jako rezerwuaru wody pitnej dla Krakowa i wielu gmin, ochrony środowiska i krajobrazu, a także obszarów już zabudowanych i zainwestowanych. Samorząd nadal będzie działał w kierunku wyboru przez inwestorów najbardziej optymalnych dla Gminy i mieszkańców wariantów realizacyjnych dotyczących nowych szlaków komunikacyjnych);
- Uzupełnienie w rozdziale strategii pn. Spójność założeń Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku z celami i kierunkami rozwoju zawartymi w strategii rozwoju województwa oraz w innych dokumentach wyższego rzędu (uwzględnienie zgodności z Krajowym Planem Odbudowy),
- poprawki redakcyjne i edycyjne.

W toku wdrażania strategii sugeruje się elastyczne podejście oraz ewentualne poszerzanie i uzupełnianie pakietów działań oraz systemu monitoringu, w tym wskaźników, aby zapewnić jak najlepszą skuteczność i efektywność realizacji celów rozwojowych. Podstawowym narzędziem wdrażania dokumentu powinna być współpraca, w tym w ramach Stowarzyszenia Otulina Podkrakowska. Najważniejszym wyzwaniem pozostaje faktyczne zastosowanie podejścia zintegrowanego. Oznacza to rozwój kształtowany odpowiedzialnie i równocześnie w sferze gospodarczej, społecznej i polityczno-instytucjonalnej, środowiskowej oraz przestrzennej. Na poziomie operacyjnym kluczowe znaczenie będzie miało przygotowanie do prowadzenia i finansowania inwestycji, m.in. opracowanie projektów dla kierunków działań określonych w strategii i zapewnienie skuteczności w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne (krajowe i unijne).

RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY SIEPRAW DO 2030 ROKU

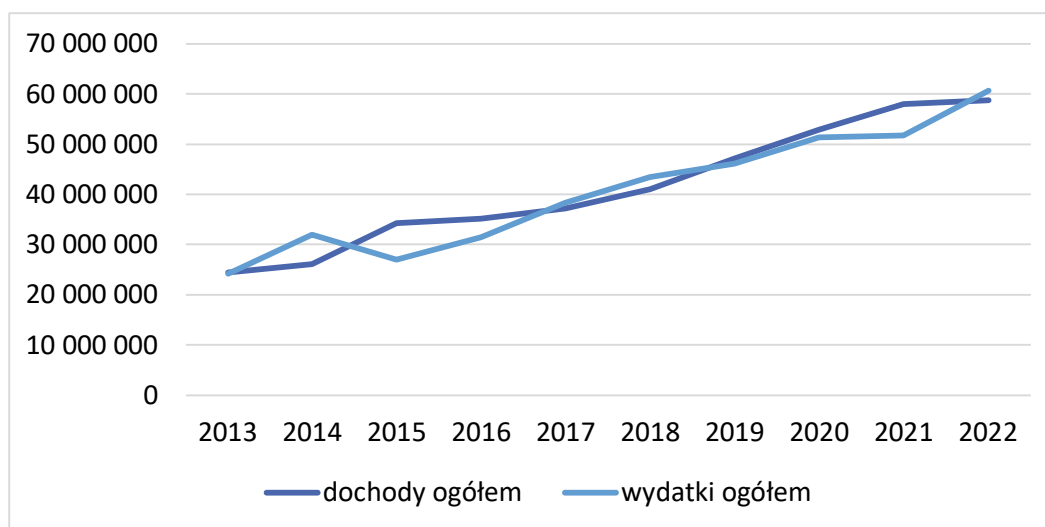
RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe wskazują wysokość środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Uzależnione są one od uregulowań prawa krajowego, sytuacji społeczno-gospodarczej, stanu finansów publicznych, dostępności dodatkowych (w tym unijnych) środków na rozwój, zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego realizowanych przez gminę zadań, jej zdolności administracyjnych i organizacyjno-zarządczych, a także kondycji finansowej oraz możliwości inwestycyjnych, przede wszystkim w perspektywie długofalowej. Przy ich konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane podczas opracowywania innych podobnych tematycznie dokumentów, projektów czy studiów wykonalności, a także wynikające z realizacji działań w ostatnich latach. Ważnym punktem odniesienia były, dostępne na moment tworzenia ram finansowych, informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Finansowanie działań rozwojowych będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu lokalnego będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując zdolność gminy do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających stan finansów lokalnych, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych.

W analizowanym okresie 2013-2022 dochody i wydatki budżetu gminy rosły, zwiększając się z 24,5 mln do 58,8 mln zł w przypadku dochodów i z 24,3 do 60,8 mln zł w przypadku wydatków. Ich wzrost i spadek nie był równomierny. W latach 2014-2016 samorząd odnotował najpierw wyraźny deficyt a następnie dwukrotnie nadwyżkę. Istotna nadwyżka wystąpiła też w 2021 r. (6,3 mln zł)

Wykres 12. Poziom dochodów i wydatków gminy Siepraw w latach 2013-2022



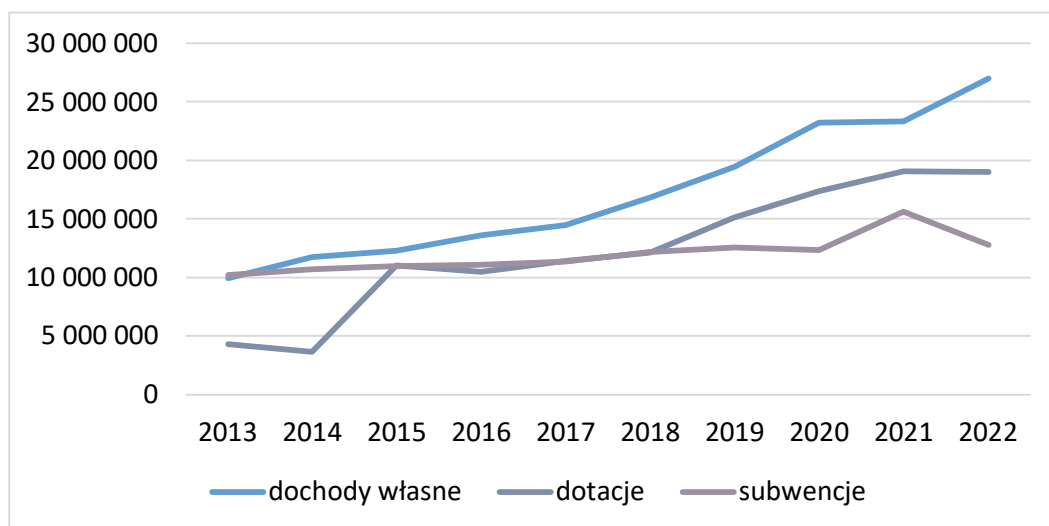
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Wzrostom tym towarzyszyły zmiany struktury budżetu. Zarówno na początku, jak i na końcu badanego okresu swoją pozycję utrzymały dochody własne (odpowiednio 40,6% oraz 46% ogółu dochodów). W 2013 r. ich poziom wyniósł 9,9 mln zł, zaś w 2022 r. już 27 mln zł (wzrost o +172%). Trend ten należy ocenić pozytywnie - to kluczowa klasa dochodów, w największym stopniu determinująca zdolność gminy do podejmowania przedsięwzięć rozwojowych w długim czasie. Średniorocznie, wpływy z podatków dochodowych (prawie w całości z podatku od osób fizycznych) stanowiły 45% ich części.

Drugim kluczowym źródłem dochodów samorządu w ostatnich latach były dotacje z budżetu państwa. Ich wzrost na przestrzeni analizowanego okresu był ponad 4-krotny: z poziomu 4,3 mln w 2013 r. do 19 mln zł w roku 2022 (+14,7 mln zł). Tym samym, o ile w 2013 r. stanowiły najmniejszą część dochodów (zaledwie 17,5%), na końcu badanego okresu odpowiadały za niemal $\frac{1}{3}$ ogółu dochodów (32,3%). Przyczyny tych zmian leżą w skuteczności samorządu w pozyskiwaniu środków z budżetu państwa, jak również w przyczynach od niego niezależnych. Najważniejszą z nich było wprowadzenie rządowych transferów pieniężnych przekazywanych samorządom w ramach programu „Rodzina 500+”. Kwoty te Gmina w całości dystrybuowała wśród mieszkańców i nie miały one przełożenia na jej realne zdolności finansowe. Odpowiedzialność za wydawanie świadczeń przeszła w 2022 r. na Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co ilustruje wypłaszczenie poziomu dotacji na poniższym wykresie (częściowo zrekompensowany kwotami pozyskanymi z innych źródeł).

Za najmniej zmienną część dochodów Gminy Siepraw w ostatniej dekadzie odpowiadały subwencje. O ile na początku analizowanego okresu stanowiły aż 41,8% ogółu dochodów (10,2 mln zł w 2013 r.), w 2022 r. ich udział spadł do 25% (12,8 mln zł). Przez cały ten okres na ponad $\frac{3}{4}$ ich wielkości (77,7%) składała się subwencja oświatowa, zaś na średnio 19,7% - subwencja wyrównawcza przysługująca gminom, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca jest niższy niż 92% średniej krajowej. Skok poziomu subwencji w 2021 r. związany był z jednorazową wypłatą dodatkowej puli subwencji rządowej z przeznaczeniem na inwestycje wodno-kanalizacyjne, a także uzupełnieniem subwencji ogólnej w związku ze skutkiem zmian w sposobie ustalania dochodów samorządowych.

Wykres 13. Poziom dochodów własnych, dotacji i subwencji gminy Siepraw w latach 2013-2022

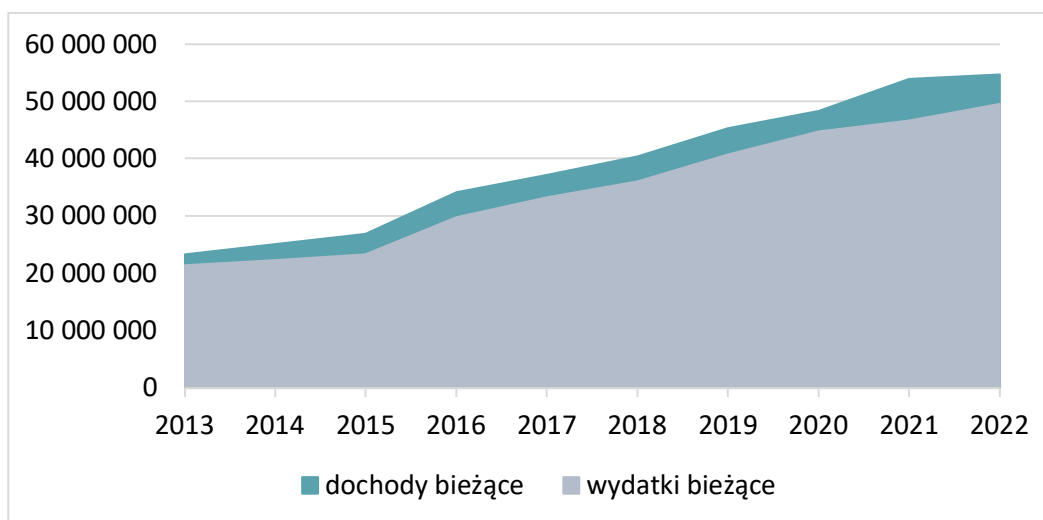


Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Podstawowym czynnikiem, który kształtuje zdolność gminy do finansowania rozwoju w krótkim i średnim okresie jest wypracowywana przez nią nadwyżka operacyjna, stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą dochodów bieżących a kwotą wydatków bieżących. Nadwyżka może zostać przeznaczona na spłatę długu i/lub finansowanie zadań majątkowych w zależności od potrzeb jednostki samorządu

terytorialnego. Samorząd gminy Siepraw generował stosunkowo bardzo wysoką nadwyżkę operacyjną przez cały badany okres, w średniorocznej wysokości 4,1 mln zł (przeciętnie 10,7% dochodów bieżących).

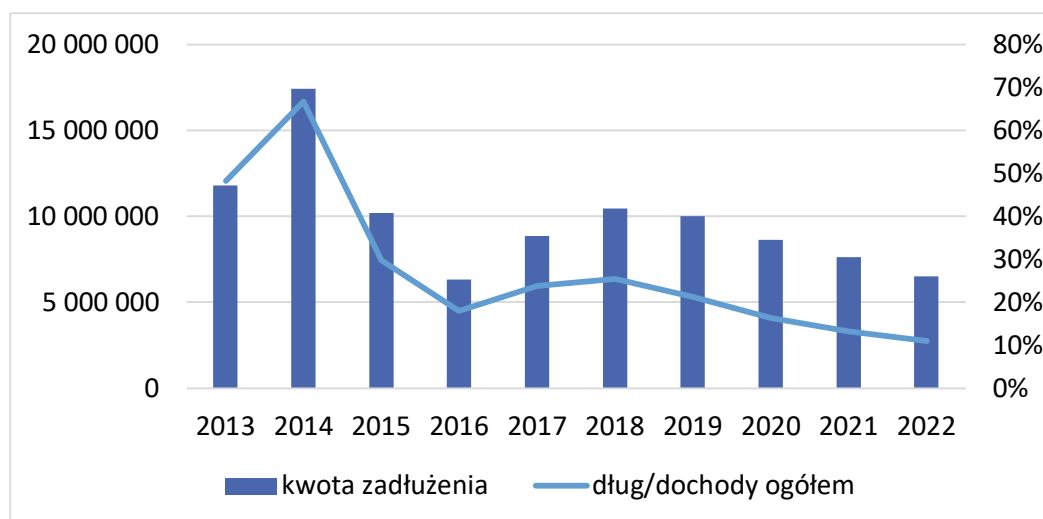
Wykres 14. Poziom dochodów i wydatków bieżących gminy Siepraw w latach 2013-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Obraz kondycji finansowej Gminy uzupełnia zestawienie wysokości długu i jego relacji do dochodów ogółem. W analizowanej dekadzie samorząd gminy Siepraw sprawnie zarządzał długiem, co ilustruje zarówno duża skala redukcji zadłużenia w latach 2014-2016 (prawie o 50 p.p.), jak i systematyczne proces zbijania długu po 2018 r. W relacji do dochodów ogółem wysokość długu osiągnęła w 2022 r. poziom 11,1%, co należy uznać za wynik bardzo niski.

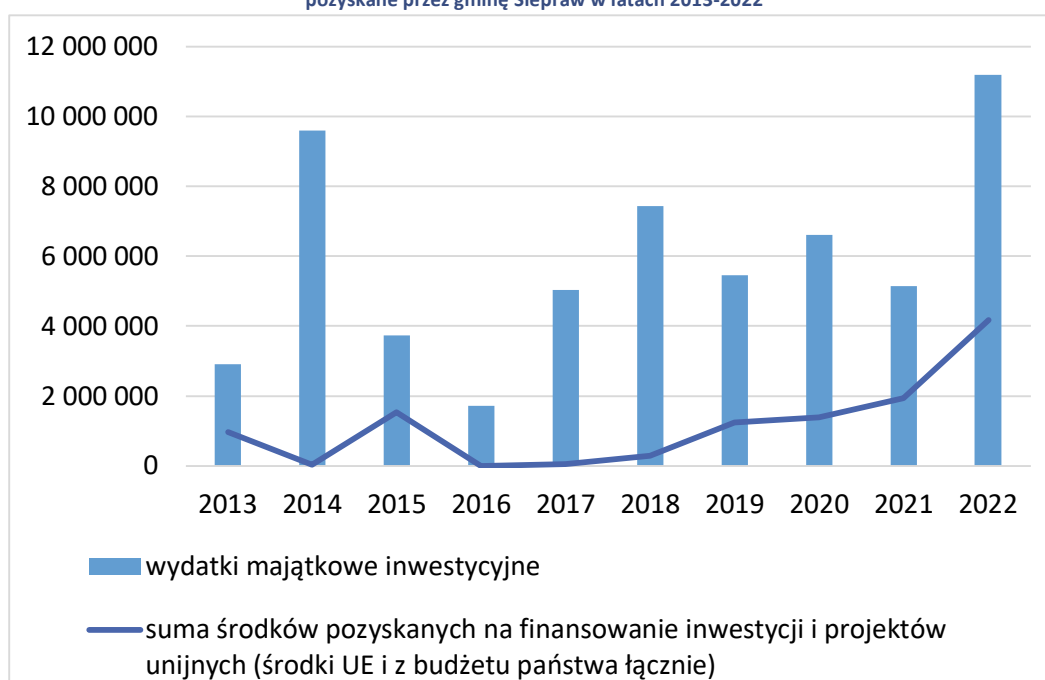
Wykres 15. Wysokość zadłużenia oraz relacja długu do dochodów ogółem gminy Siepraw w latach 2013-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Szczególnym rodzajem aktywności samorządu terytorialnego jest jego polityka inwestycyjna. Z perspektywy analizowanych 10 lat aktywność samorządu gminy Siepraw nabrała intensywności po roku 2016, rok rocznie przewyższając pułap 5 mln zł. Średnioroczna stopa inwestycji w ostatnich badanych 5 latach wyniosła ponad 14,4%. Należy zauważyć, że dopiero pod koniec tego okresu zauważalny udział w tych wydatkach zaczęły mieć dotacje na realizację projektów unijnych, pochodzące bezpośrednio z funduszy europejskich, jak i dystrybuowanych przez władze centralne – średniorocznie, w ostatnich 5 latach odpowiadały za 24,6% kwot wydatkowanych na ogół inwestycji.

Wykres 16. Wydatki inwestycyjne oraz środki zewnętrzne na finansowanie inwestycji i projektów unijnych z UE i budżetu państwa pozyskane przez gminę Siepraw w latach 2013-2022



Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Konkludując stwierdza się, że Gmina Siepraw wchodzi w okres realizacji nowej strategii rozwoju w dobrej kondycji finansowej. Przemawia za tym niski poziom zadłużenia oraz stosunkowo wysoki i rosnący poziom dochodów własnych. Samorząd utrzymywał wysoki poziom inwestycji przez cały analizowany okres, zaś w jego drugiej połowie istotnie zwiększył w wydatkach inwestycyjnych udział dotacji zewnętrznych. W perspektywie kolejnych lat zaleca się uwzględnienie ryzyka ograniczenia dostępnego poziomu dotacji i kontynuację starań ukierunkowanych na wzmacnianie zdolności pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030, w tym kluczowe inwestycje gminne. Przedstawia je poniższa tabela, wskazując jednocześnie ich szacunkowe koszty. Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także informacje o możliwym dofinansowaniu.

Tabela 9. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
Cel operacyjny 1.1. Poprawa klimatu dla biznesu oraz wsparcie i promocja rzemiosła oraz przedsiębiorczości lokalnej.					
1.	Budowa mostu i drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych pod Brzegiem w Sieprawiu	Siepraw	2028-2030	3 500 000	Budżet państwa (50%), budżet gminy

Cel operacyjny 1.2. Rozwój zrównoważonej turystyki, bazującej na lokalnych walorach i infrastrukturze, jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej.					
2.	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Sieprawiu i Zakliczynie	Siepraw – Pańskie Pola, ul. Jana Pawła II oraz Pasternik, Zakliczyn – ul. Czerwona Góra	2024-2028	4 000 000	Środki UE (75%), budżet gminy
Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz rozwój bezpiecznych i zróżnicowanych opcji transportowych.					
3.	Przebudowa drogi gminnej 540322K ul. Świętego Michała Archanioła w Sieprawiu	Siepraw, ul. Św. Michała Archanioła	2024	6 600 000	Polski Ład (90%), budżet gminy
4.	Przebudowa ul. Na Grobli wraz ze zwiększeniem nośności i szerokości mostu	Siepraw	2026-2028	3 500 000	Budżet państwa (50%), budżet gminy
5.	Modernizacja ul. Królewskiej w Sieprawiu (droga powiatowa) wraz z przebudową mostu	Siepraw	2024-2026	3 000 000	Budżet państwa (50%), powiat myślenicki (30%), budżet gminy (20%)
6.	Budowa chodników przy drogach powiatowych w gminie (Kamionka, Szkolna, Długa, Ogrodowa, Jana Pawła II, Kawęciny, Anieli Salawy)	Siepraw, Zakliczyn, Czechówka	2024-2030	4 500 000	Powiat myślenicki (50%), budżet gminy
7.	Budowa chodnika przy ul. Parkowej w Sieprawiu	Siepraw	2027-2028	400 000	Budżet gminy
8.	Kontynuacja budowy traktu pieszo-jezdnego na ul. Podgórskiej w Zakliczynie	Zakliczyn	2024-2025	400 000	Budżet gminy
9.	Budowa trzech miejsc przesiadkowych w gminie Siepraw	Siepraw Kawęciny, Siepraw Lipowa, Zakliczyn Kamionka	2024-2027	4 500 000	Środki UE (80%), budżet gminy
10.	Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie	Gmina Siepraw	2025-2026	1 500 000	Budżet państwa (50%), budżet gminy
Cel operacyjny 2.1. Eliminacja zanieczyszczeń oraz poprawa odporności gminy na skutki zmian klimatu.					
11.	Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych wraz z magazynami energii w budynkach i obiektach gminnych	Gmina Siepraw	2024	3 900 000	Polski Ład (70%), budżet gminy

Cel operacyjny 2.2. Wdrożenie skutecznej, zintegrowanej polityki środowiskowej i przestrzennej.					
12.	Budowa kanalizacji w gminie Siepraw wraz z przepompowniami	Siepraw, Zakliczyn, Łyczanka, Czechówka	2024-2030	30 000 000	Środki UE (65%), budżet gminy
13.	Przebudowa sieci kanalizacyjnej – przekierowanie ścieków na oczyszczalnię w Sieprawiu	Gmina Siepraw	2026-2028	6 000 000	Budżet gminy
14.	Rozwój i modernizacja urządzeń wodociągowych na terenie gminy Siepraw - rozwój sieci oraz modernizacja pięciu komór redukcyjnych	Gmina Siepraw	2025-2030	1 350 000	Środki UE (65%), budżet gminy
Cel operacyjny 3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i jej mieszkańców.					
15.	Budowa żłobka w Sieprawiu	Siepraw, Słoneczny Park	2024-2026	6 000 000	Budżet państwa (50%), budżet gminy
16.	Budowa przedszkola w Zakliczynie	Zakliczyn, ul. Kościelna	2023-2024	9 500 000	Polski Ład (80%), budżet gminy
17.	Rozbudowa szkoły podstawowej w Czechówce	Czechówka	2024-2027	4 000 000	Środki UE (75%), budżet gminy
18.	Rozbudowa szkoły podstawowej w Łyczance	Łyczanka	2024-2028	3 000 000	Środki UE (75%), budżet gminy
Cel operacyjny 3.2. Rozwój oferty w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku oraz wieloaspektowa aktywizacja mieszkańców.					
19.	Modernizacja hali sportowej w Sieprawiu	Siepraw	2025-2029	1 000 000	Środki UE (75%), budżet gminy
20.	Budowa boisk wielofunkcyjnych w miejscowościach Łyczanka i Czechówka	Łyczanka, Czechówka przy szkołach podstawowych	2024	2 000 000	Polski Ład (90%), budżet gminy
21.	Budowa budynku zaplecza sanitarno-szatniowego boiska sportowego wraz z przyłączami oraz zagospodarowaniem terenu w Sieprawiu	Siepraw, obok stadionu gminnego	2024-2025	5 000 000	Ministerstwo Sportu (50%), budżet gminy
22.	Budowa skateparku / pumtracku w Sieprawiu	Siepraw	2026-2029	1 000 000	Środki UE (75%), budżet gminy
Cel operacyjny 3.3. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców.					
23.	Adaptacja budynków i uruchomienie miejsc dziennego pobytu seniorów	Siepraw	2024-2026	2 000 000	Budżet państwa, środki UE (50%), budżet gminy

Źródło: opracowanie przez UG Siepraw

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego Gminy zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego Gminy.

Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego Gminy zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Siepraw zmienionej Uchwałą nr XLIX/421/23 Rady Gminy Siepraw z dnia 28 grudnia 2023 r. Przyjęto w niej prognozowaną, średnioroczną wysokość zsumowanych wydatków gminy na poziomie ok. 60 mln zł.

Określając potencjał inwestycyjny gminy Siepraw, posłużono się metodologią opartą na równaniu obejmującym założenie, że:

$$PI = W_{og} \times W_i$$

gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

W_{og} = wydatki budżetowe ogółem

W_i = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny Gminy stanowi iloczyn jej prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny przyjęto za ramy przyszłej aktywności inwestycyjnej Gminy.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez Gminę w latach 2013-2022 wynosiła 14,4%. Wykorzystując wskazane wyżej równanie oszacowano, iż przy utrzymaniu zdolności inwestycyjnych z analizowanego okresu, gmina mogłaby co roku przeznaczyć na inwestycje w okresie 2024-2030 ok. 8,7 mln zł. W latach 2013-2022 Gmina wydatkowała na inwestycje przeciętnie ok. 5,9 mln zł w ciągu roku. W tym kontekście szacowana kwota na inwestycje w latach 2023-2030 jest możliwa do realizacji, przy założeniu wsparcia kluczowych inwestycji ze środków zewnętrznych (co wynika z szacowanego potencjału inwestycyjnego gminy oraz przybliżonej sumy kosztów inwestycji wskazanych w tabeli). Rekomenduje się realizację w pierwszej kolejności tych projektów inwestycyjnych, które będą zmierzały do wzmocnienia budżetu gminy (np. tworzenie obszarów inwestycyjnych na terenie gminy, co docelowo wzmocni bazę podatkową). Równocześnie przewiduje się, iż rozpisane plany inwestycyjne mogą wymagać aktualizacji ze względu na zachodzące zmiany w gminie oraz jej otoczeniu, w szczególności makroekonomicznym, finansowo-podatkowym i prawnym.

POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA⁶

Finansowanie działań opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku będzie się odbywać za pomocą środków pochodzących z różnych źródeł, aby zwiększyć możliwości realizacyjne oraz efektywność podejmowanych interwencji. W tym kontekście należy wskazać kilka podstawowych źródeł:

- środki pochodzące z budżetu Gminy, w tym środki przeznaczone na pokrycie wkładu własnego do zadań współfinansowanych ze środków UE,
- środki pochodzące z Unii Europejskiej pozyskiwane w ramach programów krajowych oraz programu regionalnego,
- środki pochodzące z innych instrumentów i mechanizmów europejskich, w tym fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki z budżetu państwa oraz regionu, w tym środki celowe i dotacje państwowe, dedykowane fundusze i programy,
- środki z funduszy celowych, w tym: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Pracy, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- środki sektora prywatnego, w tym środki inwestorów prywatnych, sektora pozarządowego lub środki pozyskane w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

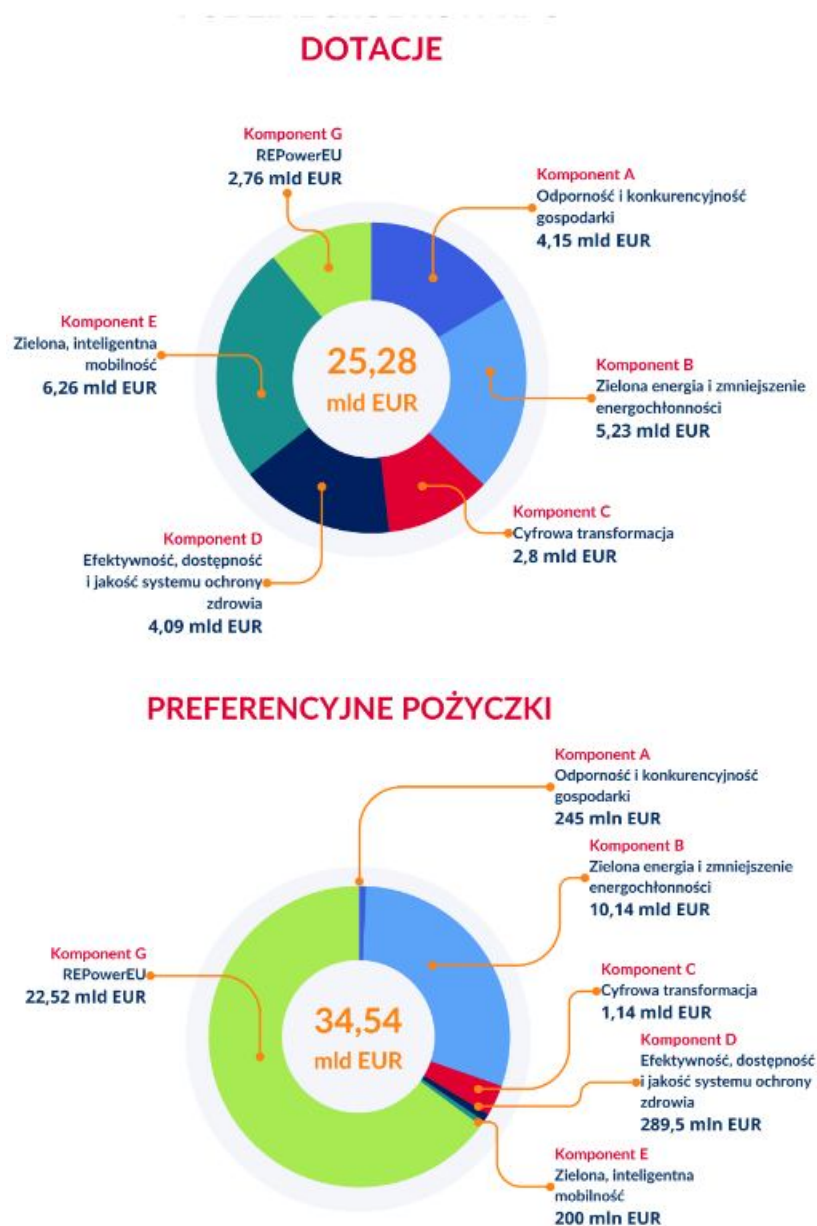
Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych obejmie przede wszystkim okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Planu Odbudowy dla Europy (Next Generation EU)**.

Podstawę wydatkowania środków, które mają pomóc złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, stanowi w Polsce Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Jego budżet to 59,8 mld euro (268 mld złotych), w tym 25,27 mld euro (113,28 mld zł) w postaci dotacji i 34,54 mld euro (154,81 mld zł) w formie preferencyjnych pożyczek. Środki pochodzą z europejskiego Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility), który jest częścią wspomnianego Planu Odbudowy dla Europy. Celem głównym KPO jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska (na cele klimatyczne zostanie przeznaczona 46,6% budżetu), a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych (na transformację cyfrową 21,36% budżetu). Oczekiwanym rezultatem jest zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy,

⁶ Kwoty prezentowane w rozdziale są orientacyjne i mogą ulec zmianie w związku z prowadzonymi negocjacjami i zmianami w przedmiotowych programach i dokumentach na etapie ich finalnego opracowywania czy modyfikowania w trakcie samej realizacji.

dostępnych dla większej liczby osób. Polska złożyła pierwszy wniosek o płatność z KPO w połowie grudnia 2023 r. a pierwsza transza pieniędzy wpłynęła połowie kwietnia 2024 r. Jednocześnie aktualnie trwa proces rewizji KPO, który powinien zakończyć się w lipcu 2024 r.

Rysunek 26. Podział środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności



Źródło: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/krajowy-plan-odbudowy/o-kpo/>

Fundusze unijne w latach 2021-2027 realizowane będą poprzez dedykowane programy krajowe (bisko 60% środków) i regionalne (ponad 40% środków), zarządzane przez marszałków województw. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia poniższa tabela. W ramach programów krajowych możliwa będzie realizacja projektów również przez pojedyncze jednostki samorządu terytorialnego, jak Gmina Siepraw.

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

Tabela 10. Programy, które będą realizowane w Polsce w latach 2021-2027

Lp.	Program	Kwota	Priorytety / podstawowe kategorie projektów
1.	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)	113,4 mld zł	• Bezpieczeństwo energetyczne Polski, • rozwój odnawialnych źródeł energii, • ochrona środowiska, • bezpieczny i ekologiczny transport, • rozwój ochrony zdrowia, • kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego.
2.	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	37,1 mld zł	• Projekty badawczo-rozwojowe, • Innowacje, • zwiększenie konkurencyjności gospodarki, • wsparcie przedsiębiorców i sektora nauki.
3.	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)	18,8 mld zł	• Wsparcie osób na zmieniającym się rynku pracy, • rozwój edukacji, • wsparcie usług zdrowotnych, • pomoc rodzicom w opiece nad dziećmi, • wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami .
4.	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)	9,2 mld zł	• Dostęp do szerokopasmowego Internetu, • rozwój e-usług, • cyberbezpieczeństwo, • wzmocnienie kompetencji cyfrowych społeczeństwa.
5.	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) - lubelskie, podlaskie, podkarpackie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, część mazowieckiego	12,3 mld zł	• Rozwój biznesu, • nowoczesny transport, • inwestycje w sieci energetyczne, • ochrona środowiska, • rozwój turystyki.
6.	Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową (FEPŻ)	2,4 mld zł	• Wsparcie najuboższych i najbardziej potrzebujących.
7.	Fundusze Europejskie dla Rybactwa	2,3 mld zł	• Modernizacja obszaru rybactwa, • innowacje i dywersyfikacja (różnicowanie) branży rybackiej.
8.	Fundusze Europejskie na Migracje, Granice i Bezpieczeństwa		• Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (FAMI), • Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (IZGW), • Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW).
9.	Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)	2,5 mld zł	• Wzmocnienie potencjału beneficjentów funduszy, • przedsięwzięcia koordynacyjne, • działania informacyjne.
10.	16 programów regionalnych	155,4 mld zł	• Rozwój przedsiębiorczości, • poprawa dostępu do edukacji, ochrony zdrowia i kultury, • poprawa infrastruktury społecznej,

Strategia Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku

			• dbałość o środowisko, • technologie cyfrowe, energetyka i transport.
11.	Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej	2,2 mld zł	• Międzynarodowa współpraca naukowa, biznesowa, samorządowa • wymiana kulturowa ponad granicami państw.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-2021-2027/umowa-partnerstwa/>

Na poziomie województwa małopolskiego, wdrażany będzie program Fundusze Europejskie dla Małopolski, o łącznej wartości 2,69 mld euro (w tym 1,7 mld euro na EFRR oraz 687 mln euro na EFS+ oraz 264 mln euro na FST)⁷. Priorytety programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 określa poniższa tabela.

Tabela 11. Opis priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości

Numer i nazwa priorytetu		Cele realizowane w ramach priorytetu
1.	Fundusze europejskie dla badań i rozwoju oraz przedsiębiorczości	• Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii, • czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów, • wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.
2.	Fundusze europejskie dla środowiska	• Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, • wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju, • wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, • wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, • wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, • wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.
3.	Fundusze europejskie dla transportu miejskiego	• Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.
4.	Fundusze europejskie dla transportu regionalnego	• Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.
5.	Fundusze europejskie wspierające infrastrukturę społeczną	• Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, • wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki

⁷ Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 2282/22 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 30 grudnia 2022 r.

		zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne;], • zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej, • wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.
6.	Fundusze europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego	• Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej; • wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, • wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia, • wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, • wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej, • wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, • wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów, • wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, • zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej, • wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

7.	Fundusze europejskie dla wspólnot lokalnych	• Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, • wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.
8.	Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej	• Sprawiedliwa i efektywna transformacja regionu węglowego w kierunku zielonej, cyfrowej gospodarki, zapewniająca wysoką jakość życia mieszkańców w czystym środowisku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, wersja z dnia 30.12.2022 r., <https://www.fundusze.malopolska.pl/program>

Gmina Siepraw skorzysta z dwóch instrumentów terytorialnych, które służą wzmocnieniu współpracy i partnerstw samorządów, realizujących wspólne działania rozwojowe na podstawie strategii terytorialnych:

- 1) rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) – instrument reprezentujący oddolne podejście terytorialne w rozwoju lokalnym, gdzie kluczową rolę w procesie wdrażania RLKS odgrywają Lokalne Grupy Działania, działające w oparciu o lokalne strategie rozwoju (LSR); gmina Siepraw jako członek jednej z Lokalnych Grup Działania będzie mogła wnioskować o środki na zadania spójne z założeniami LSR;
- 2) inne instrumenty terytorialne (IIT) – dedykowane w szczególności partnerstwom samorządowym, które będą realizowały przygotowaną razem strategię na rzecz swojego obszaru funkcjonalnego, rozwiązując wspólne problemy oraz wykorzystując podobne zasoby i potencjały; dzięki współpracy w ramach Stowarzyszenia Otulina Podkrakowska oraz opracowaniu Strategii Terytorialnej IIT Stowarzyszenia Otulina Podkrakowska na lata 2021-2027 ma dostęp do dedykowanych środków w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027; wspomniana strategia zawiera listę projektów do realizacji, które wspólnie uzgodniły gminy SOPK, w tym zadania zgłoszone przez gminę Siepraw; szacowana ogólna kwota realizacji strategii to ok. 29 714 910 euro, w tym na gminę Siepraw przypada budżet w wysokości ok. 1 746 134 euro, a jej planowane projekty dotyczą przede wszystkim: infrastruktury zaopatrzenia w wodę, infrastruktury do obsługi podróżnych oraz wychowania przedszkolnego i edukacji szkolnej.

Oprócz wskazanych powyżej programów, istnieją także inne możliwości pozyskania finansowania, w szczególności obejmujące **fundusze krajowe**:

- Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym i kierowane są m.in. do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego (np. Edukacja kulturalna, Infrastruktura domów kultury, Kultura cyfrowa, Kultura Dostępna, Kultura ludowa i tradycyjna, Ochrona zabytków, Partnerstwo dla książki, Promocja czytelnictwa, Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży)⁸;

⁸ <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-2024>

- Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki zakładają rozwój bazy sportowej oraz aktywizację ruchową społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży; obszary priorytetowe stanowią: sport powszechny, sport wyczynowy, sport młodzieżowy, sport osób z niepełnosprawnościami, infrastruktura i turystyka (np. Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej, Program modernizacji kompleksów sportowych „Moje Boisko – ORLIK 2012”, Program budowy kompleksów sportowych Orlik, programy „Szkolny Klub Sportowy”, „Klub”, „Aktywna Szkoła”, „Umiem pływać”)⁹;
- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej koncentrują się na wsparciu rodziny na wszystkich etapach jej rozwoju, w tym zapewniając współfinansowanie dla tworzenia nowych placówek, a także na rozwoju usług opiekuńczych oraz aktywności seniorów (np. Program „Maluch+”, Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025, Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025)¹⁰;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹¹ oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹² wspierają przedsięwzięcia (zazwyczaj w formie instrumentów zwrotnych) z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową;
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg umożliwia współfinansowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych¹³;
- Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany przez Polski Fundusz Rozwoju oferuje jednostkom samorządu terytorialnego wsparcie finansowe na zadania użyteczności publicznej i zadania własne, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno-kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia¹⁴;
- Program Inwestycji Strategicznych, zbudowany wokół głównych założeń Polskiego Ładu, zapewniają bezzwrotne dofinansowanie inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty i województwa w całej Polsce (m.in. inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne, czy w gospodarowanie odpadami, a także inwestycji społecznych tj. żłobki, przedszkola czy ścieżki rowerowe)¹⁵.

⁹ <https://www.gov.pl/web/sport/sport666>

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/rodzina/programy-i-projekty>

¹¹ <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

¹² <https://www.wfos.krakow.pl/oferta/wedlug-rodzaju-wnioskodawcy/jednostki-samorządu-terytorialnego/>

¹³ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rzadowy-fundusz-rozwoju-drog---dawniej-fundusz-drog-samorządowych>

¹⁴ <https://pfr.pl/oferta/fundusz-inwestycji-samorządowych.html>

¹⁵ <https://www.gov.pl/web/premier/program-inwestycji-strategicznych>

SPISY

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura demograficzna Gminy Siepraw w latach 2018-2022 (po lewej) oraz struktura demograficzna jednostek porównywanych w 2022 r. (po prawej)	10
Wykres 2. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 osób (po lewej) oraz saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1000 osób w jednostkach porównywanych w okresie 2018-2022 (po prawej)	10
Wykres 3. Struktura gospodarcza jednostek porównywanych w roku 2022.....	13
Wykres 4. Średniomiesięczne stężenie pyłu PM _{2,5} z wszystkich 5 czujników w Gminie Siepraw w latach 2018-2024	15
Wykres 5. Liczba osób i rodzin korzystających z wsparcia społecznego w gminie Siepraw w latach 2018-2022..	21
Wykres 6. Struktura świadczeń pomocy społecznej w gminie Siepraw w latach 2018 i 2022, ze względu na powody ich udzielania.....	21
Wykres 7. Zadłużenie jednostek porównywanych w okresie 2018-2022.....	27
Wykres 8. Odsetek [%] dochodów własnych w ogóle dochodów gmin tworzących SOP w 2022 r.....	28
Wykres 9. Odsetek [%] powierzchni chronionej w ogólnej powierzchni gmin tworzących SOP w 2022 r.	29
Wykres 10. Zmiana [%] liczby ludności w gminach tworzących SOP pomiędzy 2018 a 2022 r.....	29
Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarczych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w gminach SOP w 2022 r.	30
Wykres 12. Poziom dochodów i wydatków gminy Siepraw w latach 2013-2022	119
Wykres 13. Poziom dochodów własnych, dotacji i subwencji gminy Siepraw w latach 2013-2022	120
Wykres 14. Poziom dochodów i wydatków bieżących gminy Siepraw w latach 2013-2022	121
Wykres 15. Wysokość zadłużenia oraz relacja długu do dochodów ogółem gminy Siepraw w latach 2013-2022	121
Wykres 16. Wydatki inwestycyjne oraz środki zewnętrzne na finansowanie inwestycji i projektów unijnych z UE i budżetu państwa pozyskane przez gminę Siepraw w latach 2013-2022	122

Spis rysunków

Rysunek 1. Odsetek powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wybranych jednostek w 2022 r.	8
Rysunek 2. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w jednostkach porównywanych.....	9
Rysunek 3. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w poszczególnych miejscowościach Gminy Siepraw	9
Rysunek 4. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2022 r....	12
Rysunek 5. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r.	13
Rysunek 6. Odsetek [%] odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów zebranych w 2022 r.....	16
Rysunek 7. Odsetek [%] budynków mieszkalnych posiadających dostęp do wodociągu w wybranych jednostkach w 2022 r.	16
Rysunek 8. Odsetek [%] budynków mieszkalnych posiadających dostęp do kanalizacji w wybranych jednostkach w 2022 r.	17
Rysunek 9. Długość dróg dla rowerów w przeliczeniu na 100 km ² powierzchni jednostek porównywanych w 2022 r.	19
Rysunek 10. Rozmieszczenie przedszkoli, szkół podstawowych i obwody szkolne w gminie Siepraw w 2022 r. .	23
Rysunek 11. Dochody budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2018-2022.....	26
Rysunek 12. Wydatki budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2018-2022.....	26

Rysunek 13. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów wpływających na hierarchię jednostek osadniczych Gminy Siepraw, w tym głównych elementów infrastruktury społecznej.....	81
Rysunek 14. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury technicznej w gminie Siepraw	83
Rysunek 15. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury transportowej gminy Siepraw	84
Rysunek 16. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów środowiskowych gminy Siepraw	86
Rysunek 17. Schematyczne rozmieszczenie najważniejszych zasobów kulturowych Gminy Siepraw	87
Rysunek 18. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji przewidzianych do realizacji w Gminie Siepraw przez samorząd gminny do 2030 r.	89
Rysunek 19. Schematyczne przedstawienie docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Siepraw ..	91
Rysunek 20. Krajowe obszary strategicznej interwencji.....	95
Rysunek 21. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF (rysunek nie uwzględnia zmiany zasięgu MOF Krakowa, dokonanej Uchwałą nr 307/23 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 28 lutego 2023 r.).....	96
Rysunek 22. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia.....	97
Rysunek 23. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce.....	98
Rysunek 24. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce.....	98
Rysunek 25. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce.....	99
Rysunek 26. Podział środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności	127

Spis tabel

Tabela 1. Średnie procentowe wyniki uczniów wybranych jednostek z egzaminu ósmoklasisty (j. polski, matematyka, j. angielski) w latach 2019-2023	24
Tabela 2. Wyniki analizy SWOT dla gminy Siepraw.....	32
Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA LOKALNA.....	42
Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. INFRASTRUKTURA, KLIMAT I ŚRODOWISKO.....	53
Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. JAKOŚĆ ŻYCIA.....	63
Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach Gminy Siepraw wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi	76
Tabela 7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie...	92
Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	112
Tabela 9. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania.....	122
Tabela 10. Programy, które będą realizowane w Polsce w latach 2021-2027.....	128
Tabela 11. Opis priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości	129

Spis schematów

Schemat 1. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Siepraw do 2030 roku	38
---	----



URZĄD GMINY SIEPRAW
ul. Kawęciny 30
32-447 Siepraw
tel.: 12 37 21 800, 12 37 21 811
fax.: 12 37 21 806
gmina@siepraw.pl

